A BIZOTTSÁG (EU) 2022/639 HATÁROZATA

(2021. augusztus 27.)

az SA.54915 - 2020/C (ex 2019/N) támogatási programról – Belgium – Kapacitásmechanizmus

(az értesítés a C(2021) 6431. számú dokumentummal történt)

(Csak az angol nyelvű szöveg hiteles)

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 108. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra és különösen annak 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

miután az említett rendelkezéseknek ([1]) megfelelően felhívta az érdekelt feleket észrevételeik megtételére, és tekintettel a benyújtott észrevételekre,

mivel:

1. AZ ELJÁRÁS

(1) A bejelentést megelőző eljárást követően a Belga Királyság 2019. december 19-én kelt levelében az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 108. cikke (3) bekezdésének megfelelően értesítette a Bizottságot a piac egészére kiterjedő kapacitásmechanizmusról (a továbbiakban: az intézkedés vagy kapacitásmechanizmus).

(2) 2020. szeptember 21-én kelt levelében a Bizottság az EUMSZ 108. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárást az intézkedés vonatkozásában megindító határozatáról tájékoztatta Belgiumot.

(3) Az eljárás megindításáról szóló bizottsági határozatot (a továbbiakban: az eljárás megindításáról szóló határozat) közzétették az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ([2]). A Bizottság felkérte az érdekelt feleket, hogy nyújtsák be észrevételeiket.

(4) 2020. október 22-i levelében Belgium megtette az eljárás megindításáról szóló határozattal kapcsolatos észrevételeit. A Bizottsághoz 15 érdekelt féltől érkeztek további észrevételek. A Bizottság ezen észrevételeket továbbította Belgiumnak, amelynek lehetősége volt megjegyzéseket fűzni az észrevételekhez. Belgium a 2020. december 24-i levélben nyújtotta be észrevételeit.

(5) 2021. július 9-én Belgium kivételes jelleggel beleegyezett, hogy lemond az EUMSZ 342. cikkéből eredő jogairól az 1/1958 rendelet ([3]) 3. cikkével kapcsolatban, és elfogadtatja ezt a határozatot, majd angol nyelven értesítést küld róla.

([1]) HL C 346., 2020.10.16., 27. o.
([2]) Vö. 1. lábjegyzet.
([3]) A Tanács 1. rendelete az Európai Gazdasági Közösség által használt nyelvek meghatározásáról, HL L 17., 1958.10.6., 385. o.

2. AZ INTÉZKEDÉS RÉSZLETES ISMERTETÉSE

2.1. Az intézkedés összefoglalása

(6) Belgium becslése szerint 2025-től kezdődően fog szembesülni villamosenergia-termelés megfelelőségével kapcsolatos problémával, amelynek oka elsősorban az a döntése, hogy a 2022 és 2025 közötti időszakban fokozatosan kivezeti összes nukleáris kapacitását, valamint az, hogy Belgiumban és a szomszédos országokban megszüntetik a hőtermelési kapacitásokat.

(7) Ezért az intézkedés célja annak biztosítása, hogy elegendő kapacitás álljon rendelkezésre a villamosenergia-termeléshez, és hogy ez a termelés kielégítse a várható villamosenergia-keresletet.

(8) A kapacitásmechanizmus keretében a kedvezményezetteket versenyeztetéses ajánlattételi eljárás keretében választják ki, és a rendelkezésre állásukért ellentételezésben részesülnek. A támogatás a kapacitásmegállapodás időtartamára vonatkozó kapacitáskifizetés formájában valósulna meg. Cserébe a sikeres ajánlattevők rendelkezésre állnak a szállításirendszer-üzemeltető igényeinek a kielégítésére az esetlegesen előforduló terhelési csúcsok időszakaiban.

(9) Belgium nemzeti dekarbonizációs célkitűzéseit nemzeti energia- és klímatervében ([4]) határozta meg. E klímaterv szerint a megújuló energiaforrások részaránya a belga villamosenergia-fogyasztásban a 2017. évi 17 %-ról 2030-ra legalább 40,4 %-ra nő. E célkitűzések eléréséhez jelentős megújuló energiaforrások – például a szél- és a napenergia – bevonására van szükség, amelyek időszakos jellege kihívást jelenthet az ellátás megfelelősége és biztonsága szempontjából.

(10) A kapacitásmechanizmus – jóllehet a megújuló energiaforrások fejlesztése nem elsődleges célja – magában foglalja a megújuló energiaforrásoknak a belga energiamixbe való további bevezetéséhez kapcsolódó ambiciózus célkitűzéseket, és kiegészíti az új időszakos megújuló energiaforrások további fejlesztését.

2.2. Jogalap és kormányzati intézkedések

(11) Az intézkedés jogalapja a belga villamosenergia-piac szervezéséről szóló, 1999. április 29-i villamosenergia-törvény (a továbbiakban: villamosenergia-törvény), amelyet a 2019. május 16-án és 2021. március 19-én a belga hivatalos közlönyben közzétett törvények ([5]) módosítottak.

(12) Ezen túlmenően a királyi rendeleteket ([6]) és a belga kapacitásmechanizmus működéséről szóló szabályokat ([7]) is előkészítették arra, hogy részletesebben szabályozzák a kapacitásmechanizmus különböző módozatait:

1. a 2021. április 28-i királyi rendelet, amely meghatározza a kapacitásszámítás és az aukció paramétereihez kapcsolódó, a kapacitásmechanizmus keretében alkalmazandó módszertant ([8]);

([4]) https://ec.europa.eu/energy/en/content/national-energy-and-climate-plans-necps-belgium

([5]) A kapacitásmechanizmust létrehozó 2019. április 22-i törvény (*Loi modifiant la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité portant la mise en place d'un mécanisme de rémunération de capacité)* (a továbbiakban: a kapacitásmechanizmusról szóló törvény) és a 2019. április 22-i törvényt módosító 2021. március 15-i törvény (*Loi modifiant la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité et modifiant la loi du 22 avril 2019 modifiant la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité portant la mise en place d'un mécanisme de rémunération de capacité*) (a továbbiakban: a kapacitásmechanizmusról szóló módosított törvény).

([6]) E szövegek elérhetők az Energiaügyi Minisztérium honlapján, lásd: https://economie.fgov.be/fr/themes/energie/securite-dapprovisionnement/mecanisme-de-remuneration-de

([7]) Az első javaslatot ezt követően, 2020. november 13-án nyújtották be a nemzeti szabályozó hatósághoz. Az átvitelirendszer-üzemeltető és a szabályozó hatóság közötti egyeztetéseket követően az átvitelirendszer-üzemeltető 2021. április 30-án új javaslatot nyújtott be a szabályozó hatóságnak. A szabályozó hatóság 2021. április 30. és május 7. között további nyilvános konzultációt indított az átvitelirendszer-üzemeltető javaslatához szükségesnek ítélt módosításokról. Ezt követően a belga kapacitásmechanizmus működéséről szóló szabályokat a szabályozó hatóság 2021. május 14-i határozata fogadta el, majd a 2021. május 30-i királyi rendelet hagyta jóvá.

([8]) *Arrêté royal du 28 avril 2021 fixant les paramètres avec lesquels le volume de la capacité à prévoir est déterminé, y compris leurs méthodes de calcul, et les autres paramètres nécessaires pour l'organisation des mises aux enchères, ainsi que la méthode pour et les conditions à l'octroi d'une dérogation individuelle à l'application du ou des plafond(s) de prix intermédiaire(s) dans le cadre du mécanisme de rémunération de capacité.*

2. a kumulált támogatással és a minimális részvételi küszöbértékkel kapcsolatos jogosultsági kritériumokról szóló 2021. május 21-i királyi rendelet ([9]);

3. a beruházási küszöbértékekről és az elszámolható költségekről szóló 2021. június 4-i királyi rendelet ([10]);

4. a külföldi kapacitástulajdonosoknak a kapacitásmechanizmusban való részvételére vonatkozó feltételek meghatározásáról szóló királyi rendelet tervezete ([11]); valamint

5. az ellenőrzési módozatokról szóló 2021. május 30-i királyi rendelet ([12]).

(13) 2020 augusztusában az Elia, a belga átvitelirendszer-üzemeltető nyilvános konzultációt folytatott a belga kapacitásmechanizmus működéséről szóló szabályokról ([13]).

2.3. **A termelési kapacitások megfelelősége Belgiumban**

2.3.1. *Megbízhatósági követelmények*

(14) A javasolt kapacitásmechanizmus elsődleges célja az ellátásbiztonság garantálása a megbízhatósági standardban meghatározottak szerint.

(15) A 2019-ben bejelentetteknek megfelelően a belgiumi megbízhatósági kritériumokat a várt terhelésvesztésre (a továbbiakban: LOLE) vonatkozó, két részből álló kritérium határozta meg: azoknak az óráknak a várható száma, amelyek során a belga villamosenergia-hálózat rendelkezésére álló valamennyi energiatermelői erőforrás nem lesz képes fedezni a terhelést és kielégíteni az üzemeltetési tartalék iránti igényt (figyelembe véve a keresletoldali választ, a tárolást és a rendszerösszekötőket), egy statisztikailag szokásos évben nem haladhatja meg a 3 órát. A második kritérium azt írja elő, hogy egy statisztikailag nem szokásos évben a LOLE nem érheti el a 20 órát (a továbbiakban: LOLE95) ([14]). Ezeket az értékeket a villamosenergia-törvény is rögzítette.

(16) A „megbízhatósági standard” kifejezés arra a becsült értékre vonatkozik, amelyet a fogyasztók tulajdonítanak az üzemszünet elkerülésének (a továbbiakban: VOLL), valamint az új kapacitás Belgiumban várható költségeire (a továbbiakban: CONE).

(17) A villamos energia belső piacáról szóló, 2019. június 5-i (EU) 2019/943 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([15]) (a továbbiakban: villamosenergia-rendelet) 23. cikkének (6) bekezdése előírja, hogy ki kell dolgozni a VOLL, a CONE és a megbízhatósági standard kiszámítására szolgáló módszertant.

(18) 2020. október 2-án az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége (a továbbiakban: ACER) jóváhagyta a VOLL kiszámítására vonatkozó módszertant (a továbbiakban: VOLL-módszertan), a CONE kiszámítására vonatkozó módszertant (a továbbiakban: CONE-módszertan) és a megbízhatósági standard kiszámítására vonatkozó módszertant (a továbbiakban: RS-módszertan). A három módszertanra együttesen a „VOLL/CONE/RS-módszertan” kifejezéssel hivatkozunk ([16]).

(19) 2021. június 7-én Belgium benyújtotta a VOLL, a CONE és a megbízhatósági standard új értékeinek a VOLL/CONE/RS módszertannak megfelelő kiszámítását.

([9]) *Arrêté royal du 21 mai 2021 relatif à l'établissement des critères de recevabilité visés à l'article 7undecies, § 8, alinéa 1er, 1° et 2°, de la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité, en ce qui concerne les conditions dans lesquelles les détenteurs de capacité bénéficiant ou ayant bénéficié de mesures de soutien ont le droit ou l'obligation de participer à la procédure de préqualification et en ce qui concerne le seuil minimal, en MW.*

([10]) *Arrêté royal du 4 juin 2021 fixant les seuils d'investissements, les critères d'éligibilité des cŏtus d'investissement et la procedure de classement.*

([11]) *Projet d'arrêté royal relatif à l'établissement des conditions auxquelles les détenteurs de capacité étrangère directe et indirecte peuvent participer à la procédure de préqualification dans le cadre du mécanisme de rémunération de capacité.* E határozat elfogadásának időpontjában ezt a királyi rendeletet még nem fogadták el.

([12]) *Arrêté royal du 30 mai 2021 déterminant des modalités du contrôle du bon fonctionnement du mécanisme de rémunération de capacité par la commission de régulation de l'électricité et du gaz.*

([13]) Lásd: https://www.elia.be/en/public-consultation/20200828_public-consultation-crm-functioning-rules

([14]) A „LOLE95” kifejezés egy 95. percentilisre utal, és azt írja elő, hogy az 5 %-os eséllyel bekövetkező súlyos körülmények között (vagyis egy húszévente egyszer előforduló nagyon hideg tél során) között a LOLE nem érheti el a megadott értéket, ami Belgium esetében 20 óra.

([15]) HL L 158., 2019.6.14., 54. o.

([16]) Az ACER 2020. október 2-i határozata a terheléskiesés értékének, az új belépés költségének és a megbízhatósági standardoknak a kiszámítására vonatkozó módszertanról: https://www.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Individual%20decisions%20Annexes/ACER%20Decision%20No%2023-2020_Annexes/ACER%20Decision%2023-2020%20on%20VOLL%20CONE%20RS%20-%20Annex%20I.pdf

(20) A belga energiaügyi szabályozó hatóság (a továbbiakban: CREG) 2021. május 28-án megküldte az energiaügyi miniszternek a Belgiumra vonatkozó megbízhatósági standardról szóló javaslatát. A CREG által javasolt megbízhatósági standard 2 óra 43 perc volt.

(21) A Szövetségi Közszolgálati Gazdaság (a továbbiakban: FPS Economy) Energiaügyi Főigazgatósága 2021. június 2-i véleményében azt javasolta, hogy a megbízhatósági standardot három órára kell kerekíteni annak érdekében, hogy biztosítsák az összhangot a nemzeti és európai erőforrások megfelelőségéről szóló korábbi tanulmányokkal, lehetővé tegyék a megbízhatósági standardokat kerekített órákban kifejező gyakorlatnak való megfelelést (melyet a szomszédos országok is követnek), és figyelembe vegyék azt, hogy Belgium esetében meghatározott nem marginális hiányt nem egyetlen referenciatechnológiával, hanem egy energiamixszel fogják ellensúlyozni.

(22) A megbízhatósági standard meghatározásáról, valamint a VOLL és a CONE költségei értékeinek meghatározásáról szóló királyi rendelet tervezete az új megbízhatósági standardot 3 órában állapítja meg.

(23) A királyi rendelet tervezete a jóváhagyja továbbá az egységes becsült értéket a VOLL költségének esetében az FPS Economy Energiaügyi Főigazgatósága és a Tervezőiroda által közösen meghatározott érték alapján, valamint a CONE esetében a keresletoldali válasz technológiája alapján ([17]).

(24) A VOLL 16 033 EUR/MWh, a CONE pedig 45 EUR/kW/év értékben kerül meghatározásra.

(25) A VOLL kiszámítása egy olyan triangulációs módszerrel történt, amely figyelembe vette a termelési funkciót és a felmérést, amelyet a CREG a fizetési hajlandóságra vonatkozóan végzett. A belga hatóságok véleménye szerint a CREG által végzett felmérés nem volt megbízható, többek között azért, mert az egyetlen javasolt forgatókönyv (amely + 5 °C-nál alacsonyabb hőmérséklettel számolt) a legtöbb szűkösségi forgatókönyvre nézve nem volt reprezentatív. Emiatt a VOLL becslése során a felmérés eredményeit korlátozottan vették figyelembe.

(26) A villamosenergia-törvény szerint a kapacitásmechanizmusra vonatkozó számításokat az aukciót megelőző év szeptember 15-én hatályos megbízhatósági standard alapján végzik el.

(27) Tekintettel a szoros ütemtervre, Belgium a régi megbízhatósági standard használatával számította ki a 2021 októberére tervezett T–4 aukción, illetve 2024 októberére tervezett T–1 aukción beszerzendő mennyiséget, azzal a kötelezettségvállalással, hogy kiigazítja a mennyiségeket szükség esetén, ha az új megbízhatósági standard és a megfelelőség-értékelés jelentősen kisebb kapacitásigényt mutat.

(28) Belgium vállalta továbbá, hogy a fizetési hajlandóságot vizsgáló új felmérés alapján a CONE/VOLL/RS módszertannal összhangban aktualizálja a VOLL-t, és szükség esetén 2022 szeptemberéig új megbízhatósági standardot határoz meg annak érdekében, hogy a legkésőbb a 2023. évi aukción beszerzendő mennyiség meghatározására már az új megbízhatósági standardot lehessen alkalmazni.

2.3.2. *Megfelelőségértékelés*

(29) A belga hatóságok szerint Belgium 2025-től kezdődően fog szembesülni a villamosenergia-termelés megfelelőségével kapcsolatos problémával, amely elsősorban a nukleáris kapacitások 2022 és 2025 közötti időszakban történő fokozatos kivezetéséből ered, amelynek hatását erősíti az, hogy a szomszédos országokban megszüntetik a hőtermelési kapacitásokat. A megfelelőség problémáját az erőforrások megfelelőségét vizsgáló nemzeti vizsgálattal állapították meg, amely több forgatókönyvet is figyelembe vett.

(30) Az Elia belga átvitelirendszer-üzemeltető által 2019 júniusában közzétett, a 2020 és 2030 közötti időszakra vonatkozó nemzeti megfelelőségi tanulmány (a továbbiakban: 2019. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmány) ([18]) megállapította, hogy a nagy hatású, alacsony valószínűséggel bekövetkező eseményekkel számoló forgatókönyv (a továbbiakban: EU-HiLo) szerint 2025/2026 telére rendszerszinten szükség lesz legalább 3,9 GW új kapacitásra. Ez a forgatókönyv figyelembe veszi az importált villamos energiát, és feltételezi, hogy adott esetben több francia nukleáris egység nem áll majd rendelkezésre (a rendelkezésre állás hiányának „szokásos” esetein felül). Ugyanezt a forgatókönyvet alkalmazták a stratégiai tartalék mennyiségének értékelése során is ([19]). Az uniós alapforgatókönyv ([20]) 2,4 GW hiányt mutat arra az esetre, ha a rendszer meglévő hőkapacitása megmarad (lásd a 2019. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmány 4–18. ábráját).

([17]) A VOLL korábbi értéke Belgiumban 23,3 EUR/kWh, a CONE becsült értéke pedig 65 EUR/kW/év volt.

([18]) https://www.elia.be/fr/actualites/communiques-de-presse/2019/06/20190628_press-release-adequacy-and-flexibility-study-for-belgium-2020-2030

([19]) Lásd az SA.48648 (2017/NN) számú ügyben (Belgium – Stratégiai tartalék) hozott, az állami támogatásról szóló C(2018) 589 final határozatot.

([20]) Az úgynevezett „EU-BASE” forgatókönyv figyelembe veszi az összes modellezett európai ország legfrissebb ismert szakpolitikáit (az atomenergiával és a szénnel kapcsolatos ütemterveket, a gáztermelést szolgáló új épített létesítményeket, a keresletoldali válasz és tárolás alakulását, a kapacitásmechanizmusokat, áramláson alapuló megközelítéseket, a tiszta energiáról szóló csomag szabályait, várható hálózatfejlesztést stb.).

(31) A 2019. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmány eredményei azt mutatják, hogy az EU-HiLo forgatókönyv esetében a LOLE beavatkozás nélkül 2025-ben elérné az 10,5 órát, ami az ellátásbiztonság tekintetében jelentősen meghaladná a nemzeti megbízhatósági standardot. A LOLE95 mutató pedig akár 84 órára is emelkedne. Az alábbi táblázat az EU-HiLo forgatókönyvre és az uniós alapforgatókönyvre nézve mutatja a LOLE-vel kapcsolatban a nemzeti megfelelőségi tanulmányban feltüntetett eredményeket:

1. táblázat

A LOLE-vel kapcsolatos eredmények Belgiumra nézve a megfelelőségi és rugalmassági vizsgálat szerint

	2025		**2028**		**2030**	
	EU-base	**EU-HiLo**	**EU-base**	**EU-HiLo**	**EU-base**	**EU-HiLo**
Fennmaradó piaci várt LOLE (óra)	9,4	10,5	6	6,9	6	6,2
Fennmaradó piaci LOLE95 (óra)	89	84	63	76	43	51

Forrás: 2019. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmány.

(32) 2019. július 11-én a CREG közzétette a 2019. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmány elemzését ([21]). Ebben az elemzésben a CREG többek között az EU-HiLo forgatókönyv fő forgatókönyvként való alkalmazásának helyénvalóságát kérdőjelezte meg. A CREG szerint javítani kell a meglévő és az új kapacitás nyereségességének értékelésére szolgáló módszertant, és figyelembe kell venni a Belgiumban és a többi országban rendelkezésre álló összes kiegyenlítési tartalékot.

(33) 2019 novemberében a villamosenergia-piaci és a földgázpiaci átvitelirendszer-üzemeltetők európai hálózata (a továbbiakban: Villamosenergia-piaci Átvitelirendszer-üzemeltetők Európai Hálózata) közzétette a 2019. évi félidős megfelelőségi előrejelzést ([22]), amely Belgium tekintetében 2025-re nézve a következő eredményeket mutatja:

2. táblázat

A LOLE szintje Belgiumra nézve a 2019. évi félidős megfelelőségi előrejelzés szerint

	Alapforgatókönyv – 2025	**Alacsony szintű szénérzékenység** ([23]) **– 2025**
Átlagos LOLE	1,09 óra	1,61 óra
LOLE95	3,15 óra	–

Forrás: Az ENTSO-E félidős megfelelőségi előrejelzése – 2019.

(34) Belgium szerint azonban az ENTSO-E 2019. évi félidős megfelelőségi előrejelzése Belgiumra nézve nem kellő pontossággal mutatja be a LOLE-vel kapcsolatos eredményeket, mivel további 2,5 GW ([24]) rendelkezésre állását feltételezi, ami valójában nem garantált.

(35) 2020. áprilisi zárójelentésében ([25]) az ötoldalú energiaügyi fórum ([26]) a következő eredményeket mutatta be a Belgiumra vonatkozóan a 2025. évre:

([21]) https://www.creg.be/fr/publications/etude-f1957

([22]) https://eepublicdownloads.blob.core.windows.net/public-cdn-container/clean-documents/sdc-documents/MAF/2019/MAF%202019%20Appendix%201%20-%20Detailed%20Results%2C%20Sensitivities%20and%20Input%20Data.pdf

([23]) Elvégezték a szén fokozatos kivezetésével kapcsolatos érzékenység vizsgálatát. Összességében mintegy 23,6 GW termelőkapacitást távolítottak el a 2025-ös alapforgatókönyvből, főként a lignit- és feketeszén-kapacitás csökkentésével.

([24]) Belgium szerint a tanulmány 2,5 GW hőtermeléssel számolt, és a technológiát önkényesen választotta meg.

([25]) https://www.benelux.int/files/4515/8998/1576/PENTAreport_FINAL.pdf

([26]) Az ötoldalú energiaügyi fórum középnyugat-európai regionális együttműködési keret, amelyben Ausztria, Belgium, Franciaország, Hollandia, Luxemburg, Németország és Svájc vesz részt.

3. táblázat

A LOLE szintjei Belgiumra nézve az ötoldalú energiaügyi fórum 2020. évi általános megfelelőségi értékelése szerint

	Alapforgatókönyv – 2025 ([27])	**Alacsony szintű gázérzékenység – 2025** ([28])	**Alacsony szintű nukleáris/CH NTC érzékenység, 2025** ([29])
Átlagos LOLE	3,3 óra	8,1 óra	4,6 óra

Forrás: Ötoldalú energiaügyi fórum: A termelési kapacitások megfelelőségének értékelése, 2020. április, zárójelentés.

(36) 2020 novemberében az ENTSO-E közzétette a 2020. évi félidős megfelelőségi előrejelzést. A 2025-ös alapforgatókönyv esetében a 2020. évi félidős megfelelőségi előrejelzés eredményei szerint az átlagos LOLE 0,4 óra, amely megfelel a Belgiumra nézve jogszabályban előírt megfelelőségi kritériumnak (3 óra LOLE).

(37) Belgium azonban a 2020. évi félidős megfelelőségi előrejelzéshez csatolt észrevételekben jelezte, hogy: „A 2020. évi félidős megfelelőségi előrejelzés azzal számol, hogy számos ország között megosztva jelentős »új kapacitás« épül majd ki. Megjegyzendő, hogy általánosságban véve nincs bizonyosság afelől, hogy ezek a kapacitások 2025-re valóban kiépülnek, emiatt a 2020. évi félidős megfelelőségi előrejelzés e feltevéseit, valamint az azokból levezetett eredményeket körültekintően kell értelmezni. Belgium továbbá évek óta része annak a régiónak, ahol már végrehajtották az áramláson alapuló piaci összekapcsolást. Jóllehet az Elia – például a 2019. évi Elia-tanulmányban – áramláson alapuló szimulációs modellt dolgozott ki és alkalmazott (ezt a modellt az ötoldalú energiaügyi fórum termelési kapacitások megfelelőségét vizsgáló 2020. évi értékelése is felhasználta), a jelenlegi 2020. évi félidős megfelelőségi előrejelzés még nem alkalmazza ezt a megközelítést”.

(38) Bejelentésükben a belga hatóságok jelezték, hogy a módszertan és az adatok európai szinten vannak összehangolva annak érdekében, hogy a 2019. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmány összhangban álljon a 2019. évi félidős megfelelőségi előrejelzéssel.

(39) A villamosenergia-rendelet 23. cikkének (3) bekezdése szerint az ENTSO-E-nek ki kell dolgoznia egy módszertant, amelyet az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelése és az erőforrások megfelelőségének nemzeti szintű értékelése során alkalmazni kell (lásd a villamosenergia-rendelet 24. cikkét). Ezt a módszertant az ACER-nek jóvá kell hagynia.

(40) 2020. október 2-án az ACER jóváhagyta az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelésére vonatkozó módszertant ([30]).

(41) 2021. június 30-án az Elia közzétette a 2022 és 2032 közötti időszakra vonatkozó új megfelelőségi és rugalmassági tanulmányt (a továbbiakban: 2021. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmány).

(42) Az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelésére vonatkozó módszertannak megfelelően az Elia e módszertan alábbi elemeit beépítette a 2021. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmányba:

a) éghajlati évek: Az Elia úgy döntött, hogy az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelésére vonatkozó módszertanban felvázolt első lehetőséget alkalmazza, vagyis a jövőbeli éghajlati előrejelzések közül a legjobbat veszi alapul;

b) a gazdasági életképesség értékelése: Az Elia az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelésére vonatkozó módszertannal összhangban kidolgozta a villamosenergia-rendszer különböző eszközeire jellemző gazdasági életképesség kiszámítására szolgáló módszertant;

([27]) A 2019. évi félidős megfelelőségi előrejelzéshez hasonlóan „ez a tanulmány is azt feltételezi, hogy a Belgium számára megfelelő szint eléréséhez 2025-ben a kapacitásmechanizmus keretein belül 2,5 GW új kapacitásra lesz szükség.”

([28]) „Az ötoldalú energiaügyi fórum dokumentumában a Belgiumra vonatkozó »Alacsony szintű gázérzékenység« esetében a feltételezett új 2,5 GW kapacitást eltávolították az ötoldalú energiaügyi fórum dokumentumában szereplő »alapesetből«.” „Az alapforgatókönyvhöz képest a belga gázkapacitások 2,5 GW-tal, a francia gázkapacitások 2,2 GW-tal alacsonyabbak. Ausztria esetében 1,2 GW-tal, Hollandia esetében 1,6 GW-tal, Luxemburg 0,1 GW-tal kevesebb a gázkapacitás.”

([29]) „Az alacsony szintű nukleáris/CH NTC érzékenység esetében a nukleáris kapacitás Franciaországban 1 700 MW-tal, Svájcban pedig 1 190 MW-tal alacsonyabb. Az összes többi ország esetében a telepített kapacitás az alapesethez képest változatlan. Emellett a Svájc és a szomszédos zónák közötti nettó átviteli kapacitásokat csökkentik annak érdekében, hogy figyelembe vegyék a Svájcon keresztül történő, nem tervezett áramlás növekedését, tekintettel arra, hogy Svájc 2025-ben esetleg még nem lesz része az áramláson alapuló piaci összekapcsolásnak (FBMC).”

([30]) Az ACER határozata az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelésére vonatkozó módszertanról: https://www.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Individual%20decisions%20Annexes/ACER%20Decision%20No%2024-2020_Annexes/ACER%20Decision%2024-2020%20on%20ERAA%20-%20Annex%20I.pdf

c) áramláson alapuló: Az Elia modellezési kerete a piac kialakítási elemeinek ismert és tervezett bevezetését integrálja az áramláson alapuló kapacitásszámítási módszerbe, pl. a régió központi országokra való kiterjesztése, „fejlett hibrid összekapcsolás", vagy a villamosenergia-rendeletben bevezetett minRAM-szabályok;

d) rugalmasság: a tanulmány tartalmazza a teljes rendszer rugalmassági szükségleteit és eszközeit érintő számításokat, valamint a frekvenciatartási tartalék és a frekvencia-helyreállítási tartalék méretezésének értékelését minden egyes célévre vonatkozóan, hogy tükrözze azokat a tartalékigényeket, amelyek a megfelelőségi szimulációkban modellezett jogi követelményekkel összhangban fedezik az egyensúlyhiányokat. Ezenkívül részletezi a tengeri szélenergia rugalmassági jellemzőit, és új technológiaként szerepelnek benne a power-to-X-technológiák is. Végezetül külön hangsúlyt kap a tengeri termelési kapacitás második hullámának és a határkeresztező egyensúlyozó platformok integrációjának hatása;

e) ágazati integráció: az ágazatok összekapcsolását illetően a villamosenergia-rendszer és a különböző ágazatok (például a közlekedési, a fűtési és a gázágazat) közötti kapcsolódási pontokkal is számol, úgy, hogy ezekhez az ágazatokhoz sorrendben figyelembe veszi az elektromos járművekkel, a hőszivattyúkkal és a hőgáztermelő egységek termelési kapacitásával kapcsolatos feltételezéseket. Annak megvilágítása érdekében, hogy milyen következményekkel jár a villamos energia hidrogén előállítására való felhasználása a jelen tanulmányban használt modellezés keretein belül, a belgiumi és külföldi villamosenergia-fogyasztás (rugalmas) formájaként elektrolizátorokkal is számoltak. Emellett különös figyelmet fordítottak a közlekedésből és a hőenergiából származó további villamosenergia-fogyasztás digitalizálására;

f) tízéves időtáv: a tanulmány tízéves időtávval számol (2022–2032). A szimulációk és számítások számának csökkentése érdekében nem minden érzékenység és forgatókönyv esetében végeztek szimulációt minden évre nézve: néhány kulcsfontosságú évet alaposabban elemeztek. Belgiumra és más országokra nézve számos érzékenység tekintetében végeztek szimulációt a különböző feltételezések folyományainak megértése érdekében. Összehasonlításképpen megjegyzendő, hogy az erőforrások megfelelőségének 2021. évi európai szintű értékelése várhatóan csak a 2025-ös és 2030-as évet szimulálja majd;

g) a kapacitásmechanizmussal számoló és nem számoló változatok: a villamosenergia-rendeletnek és az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelésére vonatkozó módszertannak megfelelően az Elia az egész piacra kiterjedő európai kapacitásmechanizmust magában foglaló, illetve magában nem foglaló forgatókönyveket is tekintetbe vett.

(43) A belga hatóságok kijelentették, hogy a tanulmány megfelel az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelésére vonatkozó módszertanban meghatározott főbb módszertani követelményeknek.

(44) A villamosenergia-rendelet szerint az erőforrások megfelelősége nemzeti szintű értékelésének tartalmaznia a központi referencia-forgatókönyveket. E forgatókönyveknek többek között tartalmazniuk kell a termelőeszközök gazdasági életképességének értékelését. Az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelésére vonatkozó módszertan továbbá előírja, hogy két központi referencia-forgatókönyvet kell meghatározni: egy olyat, amely egész Európában működő kapacitásmechanizmusokkal számol, és egy olyat, amely nem.

(45) Ennek megfelelően a 2021. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmány két központi forgatókönyvet vizsgált:

a) „EU-BASE": olyan forgatókönyv, amely figyelembe veszi a Franciaországban, Nagy-Britanniában, Lengyelországban, Olaszországban és Írországban már jóváhagyott, piaci szintű kapacitásmechanizmusokat, és feltételezi, hogy e mechanizmusok a tanulmány időkeretének végéig érvényben lesznek;

b) „EU-noCRM": olyan forgatókönyv, amely kizárja a kapacitásmechanizmusokból származó piaci bevételeket, feltételezve, hogy Európában nem működnek majd a piac egészére kiterjedő kapacitásmechanizmusok.

(46) A 2021. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmány megfelelő módon figyelembe vegye minden erőforrás hozzájárulását, beleértve a termelőkapacitásokkal, az energiatárolással, az ágazati integrációval, a keresletoldali válasszal, valamint az importtal és az exporttal kapcsolatos meglévő és jövőbeli lehetőségeket és azoknak a rugalmas rendszerüzemeltetést segítő hatását is.

(47) A belga hatóságok előadták, hogy a 2021. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmányban a maximális elszámolóárak modellezése figyelembe veszi az összes ismert jogszabályi rendelkezést, mint például a jelenleg alkalmazandó maximális árkorlátot, a 60 %-os szabályt ([31]), amelyet kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó iránymutatás létrehozásáról szóló, 2015. július 24-i (EU) 2015/1222 bizottsági rendelet ([32]) ír elő, valamint az ACER 2017. november 14-i 04/2017. számú határozatát.

([31]) Az ACER 2017. november 14-i 04/2017. számú határozata kimondja, hogy abban az esetben, ha az elszámolóár egy adott ajánlattételi övezet vagy több ajánlattételi övezet esetében napi legalább egy piaci időegységben meghaladja az egységes másnapi piac-összekapcsolás harmonizált maximális elszámolóárának 60 %-át, a harmonizált maximális elszámolóárat 1 000 EUR/MWh-val meg kell növelni.

([32]) HL L 197, 2015.7.25, 24. o.

(48) A 2021. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmány az elszámolóár 2025-től történő automatikus emelését modellezi. A belga hatóságok szerint a legvalószínűbb, hogy 2025 előtt nem következik be LOLE, ezért a 2025 előtti időszakra nézve nem modellezték a maximális elszámolóár emelkedését. Azonban a belga hatóságok szerint a modellezés azt mutatja, hogy ha emelkedne is az árplafon, a gazdasági életképesség 2025-re vonatkozó értékelésének eredményei nem változnának (lásd a 2021. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmány 3–72. ábráját). Belgium kötelezettséget vállalt annak biztosítására, hogy a 2023 júniusáig közzéteendő új megfelelőségi tanulmány teljes mértékben figyelembe veszi a dinamikus áremelés módszertanát a szimulációs időszak kezdetétől.

(49) A 2021. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmány szerint 2025-től kezdődően, a nukleáris kapacitások fokozatos kivonásának lezárulását követően Belgiumnak strukturálisan új kapacitásra lesz szüksége. Ez az igény a központi „EU-BASE" forgatókönyv szerint 2025-ben 2 GW-ot tesz ki, majd 2032-ra fokozatosan 3,9 GW-ra emelkedik. A fokozott igény a villamosenergia-fogyasztás várható növekedésével és a Belgiumban beálló szűkös időszakokban történő csökkent mértékű behozatallal függ össze.

(50) A 2021. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmány szerint 2025-re az új kapacitásnak csak igen kis hányada lesz életképes a hagyományos energiapiacon keresztül.

(51) A belga hatóságok emiatt úgy vélik, hogy intézkedés hiányában Belgiumban 2025-től kezdődően vet majd fel aggályokat az erőforrások megfelelősége.

(52) A 2021. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmány a legnaprakészebb és legjobb képet adja a kapacitásmechanizmus szükségességéről.

2.3.3. *A piac nem megfelelő működése*

(53) Belgium számos olyan piaci hiányosságot azonosított, amely akadályozza a jól működő, biztonságos, megfizethető és fenntartható villamosenergia-piacot.

(54) Az első piaci hiányosság a hatékony árjelzéseket megakadályozó különböző tényezőkre vezethető vissza, valamint arra, hogy az energiaárak nem emelkedhetnek a VOLL értékére, továbbá a piac kialakításának egyéb hiányosságaiból adódik.

(55) E piaci hiányosságok és a kapcsolódó szabályozási intézkedések kombinációja adott esetben „tompíthatja" az árjelzéseket a villamosenergia-piacokon, és emiatt az árak szűkösség idején esetleg nem emelkednek a „hatékony" szintre. Ez az erőművek üzemeltetőinél és a keresletoldali válaszintézkedéseket végző szolgáltatóknál jelentkező krónikus bevételhiányához vezet, ami befolyásolja az állandó és változó költségeik visszanyerésére való képességüket (általában ezt nevezik „hiányzó pénznek"), ez pedig megakadályozza, hogy a piaci erők elérjék a szükséges megfelelőségi szintet.

(56) Az, hogy a fogyasztók nem választhatják meg a kívánt megbízhatósági szintet, elméletileg megoldható a hagyományos energiapiacon, ha lehetővé tesszük az árak olyan szabályozási szintre emelkedését, hogy az tükrözze azt az árat, amelyet a fogyasztók már nem hajlandók megfizetni a villamos energiáért, és amely lehetővé teszi a termelők számára, hogy szűkösségi díjakat kapjanak. Az alacsony szintű keresletoldali válasz miatt azonban nehéz megállapítani a tényleges VOLL-t, a hirtelen felszökő árakhoz pedig politikai elfogadhatósági problémák is kapcsolódnak.

(57) A belga hatóságok szerint a második piaci hiányosság annak következménye, hogy a befektetők a megnövekedett volatilitás és a nagyfokú szabályozási bizonytalanság miatt kerülik a kockázatot. Az időszakosan rendelkezésre álló megújuló energiaforrások elterjedése fokozza az árak volatilitását, és növeli a bizonytalanságot azzal kapcsolatban, hogy a villamosenergia-piacon hagyományos technológiákkal visszanyerhetők-e az állandó költségek. Belgium szerint a megújuló energiaforrások bevezetésének szintjéhez kapcsolódó feltételeknek – például a napenergiával, a szárazföldi szélenergiával és a tengeri szélenergiával kapcsolatban kitűzött céloknak – már kismértékű eltérései is jelentős hatást gyakorolhatnak a hagyományos energiatermelési technológiákból származó bevételekre. Ahogy az időszakos kapacitás növekszik, úgy válik egyre súlyosabbá a „hiányzó pénz" problémája. A belga hatóságok szerint ennek következtében megnő a rugalmas hagyományos energiatermelési technológiákba történő beruházásokhoz kapcsolódó gazdasági kockázat. Ezen túlmenően Belgium szerint az energiaárak általában nem biztosítanak három évnél hosszabb időszakra nézve fedezetet, amely időszak túlságosan rövid ahhoz, hogy a beruházók fel tudják építeni a beruházási folyamatot. Emellett a belga hatóságok szerint a tőzsdén kívüli határidős piacok – bár a kínálat és a kereslet fokozatos változásait képesek kezelni – jelentős strukturális sokk esetén (ilyen például a nukleáris kapacitások Belgiumban tervezett fokozatos kivonása) nem tudnának fedezetet biztosítani.

(58) Harmadszor: a villamosenergia-rendszerek megbízhatósága bizonyos aspektusait tekintve közjószágnak minősül. Ennek az az oka, hogy a magasabb szintű ellátásbiztonságot célzó beruházások mindenki számára előnyösek, miközben – amint azt korábban kifejtettük – a rendszerüzemeltető nem képes a végfogyasztókat a fizetési hajlandóságuk alapján szelektíven leválasztani. Valószínűsíthető tehát, hogy a termelők az optimálistól elmaradó szintű ösztönzést kapnak arra, hogy a termelési kapacitásba beruházzanak, aminek végső soron az lesz a következménye, hogy a rendszer megbízhatósága szuboptimális lesz.

(59) A belga hatóságok szerint ezek a problémák Belgiumban sajátos formában jelentkeznek, tekintettel arra, hogy a piac viszonylag kicsi és nagymértékben összekapcsolt, így a szomszédos villamosenergia-piacok hasonló ellátási kockázatai is érintik. A belga hatóságok szerint emiatt Belgium megfelelőségét nagymértékben befolyásolja a szomszédos villamosenergia-piacok helyzete.

(60) 2018-ban a Bizottság a 2022. március 31-ig tartó időszakra stratégiai tartalékot hagyott jóvá Belgium számára ([33]). A stratégiai tartalék célja, hogy a téli időszakokban fedezze a csúcsterhelést – amikor a piac ezt nem tudja megtenni – úgy, hogy a piacon kívül fenntart bizonyos mennyiségű meglévő termelési kapacitást és keresletoldaliválasz-kapacitást, amelyet csak akkor lehet aktiválni, amikor a kiegyenlítő szabályozási források kimerültek.

2.3.4. *Piaci reformok*

(61) A Bizottság 2019. november 25-én végrehajtási tervet ([34]) kapott a belga energiaügyi minisztériumtól; a tervet a villamosenergia-rendelet 20. cikkének (3) bekezdése alapján állították össze, amely előírja, hogy azok a tagállamok, amelyek esetében megfelelőségi aggályokat azonosítottak, kötelesek olyan végrehajtási tervet kidolgozni, amely tartalmazza a szabályozási torzulások vagy piaci hiányosságok kiküszöbölését célzó intézkedéseket. Nyilvános konzultációt követően a Bizottság 2020. április 30-án a villamosenergia-rendelet 20. cikkének (5) bekezdése alapján véleményt fogadott el Belgium végrehajtási tervéről ([35]). Belgium elfogadta és benyújtotta a Bizottságnak végrehajtási terve végleges változatát ([36]).

(62) A kiegyenlítő piacok vonatkozásában Belgium kiegyenlítőenergia-árazási mechanizmusába bevezetett egy úgynevezett „alfa komponenst”. Az alfa komponens az egyensúlyért felelős felekre rótt extra kiegyenlítőár-komponens, amelynek célja a valós idejű árjelzés erősítése abban az esetben, ha a belgiumi ellenőrzési zónában a rendszer egyensúlyvesztése fokozódik. Véleményében a Bizottság felkérte Belgiumot, hogy vizsgálja meg annak lehetőségét, hogy a szűkösségi árazási függvény ne csak az egyensúlyért felelős felekre, hanem a kiegyenlítő szabályozási szolgáltatókra is vonatkozzon. Ez támogathatja az ellátásbiztonságot annak biztosításával, hogy az egyensúlyért felelős felek és a kiegyenlítő szabályozási szolgáltatók számára az előállított/fogyasztott energia ára azonos, mivel az árdifferenciálás nem hatékony arbitrázshoz vezethet a piaci szereplők részéről. A Bizottság úgy véli továbbá, hogy a szűkösségi árazási függvény alkalmazását a rendszerben lévő tartalékok szűkösségének kell kiváltania, és azt úgy kell kalibrálni, hogy a kiegyenlítőenergia-egységárak a VOLL szintjére emelkedjenek akkor, ha a rendszer tartalékai elfogynak. A Bizottság felkérte Belgiumot, hogy fontolja meg szűkösségi árazási rendszerének legkésőbb 2022. január 1-jéig történő módosítását. Belgium emellett kiegyenlítetlenség-nettósítást hajt végre, valamint felkészül az aFRR (automatikus frekvencia-helyreállítási tartalék) és az mFRR (manuális frekvencia-helyreállítási tartalék) uniós egyensúlyozó platformjaihoz való csatlakozásra, amely platformok üzembe helyezése várhatóan 2021 végéig, illetve 2022 végéig történik meg. Emellett Belgium a kiegyenlítő szabályozási szolgáltatások és kisegítő szolgáltatások beszerzésével kapcsolatban a következőket vállalta:

a) a frekvenciatartási tartalékot (FCR) legkésőbb 2020 júliusáig naponta kellett pályáztatni, és kizárólag regionális szinten lehetett beszerezni;

b) az automatikus frekvencia-helyreállítási tartalékot legkésőbb 2020 júliusáig naponta kellett pályáztatni, és valamennyi technológia, valamennyi szereplő és valamennyi feszültségszint számára lehetővé kellett tenni a piaci részvételt. Amint elegendő likviditás áll rendelkezésre, az aktivált kiegyenlítő szabályozási energiát határár-alapú árképzés szerint kell ellentételezni;

c) 2020 februárja óta a manuális frekvencia-helyreállítási tartalék napi szinten méretezett, az aktivált kiegyenlítő szabályozási energiát pedig határár-alapú árképzés szerint ellentételezik.

(63) A Belgium által 2021 júliusában benyújtott éves jelentés megerősíti, hogy ezek az intézkedések időközben megtörténtek.

([33]) Lásd az SA.48648 (2017/NN) számú ügyben (Belgium – Stratégiai tartalék) hozott, az állami támogatásról szóló C(2018) 589 final határozatot.
([34]) https://ec.europa.eu/energy/consultations/consultation-belgiums-market-reform-plan_en
([35]) A Bizottság C(2020) 2654 final véleménye: https://ec.europa.eu/energy/topics/markets-and-consumers/capacity-mechanisms_en
([36]) https://economie.fgov.be/sites/default/files/Files/Energy/Belgian-electricity-market-Final-implementation-plan-CRM-22062020.pdf

(64) Belgiumban a keresletoldali választ alkalmazó szereplők is jogosultak arra, hogy részt vegyenek a nagykereskedelmi villamosenergia-piacokon (beleértve a másnapi és a napon belüli villamosenergia-piacokat), valamint a kiegyenlítő piacon, és a többi piaci szereplőhöz és kiegyenlítő szabályozási szolgáltatóhoz hasonló elbánásban részesülnek. A keresletoldali válaszintézkedéseket végző szereplők külön-külön vagy beszerzési közösség szolgáltatóin keresztül is képviseltethetik magukat. A keresletoldali válasz további megkönnyítése érdekében Belgium (2019-ben benyújtott) végrehajtási tervében kötelezettséget vállalt az intelligens fogyasztásmérők bevezetésére, amelyek folyamat régiónként eltérő majd:

a) Flamand régió ([37]):

1. legkésőbb 2023-ig a fogyasztók 33 %-ának kell rendelkeznie intelligens fogyasztásmérővel;

2. legkésőbb 2028-ig a flandriai fogyasztók 66 %-ának kell rendelkeznie intelligens fogyasztásmérővel;

3. legkésőbb 2034-ig a flandriai fogyasztók 100 %-ának kell rendelkeznie intelligens fogyasztásmérővel;

b) Vallon régió:

1. legkésőbb 2023. január 1-jéig szisztematikusan bevezetik az intelligens fogyasztásmérőket i. a nemteljesítő lakossági fogyasztók esetében, ii. amikor szükségessé válik a fogyasztásmérő cseréje, iii. a hálózathoz való új csatlakozások esetében, iv. a fogyasztó kérésére;

2. legkésőbb 2029. december 31-ig üzembe helyezik az intelligens fogyasztásmérők 80 %-át i. a 6 000 kWh vagy annál nagyobb fogyasztású fogyasztók számára, ii. a termelő-fogyasztók számára, ha a nettó fejleszthető villamos energia legalább 5 kWe; iii. a nyilvánosság számára elérhető töltőpontok esetében;

c) Brüsszel régió: intelligens fogyasztásmérőket helyeznek üzembe i. amikor szükségessé válik a fogyasztásmérő cseréje, vagy ii. a hálózathoz való új csatlakozások esetében.

(65) Belgium villamosenergia-összeköttetési rátája 2020-ban 21 % volt. A már tervezett projektekkel (lásd a 2020 és 2030 között időszakra vonatkozó szövetségi fejlesztési tervet ([38])) Belgium villamosenergia-összeköttetési rátája 2030-ra eléri a 30 %-ot ([39]). A belga hálózat alábbi megerősítéseire került sor a közelmúltban vagy fog sor kerülni az elkövetkező években:

a) ALEGrO: a Belgium és Németország közötti 1 GW-os rendszerösszekötőre vonatkozó ALEGrO közös érdekű projekt keretében az üzembe helyezés 2020-ban történt meg ([40]).

b) NEMO: a NEMO közös érdekű projekt keretében 2019 óta működik a Belgium és az Egyesült Királyság közötti 1 GW-os rendszerösszekötő.

c) BRABO: a BRABO közös érdekű projekt a belga villamosenergia-hálózat korszerűsítésére irányul, és célja többek között a Hollandiából származó importkapacitás növelése.

2.4. **Kedvezményezettek**

2.4.1. *Jogosultság*

(66) A kapacitásmechanizmus minden olyan kapacitás számára elérhető lesz majd, amely képes hozzájárulni az erőforrások megfelelőségéhez a meglévő és az új kapacitás, a tárolás és a keresletoldali válasz tekintetében. A kapacitások aggregálása (beleértve a különböző technológiákból származó kapacitások aggregálást is) megengedett lesz.

(67) Külföldi kapacitás részvétele is engedélyezett. Az intézkedések részletesebb leírását az 2.10. szakasz tartalmazza.

(68) A kapacitásmechanizmus kedvezményezettjei a versenyeztetéses ajánlattételi eljárás során kiválasztott kapacitásszolgáltatók lesznek.

([37]) 2020-ban a flamand kormány úgy határozott, hogy felgyorsítja az intelligens fogyasztásmérők bevezetését azzal a céllal, hogy 2024 végére a flamand háztartásokban az összes fogyasztásmérő 80 %-át lecseréljék. Ezenkívül a 2020. július 17-i módosított energiarendeletben a flamand kormány azt a célt tűzte ki, hogy Flandriában 2029. július 1-jéig valamennyi hagyományos fogyasztásmérőt digitális fogyasztásmérők váltsanak fel.

([38]) https://www.elia.be/en/grid-data/grid-development/investment-plan/federal-development-plan-2020-2030

([39]) Ezek a százalékarányok az összeköttetési célkitűzésekkel foglalkozó szakértői csoport (Interconnection Target Experts Group, ITEG) által használt fogalommeghatározásokon alapulnak, vagyis: összeköttetési ráta = teljes behozatal /teljes termelési kapacitás, ahol a teljes behozatal „a határkeresztező eszközök által a rendszerbiztonsági kritériumoknak megfelelően továbbítható maximális teljesítményáramlást” jelenti.

([40]) 2020 végére Belgium és Németország között kiépült az ALEGrO-összeköttetés, amely lehetővé teszi a villamos energia cseréjét a két ország között. 2020 novembere óta ez a rendszerösszeköttetés kereskedelmi tevékenységek céljára is rendelkezésre áll;

2.4.2. *A részvételhez szükséges minimális küszöbérték*

(69) A részvételhez szükséges minimális küszöbértéket 1 MW-ban határozták meg, elsősorban a következő okok miatt:

a) a kiegyenlítő piachoz való igazodás;

b) ennek az értéknek a meghatározása a piaci szereplőkkel folytatott folyamatos párbeszéd – ideértve több hivatalos nyilvános konzultációt is – eredményeként történt;

c) az 1 MW-os határérték alatti szint azt jelenti, hogy sok kisméretű kapacitásnak kell megkezdenie a kapacitásmechanizmus kötelező előminősítési folyamatát, és viselnie kell a kapcsolódó költségeket, még akkor is, ha adott esetben nem áll szándékukban részt venni a kapacitásmechanizmus aukcióin;

d) az 1 MW-os küszöbértéknél alacsonyabb küszöbérték alkalmazása jelentősen növeli az adminisztratív terheket.

(70) A kumulált támogatással és a minimális részvételi küszöbértékkel kapcsolatos jogosultsági kritériumokról szóló királyi rendelet előírja, hogy a kapacitásmechanizmus élettartama alatt legalább ötévente el kell végezni a minimális részvételi küszöbérték értékelését.

(71) Az aggregálási szabályok lehetővé teszik a részvételt olyan kisebb kapacitásszolgáltatók számára, amelyek nem teljesítik a minimális küszöbértékre vonatkozó követelményt.

2.4.3. *Aggregálás*

(72) Kapacitásszolgáltatók dönthetnek úgy, hogy legalább 1 MW-os egységes kapacitáspiaci egységet alkotnak; a maximális méretre nem vonatkozik korlátozás. Az egyetlen korlátozás az, hogy az aggregált portfóliónak nem képezhetik részét azok a szállítási pontok, amelyek az energiapiacok napi programjainak hatálya alá tartoznak (jelenleg ezek jellemzően a 25 MW-nál nagyobb teljesítményű szállítási pontok). Az aggregálás minden technológia esetében megengedett. Megengedett továbbá az aggregált kapacitáspiaci egységen belül a komponensek átcsoportosítása a beszerzési közösség szolgáltatói felé tanúsított rugalmasság növelése és az e szolgáltatók aukciós folyamatban történő részvételének ösztönzése érdekében.

(73) Amennyiben a belga hatóságok szükségesnek ítélik, az aggregálásra vonatkozó szabályokat időszakonként felülvizsgálják és módosítják, annak biztosítása érdekében, hogy e szabályok nem akadályozzák az aukcióban való részvételt.

2.4.4. *Nem bizonyított kapacitás*

(74) A mechanizmus tartalmazza a „nem bizonyított kapacitás” külön kategóriáját. A nem bizonyított kapacitás olyan kapacitás, amely a T–4 előminősítési folyamat kezdetén nem kapcsolható a szállítási ponthoz, és ezért nem felelhet meg a szállítási pontra vonatkozó előminősítési követelményeknek. A kategória minden technológia számára nyitott, és célja az olyan kapacitások részvételének előmozdítása, amelyeknek a T–4 során adott esetben nagyobb nehézséget okozna az előírt standard fejlettségi szint biztosítása. A nem bizonyított kapacitások a kevésbé fejlett projektek sajátosságai, például abban az esetben, ha a teljesítési pont még nem ismert, nem áll rendelkezésre projektvégrehajtási terv, és a projekt csak a szállítást megelőző időszakban éri el a fejlettség további szintjeit. A belga hatóságok előadták, hogy a „nem bizonyított kapacitás” fogalmát a piac kérésére vezették be, és különösen hasznos lehet a beszerzési közösség szolgáltatói/keresletoldali választ alkalmazó szolgáltatók számára, amelyek úgy ítélik, hogy a szállítást megelőző időszakban tudnak majd ilyen kapacitást találni, de például még véglegesíteniük kell a keresleti helyszínekkel kötött megállapodásokat/több lehetőséget mérlegelnek. Nem bizonyított kapacitás kizárólag csak T–4 aukción kínálhat fel. Ez a kategória csak az egyéves szerződések standard kapacitás kategóriájához rendelhető (lásd a (138) és (145) preambulumbekezdést).

(75) A kevésbé fejlett szakaszban lévő projektekre való támaszkodással járó rendszerbiztonsági kockázat csökkentése érdekében az ebben a kategóriában elfogadható összkapacitás az első aukció során 200 MW-ra korlátozódik. A villamosenergia-törvény úgy rendelkezik, hogy e maximális összkapacitással kapcsolatos döntést aukciónként kell meghozni. Pozitív tapasztalatok esetén ez a küszöbérték idővel módosulhat.

2.4.5. *Csökkentés*

2.4.5.1. Általános szabályok

(76) A kapacitásmechanizmus valamennyi kapacitástulajdonos számára nyitott, azok rendelkezésre állásának függvényében, továbbá annak függvényében, hogy mennyiben járulnak hozzá az erőforrások megfelelőséghez kapcsolódó célkitűzések megvalósulásához. Többek között az időjárási viszonyok, a karbantartási ciklusok és a meghibásodások miatt a kapacitáspiaci egységek várhatóan nem állnak majd rendelkezésre az idő 100 %-ában és referenciateljesítményük 100 %-án.

(77) Ezért minden egyes technológia esetében kiszámítanak egy csökkentési tényezőt, amely az adott technológiát értékeli abból a szempontból, hogy mennyire megbízható és mennyiben tud hozzájárulni az ellátásbiztonság megfelelőségéhez a különösen releváns időszakokban (ezek az úgynevezett „szimulált szűkösségi órák"). A kapacitástulajdonosok ezért csak csökkentett kapacitásuk erejéig vehetnek részt az aukción, tehát csak csökkentett kapacitásuk erejéig jogosultak kapacitásszerződésekre ([41]).

(78) A csökkentési paraméterek kiszámításának módszertana technológiánként eltérő; részletesebben a királyi rendelet rendelkezik róla, amely meghatározza a kapacitásszámításra és az aukció paramétereire vonatkozó módszertant. A módszertan a kapacitás kategóriájától függ:

a) a napi ütemezés hatálya alá tartozó termikus technológiák esetében a csökkentési tényezőket korábbi adatok statisztikai elemzése alapján határozzák meg oly módon, hogy a kényszerkiesési rátát csökkentik, feltételezve, hogy ez a paraméter az éghajlati viszonyoktól független;

b) a napi ütemezés hatálya alá nem tartozó termikus technológiákra vonatkozó csökkentési tényezőket mérésekkel határozzák meg. Ha a mérések elégtelennek bizonyulnak, szimulációra kerül sor, melyhez az adott technológiák szimulált szűkösségi órákban várható átlagos hozzájárulását elosztják a technológia aggregált névleges referenciateljesítményével;

c) a napi ütemezés hatálya alá tartozó időjárásfüggő technológiák esetében, valamint azon, napi ütemezés hatálya alá nem tartozó időjárásfüggő technológiák esetében, amelyek nem választottak a szolgáltatási szintre vonatkozó megállapodást (lásd az alábbi e) pontot) a csökkentési tényezők kiszámításához az e technológiák által a szimulált szűkösségi órákban nyújtott átlagos hozzájárulást elosztják az alkalmazott technológia összesített névleges referenciateljesítményével;

d) a napi ütemezés hatálya alá tartozó energialimitált technológiák esetében a csökkentési tényezők kiszámításához az e technológiák által a szimulált szűkösségi órákban várhatólag nyújtott átlagos hozzájárulást elosztják az összesített névleges referenciateljesítménnyel;

e) szolgáltatási szintre vonatkozó megállapodás (jellemzően keresletoldaliválasz-technológiák vagy kisméretű tárolás esetében, de minden, napi ütemezés hatálya alá nem tartozó technológia számára nyitott, beleértve a megújuló energiaforrásokat is): a csökkentési tényező az előminősítési folyamat során (és a kapacitásszerződésben rögzítettek szerint) a kiválasztott energiakorlátoktól függően a kapacitáspiaci egység által kiválasztott szolgáltatási szintre vonatkozó egyes megállapodásokhoz kapcsolódik. Ez lehetővé teszi a napi ütemezés hatálya nem alá tartozó technológiák számára, hogy maguk határozzák meg, mely szolgáltatási szintre vonatkozó megállapodás felel meg leginkább technikai korlátaiknak, ahelyett, hogy előre meghatározott szolgáltatási szintre kerülnének besorolásra. Emellett a beszerzési közösségek szolgáltatói választhatják azt a szolgáltatási szintre vonatkozó megállapodást, amely a legjobban illeszkedik portfóliójukhoz.

(79) 2021. május 4-én Belgium aktualizált csökkentési tényezőket nyújtott be, amelyeket az alábbi táblázat mutat be:

4. táblázat

Csökkentési tényezők

Szolgáltatási szintre vonatkozó megállapodás		
Rendelkezésre állás/időtartam [h]	Szolgáltatási szintre vonatkozó megállapodás	Nagy volumenű tárolás
1h	11 %	11 %
2h	19 %	19 %
3h	28 %	28 %
4h	36 %	36 %
6h	52 %	52 %
8h	65 %	65 %

Napi ütemezés hatálya alá tartozó termikus technológiák	
Alkategória	**Csökkentési tényező**
Kombinált ciklusú gázturbina	91 %
Nyílt ciklusú gázturbina	90 %
Sugárhajtású gázturbina	96 %

([41]) A kapacitásszolgáltatók ezért kapacitásszerződésre csak a figyelembe vehető mennyiségük erejéig jogosultak, amely mennyiség egyenlő a referenciateljesítmény (amelybe az opt-out mennyiség is beleszámít) és a csökkentési tényező szorzatával.

Gázmotorok	95 %
Dízelmotorok	93 %
Kapcsolt hő- és villamosenergia-termelés	93 %
Biomassza	93 %
Hulladék	93 %
Nukleáris energia	96 %
Szén	90 %

Napi ütemezés hatálya alá tartozó energialimitált technológiák

Rendelkezésre állás/időtartam [h]	**Csökkentési tényező**
1	11 %
2	19 %
3	28 %
4	36 %
5–6	52 %
7–8	65 %

Időjárásfüggő technológiák

Alkategória	**Csökkentési tényező**
Tengeri szélenergia	15 %
Szárazföldi szélenergia	6 %
Napenergia	4 %
Eltereléses vízerőművek (Run-of-river)	34 %

Napi program hatálya alá nem tartozó termikus technológiák

Alkategória	**Csökkentési tényező**
Aggregált termikus technológiák	62 %

Forrás: Értesítés ([42]).

(80) A csökkentésre vonatkozó szabályokat évente felül lehet vizsgálni, és szükség esetén módosítani lehet. Az átvitelirendszer-üzemeltető különösen a piacon jelenleg létező technológiák jegyzékével kapcsolatban konzultál. Ha visszajelzés érkezik arról, hogy a jegyzékről hiányzik egy új technológiatípus, akkor ezt a csökkentési tényezők éves kalibrálása során is figyelembe lehet venni. Ezért szükség esetén évente frissítik és felülvizsgálják a csökkentési tényezőket és a technológiákat.

2.4.6. A határokon átívelő részvételre vonatkozó szabályok

(81) A határokon átívelő részvétel tekintetében az ellenőrzési zónában a közvetett külföldi kapacitás részvételére rendelkezésre álló maximális importkapacitást a rendszerüzemeltető határozza meg minden egyes, a belga szabályozási területtel közvetlen összeköttetésben álló piaci övezetre vonatkozóan, a villamosenergia-rendelet 26. cikkével összhangban.

(82) A villamosenergia-rendelet 26. cikkét végrehajtó releváns stratégiák, javaslatok vagy határozatok elfogadásáig a Belgiummal közvetlen összeköttetésben álló minden egyes piaci övezet hozzájárulását az határozza meg, hogy az adott zóna milyen mértékű hozzájárulást nyújt az 2.10.1. szakaszban leírt szimulált szűkösségi órákban.

([42]) Elérhető a következő internetes oldalon is: CRM-bijlage-reductiefactoren-veiling-10-2021.pdf (fgov.be)

2.4.7. *A nem bizonyított kapacitásra vonatkozó szabályok*

(83) A T–4 aukciókon az egyéb szerződéses kapacitásokéival egyenlő versenyfeltételek biztosítása érdekében az Elia a nem bizonyított kapacitások standard előminősítési folyamata során inputparaméterként a T–4 aukció időpontjában ismert csökkentési tényezőket fogja figyelembe venni (mivel e kapacitások standard előminősítési folyamatának megszervezéséig a T–4 aukciót követően akár 24 hónap is eltelhet).

2.5. **Aukciós folyamat és árazási szabályok**

2.5.1. *Az aukciók gyakorisága*

(84) A bejelentés szerint az átvitelirendszer-üzemeltető kapacitásmechanizmus-aukciókat szervez a kapacitásforrások azon szintjétől függően, amelyre a megbízhatósági standard eléréséhez szükséges erőforrások megfelelő szintjének biztosításához szükség van.

(85) A kapacitásaukcióra évente kerül sor és négy évvel későbbi szállításra vonatkozik (ún. „T–4 aukció"). A fő aukció szállítási évét közvetlenül megelőző évben további éves aukcióra kerül sor (ún. „T–1 aukció"). Az első T–4 aukcióra a tervek szerint 2021-ben, az első T–1 aukcióra 2024-ben kerül sor.

2.5.2. *Az árverésre bocsátandó mennyiség meghatározása*

(86) A villamosenergia-törvény korábbi változatának 7. cikk (2) bekezdése előírta, hogy a beszerzendő kapacitás mennyiségét meghatározó paraméterek megállapításához használt módszertant az átvitelirendszer-üzemeltető javasolta. A 2020. január 1-jétől alkalmazandó villamosenergia-rendelet értelmében a tagállam a CREG szabályozó hatóság javaslata alapján hagyja jóvá az árverésre bocsátandó mennyiséget. A kapacitásmechanizmus-bizottság (az FPS Economy, a CREG, az Elia és az energiaügyi miniszter kabinetje) ezért már 2019-ben úgy határozott, hogy a CREG javaslatot dolgoz ki az aukciókon beszerzendő mennyiségeket meghatározó paraméterek módszertanára vonatkozóan. Az alábbi preambulumbekezdések további részletekkel szolgálnak az időrenddel kapcsolatban.

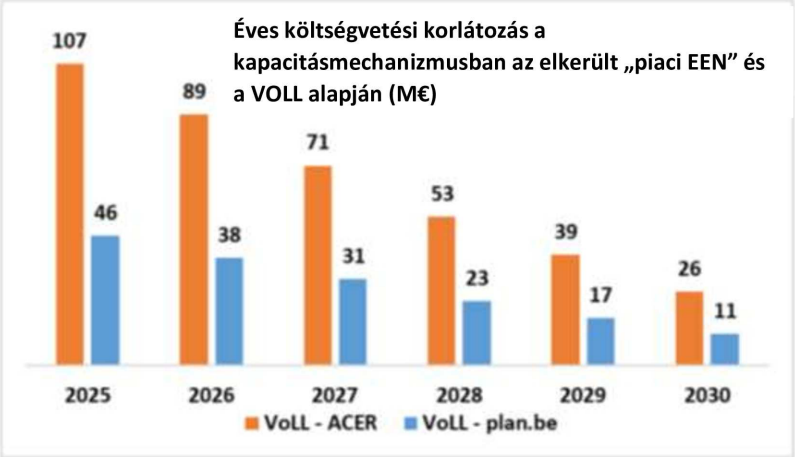
(87) 2019. november 22-én az Elia kidolgozta az aukciós paraméterek (például a csökkentési tényezők, a kötési árfolyam és a referenciaárak, a köztes árplafonok) módszertanának meghatározásáról szóló királyi rendeletre irányuló javaslattervezetet, beleértve a szükséges kapacitás meghatározásához felhasználandó forgatókönyv kidolgozásának a folyamatát is ([43]). 2019. december 6-án a CREG véleményt ([44]) fogadott el az Elia javaslatáról, amelyben kifejti, hogy az EU-HiLo forgatókönyv nem alkalmas ([45]) a beszerzendő kapacitás meghatározására, és nem áll összhangban a villamosenergia-rendelet 24. cikkének (1) bekezdésével.

(88) 2020. március 18-án a CREG megküldte a belga energiaügyi miniszter részére a beszerzendő kapacitásmennyiség meghatározására vonatkozó 2064. számú javaslattervezetet. A javaslattervezetet nagyrészt a CREG 2024 (Z) számú feljegyzésén alapult, amelyet nyilvános konzultációt követően 2019. december 20-án küldtek meg a miniszter részére ([46]). A CREG 2020. március 24-én elfogadta a végleges javaslatot ([47]). A javaslat:

a) olyan költségvetési korlátozást tartalmaz, amely szerint a kapacitásmechanizmus költségének alacsonyabbnak kell lennie, mint annak a költségnek, amely a fogyasztónál jelentkezne a várhatóan nem szolgáltatott villamos energia (a továbbiakban: EENS) ([48]) miatt, amely költség felmerülését a kapacitásmechanizmus kivédi. A kapacitásmechanizmus költsége annak a kapacitásnak a költsége, amely esetében kötelező a megbízhatósági

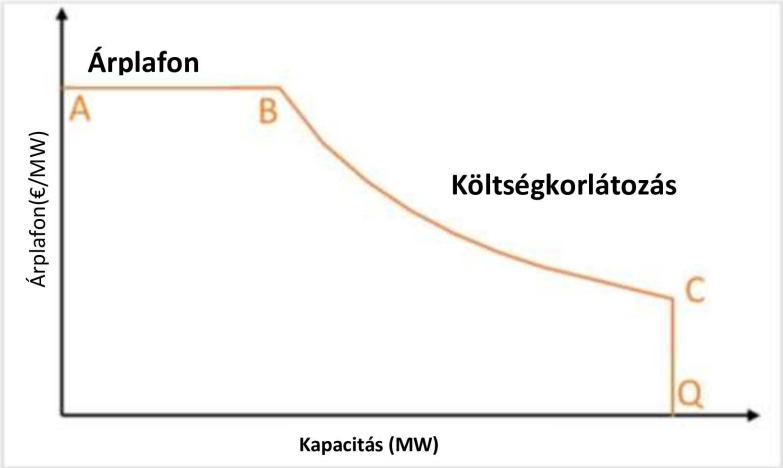
([43]) https://www.elia.be/fr/users-group/implementation-crm
([44]) https://www.creg.be/fr/publications/avis-a2030
([45]) „A Hi-Lo forgatókönyv alkalmazása, amely a szélsőséges eseményeket tekinti alapesetnek, aligha tekinthető »statisztikailag szokásos évnek«. Épp ellenkezőleg, a Hi-Lo forgatókönyv definíció szerint rendkívüli helyzetet feltételez. A CREG nem tagadja, hogy szélsőséges helyzetek ténylegesen bekövetkezhetnek, de ezeket – valószínűségükkel együtt – a valószínűségi szimulációba kell belefoglalni. Az Elia Hi-Lo forgatókönyvön alapuló ellátásbiztonsági elemzése azonban statisztikai szempontból anomáliának számító alapfeltételezésből kiindulva (»alacsony valószínűség«) számítja ki az átlagos LOLE-t."
([46]) https://www.creg.be/fr/publications/note-z2024
([47]) https://www.creg.be/fr/publications/proposition-e2064
([48]) A várhatóan nem szolgáltatott villamos energia: az energiapiacon rendelkezésre álló erőforrásokból nem kiszolgálható éves kereslet előrejelzett értéke MWh-ban kifejezve.

standardnak való megfelelés. A hiányzó villamos energia várható költsége az EENS és a VOLL szorzata (a VOLL azoknak a fogyasztóknak a fizetési hajlandóságát jelöli, akik nem tervezetetten nem kapják meg ezt a villamos energiát). Ellátásbiztonsági kockázat esetén ez a VOLL-érték a szolgáltatásnyújtás előre bejelentett elmaradásának költségét jelenti. A Tervezőiroda VOLL-értékének ([49]) és az ACER által készített egyik tanulmánynak ([50]) a felhasználásával a CREG a következő költségvetési korlátozásokat állapítja meg:

Forrás: CREG „Proposition (E)2064 – 24 mars 2020”

b) a következő keresleti függvényt határozza meg, ahol az árverésre bocsátandó megcélzott mennyiség C-Q ([51]):

Forrás: CREG „Proposition (E)2064 – 24 mars 2020”

(89) Figyelembe véve a CREG 2024. számú feljegyzéséről folytatott nyilvános konzultáció eredményeit, a belga energiaügyi minisztérium megállapította, hogy a CREG által javasolt módszertan (különösen a költségvetési korlátozás) nem nyújt elegendő garanciát arra nézve, hogy a kapacitásmechanizmusnak „az ellátásbiztonság szükséges szintje biztosítására” irányuló célkitűzését a jogi követelményekkel összhangban tiszteletben tartják.

(90) Ezért a belga energiaügyi minisztérium alternatív módszert dolgozott ki, amely definiálja a kapacitásmechanizmus keretében vásárolt kapacitás mennyiségét meghatározó paramétereket, figyelembe véve az Elia királyi rendeletre tett javaslatát (amelyet a (87) preambulumbekezdés említ) és a CREG javaslatát (amelyet a (88) preambulumbekezdés említ). E kiigazított módszertannal kapcsolatban 2020. március 23. és 2020. március 27. között nyilvános konzultációra került sor. A kapacitásmechanizmusról szóló módosított törvénynek megfelelően a villamosenergia-

([49]) https://www.plan.be/admin/uploaded/201403170843050.WP_1403.pdf
([50]) https://www.acer.europa.eu/en/Electricity/Infrastructure_and_network%20development
([51]) A CREG javaslatának egyéb elemei itt találhatók: https://www.creg.be/fr/publications/proposition-e2064

törvény módosított 7. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy a beszerzendő mennyiséget meghatározó paramétereket királyi rendeletben, a szabályozó javaslata alapján kell megállapítani. A végleges királyi rendeletet 2021. április 30-án hirdették ki a belga hivatalos közlönyben, a kapacitásmechanizmusról szóló törvény ([52]) elfogadását követően. A (91)–(99) preambulumbekezdés az e végleges királyi rendeletben előírt eljárást ismerteti.

(91) Az adott jövőbeni szolgáltatási évben érvényes megbízhatósági standardnak való megfeleléshez szükséges kapacitás mennyiségét (azaz a célmennyiséget) évente, a szabályozó hatóság javaslata alapján határozzák meg. A szabályozó hatóság ezt a javaslatot az átvitelirendszer-üzemeltető által szolgáltatott adatok figyelembevételével állítja össze, de ezeket az adatokat is az átvitelirendszer-üzemeltető számítja ki a szabályozó hatóság által javasolt és a miniszter által meghatározott forgatókönyv és köztes értékek alapján. A célmennyiség meghatározása a jogszabályban előírt megbízhatósági standard alapján történik, amely a LOLE egy bizonyos értékének felel meg. A forgatókönyvet kalibrálását úgy végzik el, hogy e kritérium teljesüljön. A forgatókönyv kalibrálását követően piaci szimulációt végeznek, amelynek eredményeként meghatározzák a szimulált szűkösségi órákat. A célmennyiséget kiszámításához ezután a szimulált szűkösségi órák idején mért átlagos terhelés és a kiegyensúlyozási igény összegéből kivonják a szimulált szűkösségi órák átlagos EENS-értékét.

(92) A (91) preambulumbekezdésben említett forgatókönyv lesz az egyik központi referencia-forgatókönyv, amelyet az erőforrások megfelelőségével kapcsolatos aggályok azonosítására használnak; ez származhat az erőforrások megfelelőségének legújabb európai szintű értékeléséből ([53]) vagy az erőforrások megfelelőségének legújabb nemzeti szintű értékeléséből ([54]), és a legfrissebb rendelkezésre álló információkkal frissítik ([55]). A beszerzési kapacitás mennyiségének véglegesítésére irányuló folyamat során meg kell felelni a villamosenergia-rendelet vonatkozó részeiben foglalt rendelkezéseknek is.

(93) A királyi rendelet az alábbi folyamatot írja elő a referencia-forgatókönyv meghatározásához. Az energiaügyi miniszter döntésének támogatása érdekében a belga átvitelirendszer-üzemeltető a piaci felekkel folytatott nyilvános konzultációt követően ajánlást tesz közzé az adatokról és feltételezésekről. A szabályozó hatóság ezt követően javaslatot tesz a referencia-forgatókönyvre nézve, amelyben figyelembe veszi a királyi rendeletben előírt módszertant. Végezetül az FPS Economy szakvéleményt tesz közzé e javaslatról. A forgatókönyv kiválasztásával kapcsolatos végső döntés az energiaügyi miniszter hatáskörébe tartozik.

(94) A maximális ellentételezést, amelyet a kapacitásmechanizmus keretében az aukción egy ajánlat kaphat, globális aukciós árplafon állapítja meg, amely valamennyi kapacitáskategóriára alkalmazandó. A globális aukciós árplafon korlátozza a maximálisan nyújtható ellentételezést, és ezzel annak lehetőségét, hogy valamely szereplő nem megfelelő ajánlatok benyújtásával visszaéljen piaci erejével. A globális aukciós árplafon a nettó CONE ([56]) x-szeres szorzata. Az x korrekciós tényező értéke figyelembe veszi a nettó CONE becslésével kapcsolatos bizonytalanságokat, mind az új belépők bruttó költségeinek a különböző technológiákhoz kapcsolódó változékonyságának a szintjén, mind pedig az energiapiaci inframarginális éves fenntartási díj és a kiegészítő kiegyenlítő szolgáltatások piacán keletkező nettó bevételek meghatározása kapcsán. Az első aukcióra vonatkozó globális árplafon 75 EUR/kW/év, amely a nettó CONE és az 1,50-os korrekciós tényező szorzata ([57]).

(95) A T–4 aukciók keresleti függvényét 3 pont alapján alakítják ki, az alábbi ábra szerint:

([52]) https://economie.fgov.be/fr/themes/energie/securite-dapprovisionnement/mecanisme-de-remuneration-de

([53]) A villamosenergia-rendelet 23. cikke.

([54]) A villamosenergia-rendelet 24. cikke.

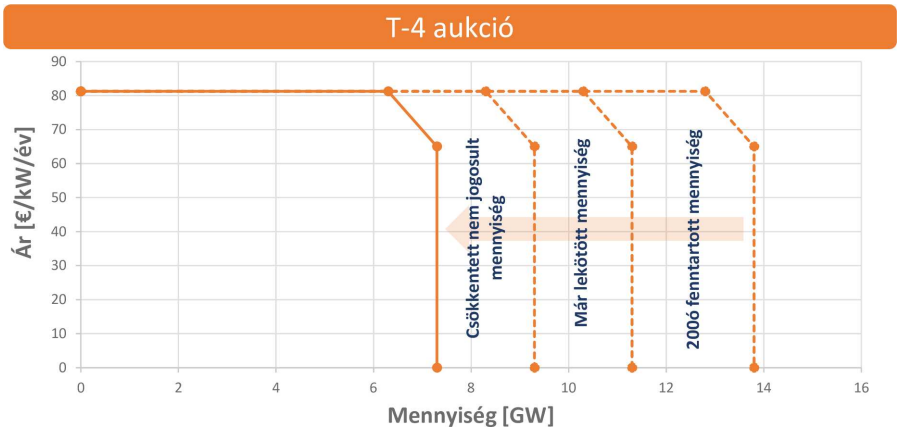
([55]) Az első keresleti függvény kalibrálásához használt referencia-forgatókönyvet a (287) preambulumbekezdés ismerteti.

([56]) A nettó CONE az a bevétel, amelyet a legjobb új belépő technológiának kellene elérnie a kapacitáspiacon ahhoz, hogy egy éven keresztül kompenzálja „hiányzó pénzét” az energiapiacon. Ezt úgy számítják ki, hogy a bruttó CONE-ból kivonják a piaci bevételeket és a kiegészítő szolgáltatásokból származó bevételeket.

([57]) A CREG szabályozó hatóság 2020. július 1. és 2020. július 13. között nyilvános konzultációt indított a referenciatechnológiák szűkített listájára vonatkozó CONE-értékre, a WACC-re és az x korrekciós tényezőre vonatkozó javaslatról (lásd a (99) preambulumbekezdés b) pontját).

1. ábra

T-4 keresleti függvény (indikatív becslés)

Forrás: Értesítés.

a) A B. pont az ordinátatengelyen a nettó CONE-nak felel meg ([58]). Az abszcisszatengelyen a B. pont a célmennyiségnek felel meg (figyelembe véve a szimulált szűkösségi órákban mért átlagos terhelést, a kiegyenlítési tartalékokat, a szimulált szűkösségi órákban nem szolgáltatott villamos energia átlagos mennyiségét, a csökkentett nem jogosult mennyiséget, a már lekötött mennyiséget és a mennyiségnek azt a részét, amelyet a (98) preambulumbekezdésben leírtak szerint a T–1 aukcióra tartanak fenn).

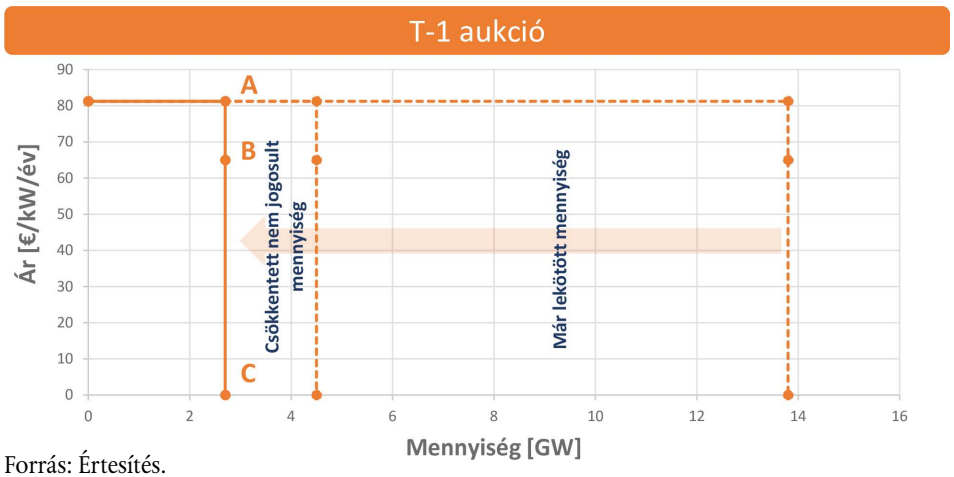
b) A C. pont az ordinátatengelyen 0-nak, az abszcisszatengelyen a célmennyiségnek felel meg.

c) Az A. pont az ordinátatengelyen a globális aukciós árplafonnak felel meg. Az abszcisszatengelyen az A. pont a B. ponthoz hasonlóan a kiszámított konkrét mennyiségnek felel meg (lásd a (95) preambulumbekezdés a) pontját), de más LOLE-val számol ($LOLE_A$). A $LOLE_A$ a megbízhatósági standard (vagyis a referencia LOLE) és az x korrekciós tényező szorzatának felel meg (lásd a (94) preambulumbekezdést).

(96) A T–1 aukciók keresleti függvényét ugyanazon B. és C. pont alapján alakították ki, mint a T–4 aukciókét, de a célmennyiséget úgy igazították ki, hogy figyelembe vegye azt a kapacitást, amelyet ugyanazon szállítási időszakra nézve a T–4 aukción már lekötöttek. Az A. pont az ordinátatengelyen a globális aukciós árplafonnak, az abszcisszatengelyen a célmennyiségnek felel meg.

2. ábra

A T–1 keresleti függvény (indikatív becslés)

Forrás: Értesítés.

([58]) Figyelembe véve a referenciatechnológiák szűkített jegyzékében szereplő kombinált ciklusú gázturbinákat, nyílt ciklusú gázturbinákat és dízeleket, és a bruttó CONE, az energiapiaci bevételek és a kiegészítő szolgáltatásokból származó bevételek átlagos értékeit feltételezve.

(97) A belga hatóságok véleménye szerint a keresleti függvények kidolgozása során két elvet tartanak szem előtt:

a) az ellátás biztonságának biztosítása: ez azt jelenti, hogy a T–4 és T–1 aukciók lezárását követően a megbízhatósági standardnak teljesülnie kell, ellenkező esetben a kapacitásmechanizmus nem érné el célját. Mivel a B. pont a megbízhatósági standard teljesítéséhez szükséges mennyiségnek felel meg, biztosítani kell, hogy legalább ezt a mennyiséget lekössék szerződéssel. Mivel a T–4 aukciót követően is van lehetőség további kapacitások lekötésére (a T–1 aukción), a T–4-nél lehetséges az A. és B. pont között lejtős függvény, ami lehetővé teszi, hogy a T–4 aukción a B. pontra kalibrált mennyiségnél kevesebbet kössenek le. A T–1-nél a B. ponthoz tartozónál kisebb mennyiség lekötése azonban nem garantálná a megbízhatósági standardnak való megfelelést. Ez magyarázza a T–1-nél az A. és a B. pont közötti függőleges szakaszt; valamint

b) a legkevesebb költséggel járó arányos mechanizmus biztosítása: ez azt jelenti, hogy a beszerzendő mennyiség összességében nem haladhatja meg a megbízhatósági standard teljesítéséhez szükséges mennyiséget, mivel ha ez nem teljesülne, a mechanizmus összköltsége megnövekedne. Ez megmagyarázza, hogy a keresleti függvény miért függőleges a B. pont és az x-tengely metszéspontja között mind a T–4, mind a T–1 aukciók esetében.

(98) A villamosenergia-törvény előírja, hogy minimális kapacitásmennyiséget fenn kell tartani a T–1 aukciók számára, és le kell vonni a T–4 aukció célmennyiségéből. Ennek a fenntartott mennyiségnek legalább azt a kapacitásmennyiséget el kell érnie, amely átlagosan szükséges a teljes csúcskapacitásnak az évi 200 üzemóránál rövidebb ideig tartó fedezéséhez. A kapacitásszámítás módszertanának és az aukciós paramétereknek a kapacitás-ellentételezési mechanizmus keretében történő meghatározására vonatkozó királyi rendelet szerint a teljes csúcskapacitás átlagosan 200 óránál rövidebb ideig történő fedezéséhez szükséges kapacitást minden 100 MW-os blokk esetében azon átlagos óraszám alapján kell meghatározni, amely a terhelés időtartamának függvényén alapuló ellátásbiztonsági kritériumnak való megfeleléshez szükséges. Ezek azok az órák, amelyekre bizonyos kapacitásszükségletek miatt van szükség a maximális villamosenergia-fogyasztás eléréséhez. A keresleti függvény becslése a 2024-re tervezett T–1 aukcióra megközelítőleg 2,5 GW mennyiség fenntartását eredményezte. Belgium szerint az a döntés, hogy a beszerzendő mennyiség egy részét a T–1 aukciós folyamat számára tartja fenn, azt tükrözi, hogy hajlandó hangsúlyozni a mechanizmus technikai semlegességét és technikai nyitottságát. Ez az intézkedés ösztönzi a keresletoldali válaszintézkedésben érdekelt szolgáltatók részvételét, mivel e kapacitások esetében a rendelkezésre állás jó előre történő megtervezése nehezebb lehet, ami esetlegesen megnehezítheti a T–4 aukción való részvételüket. A kapacitásmennyiségnek a T–1 aukcióra történő átvitelének ellenére egy adott szállítási időszakra nézve minden kapacitástulajdonos részt vehet mind a T–4, mind a T–1 aukciós folyamatban.

(99) A királyi rendelet végleges tervezetének végrehajtását előrevetítve:

a) Az Elia nyilvános konzultációt indított a 2025 és 2026 közötti szállítási időszakra vonatkozó T–4 aukcióra érvényes kapacitásmechanizmus-paraméterek kiszámítására vonatkozó forgatókönyvekről, érzékenységekről és adatokról. A nyilvános konzultációra 2020. május 5. és 2020. június 5. között került sor ([59]). Az Elia felhasználta az ENTSO-E 2019. évi félidős megfelelőségi előrejelzését, amelyet a nyilvános forrásokból származó legújabb információkkal frissített, valamint a királyi rendelettel összhangban figyelembe vette azokat az érzékenységeket, amelyekkel a referencia-forgatókönyvben számolnia kell és amelyek hatással lehetnek Belgium ellátásbiztonságára (lásd a (93) preambulumbekezdést). A nyilvános konzultációt követően az Elia azt javasolta, hogy a referencia-forgatókönyvbe építsék be az „alacsony keresleti" érzékenységet és az EU-HiLo forgatókönyvnek megfelelő érzékenységet is ([60]) (lásd a (30) preambulumbekezdést). A CREG ezt követően 2020. július 10-én a referencia-forgatókönyvre vonatkozó javaslatot ([61]) fogadott el, amelyben megismétli az Elia azon ajánlásával szembeni kifogását, miszerint szükséges lenne egy olyan érzékenység figyelembe vétele, amely a francia nukleáris kapacitás 4 egységgel való csökkentéséhez kapcsolódik (lásd a (87) preambulumbekezdést), rámutatva egyben a megfelelőség biztosítását szolgáló meglévő franciaországi kapacitásmechanizmusra és a beszerzendő kapacitás növekedésének kockázatára is. Azonban röviddel ezután az FPS Economy Energiaügyi Főigazgatósága elfogadott egy, az energiaügyi miniszter részére összeállított ajánlást ([62]), amelyben azt javasolja, hogy a referencia-forgatókönyvbe építsék be a várható kereslet módosítását, tekintettel arra, hogy a kereslet a Covid19-járvány nyomán csökkentEz magában foglalta a franciaországi nukleáris egységek rendelkezésre állásának nagyobb fokú hiányát is. Az FPS Economy Energiaügyi Főigazgatósága emiatt a CREG legtöbb kifogását elutasította, azonban ennek ellenére felkérte az Eliát, hogy az ötoldalú energiaügyi fórum tevékenységének fényében vizsgálja felül elemzését (lásd a (35) preambulumbekezdést).

([59]) https://www.elia.be/en/public-consultation/20200505_public-consultation-on-the-scenarios-sensitivities-and-data-for-the-crm

([60]) „2.2.1. A francia nukleáris kapacitások elérhetősége – Az első érzékenység összhangban van a 2020 és 2030 közötti időszakra szóló 10 éves megfelelőségi és rugalmassági tanulmánnyal (Elia, 2019), és a 2.6.8. pontban kerül bemutatásra. Azzal számol, hogy a téli időszakban a rendelkezésre álló nukleáris kapacitások száma néggyel csökken."

([61]) https://www.creg.be/fr/publications/proposition-c2105

([62]) https://economie.fgov.be/sites/default/files/Files/Energy/avis-dg-energie-projet-proposition-2105-signed.pdf

b) A CREG 2020. július 1. és 2020. július 13. között nyilvános konzultációt szervezett a bruttó CONE-ról, a súlyozott átlagos tőkeköltségről (WACC) és az x korrekciós tényezőről szóló javaslatról ([63]). Az energiaügyi miniszter a CREG javaslata alapján évente dönt, de ettől eltérhet.

(100) A 2021. októberi T–4 aukció keresleti függvénye a 2019. évi félidős megfelelőségi előrejelzés központi forgatókönyvén alapul, amelyet az ötoldalú energiaügyi fórum által készített és 2020 áprilisában közzétett, a termelési kapacitások megfelelőségét vizsgáló értékelés alapján aktualizált adatok és korrekciók egészítenek ki (lásd még a (287)–(289) preambulumbekezdést).

(101) A 2021. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmány a 2020. évi félidős megfelelőségi előrejelzés központi forgatókönyvét használja, amelyet az egyes országokra vonatkozóan rendelkezésre álló és az ENTSO-E-n belül gyűjtött legfrissebb adatkészlet, továbbá a más országokra vonatkozó nyilvános információk vagy aktualizált nemzeti tanulmányok egészítenek ki. Belgium szerint a koherenciát biztosítja az, hogy mind az erőforrás-megfelelőség értékelése, mind pedig a keresleti függvény kalibrálása során ugyanazt a forrást (a félidős megfelelőségi előrejelzést) használják adatkészletként.

(102) Belgium egyértelműsítette, hogy a 2021. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmány is modellezte azt az érzékenységet, amelyet az első aukcióra vonatkozó keresleti függvény számításai során a francia nukleáris kapacitás rendelkezésre állásának hiányával kapcsolatban (az ötoldalú energiaügyi fórum termelési kapacitások megfelelőségét vizsgáló értékelésével összhangban) figyelembe vettek.

(103) Az első T–4 és T–1 aukciókon beszerzendő becsült mennyiség körülbelül 9,5 GW. A teljes mennyiséget aukciónként, az 2.5.2. szakaszban ismertetett módszertan alapján határozzák meg. A T–4 aukció keresleti függvényében a belga hatóságok jelentős mennyiséget tartottak fenn a T–1 aukcióra, biztosítva, hogy az újabb kalibrálására a szállítási évhez közeli időpontban kerüljön sor, és elkerülve azt, hogy az első T–4 aukción túlságosan sok kapacitás kerüljön árverésre. A T–1 aukcióra fenntartott nagy mennyiség lehetővé teszi a belga hatóságok számára, hogy az új bemeneti adatok és módszertani fejlemények nyomán adódó kisebb eltéréseket kezelni tudják, ugyanakkor széleskörű részvételi lehetőségeket biztosít az új és innovatív technológiák számára, ami az intézkedés technológiai semlegességét garantálja a gyakorlatban.

(104) Összességében a szűkösségi időszakokban mért átlagos csúcsfogyasztás mintegy 54 %-át fogják lekötni a 2021. évi T–4 aukción, aminek eredményeként a célmennyiség a feltétlenül szükséges szintre csökken.

(105) Belgium kötelezettséget vállalt arra, hogy a 2023. évi T–4 aukción és 2026. évi T–1 aukción beszerzendő mennyiségeket összeveti és szükség esetén kiigazítja az erőforrások 2023. évi nemzeti szintű értékelésének eredményeivel.

2.5.3. *Előminősítési szakasz*

(106) Kötelező előminősítési eljárás alá kell vonni minden olyan termelésikapacitás-tulajdonost, amelynek tulajdonában 1 MW-ot meghaladó termelési kapacitás van. Az előminősített kapacitások azonban nem kötelesek részt venni az ajánlattételi eljárásban (opt-out). E kötelező előminősítés megkönnyítése érdekében gyorsított előminősítési eljárást irányoznak elő annak érdekében, hogy a kapacitástulajdonosok minimális erőfeszítéssel teljesíthessék előminősítési kötelezettségüket (csak minimális mennyiségű információ szükséges, például az azonosító szám, a szállítási hely típusa és a teljes telepített kapacitás): a gyorsított előminősítési eljárást követően a kapacitástulajdonosok kapacitását automatikusan opt-outnak tekintik.

(107) Az előminősítési követelmények kibocsátási határértéket is tartalmaznak: az alábbiakban említett kibocsátási határértéket túllépő kapacitásszolgáltatók nem vehetnek részt a kapacitásaukción:

a) azon kapacitások esetében, amelyek 2019. július 4-én vagy azt követően kezdték meg termelést, a fosszilis tüzelőanyagokból származó energia 1 kWh-jára vetített 550 gramm szén-dioxid-kibocsátási határérték alkalmazandó;

b) azon kapacitások esetében, amelyek 2019. július 4-ét megelőzően kezdték meg termelést, a fosszilis tüzelőanyagból származó szén-dioxid-kibocsátásnak a villamos energia 1 kWh-jára vetített értéke nem haladhatja meg az 550 grammot, és a tüzelőanyagból származó szén-dioxid-kibocsátásnak 1 telepített kWe-re vetített átlagos évi értéke nem haladhatja meg a 350 kilogrammot.

([63]) https://www.creg.be/fr/consultations-publiques/consultation-publique-relative-au-projet-de-proposition-2086-relative-au

(108) Továbbá az előminősítési eljárás részeként a jelölteknek ideiglenes pénzügyi biztosítékot kell nyújtaniuk ahhoz, hogy részt vehessenek az aukción. Ezt az ideiglenes pénzügyi biztosítékot akkor érvényesítik, amikor a kapacitáspiaci egységet kiválasztják az aukción. Ha a kapacitásszolgáltató az aukción történő kiválasztását követően nem felel meg szerződéses kötelezettségeinek, vagy ha nem hajlandó aláírni a kapacitásszerződést, a szállítást megelőző ellenőrzési folyamat részeként pénzbüntetést szabnak ki rá. A szerződő félnek joga van pénzügyi biztosítékot követelni arra az esetre, ha a pénzbüntetés kifizetése nem történik meg. Az előminősítés időpontjában az ideiglenes pénzügyi biztosíték összege virtuális és további kapacitáspiaci egységek esetében 20 000 EUR/MW, meglévő kapacitáspiaci egységek esetében pedig 10 000 EUR/MW lesz, az adott kapacitáspiaci egység figyelembe vehető mennyiségétől függően (tekintettel arra, hogy a lekötött kapacitás még nem ismert, továbbá annak biztosítása érdekében, hogy a pénzügyi biztosíték arányos a projekt méretével és ehhez kapcsolódóan azzal a kockázattal, amelyet az esetleges nemteljesítés jelent a rendszerre nézve). Ha a kapacitáspiaci egység végleges lekötött kapacitása alacsonyabb a figyelembe vehető mennyiségnél, a pénzügyi biztosíték összege a figyelembe vehető mennyiség és a lekötött kapacitás közötti pozitív különbség és (a virtuális és további kapacitáspiaci egységek esetében) 20 000 EUR vagy (meglévő kapacitáspiaci egységek esetében) 10 000 EUR szorzatára csökken.

(109) Ezenkívül azoknak a feleknek, amelyek fosszilis tüzelőanyaggal működő új létesítményekre (azaz 15 éves kapacitásszerződésre) kívánnak előminősítést kérelmezni, tudomásul kell venniük, hogy a kapacitásszerződés megkötése nem mentesíti őket az Európai Unió és/vagy Belgium által az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentését szolgáló jelenlegi és jövőbeli jogszabályok és célkitűzések alól. Tudomásul kell azt is venniük, hogy a kapacitásszerződés megkötése arra kötelezi őket, hogy vegyék ki részüket az e célok elérését szolgáló szakpolitikai előkészületekből. E célból írásbeli nyilatkozatot kell csatolniuk, amelyben a következőket vállalják:

a) 2026. december 31-ig a vonatkozó európai és belga jogszabályokkal és célkitűzésekkel összhangban tanulmányozzák az érintett létesítmény általi üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésének műszaki és gazdasági megvalósíthatóságát;

b) 2027. december 31-ig kibocsátás-csökkentési tervet dolgoznak ki, amelyben ismertetik, hogy hogyan járulnak hozzá a klímasemlegességre való 2050-es átálláshoz, időközi célkitűzéseket határozva meg a 2035. és 2045. évekre; valamint

c) 2050-re kibocsátásmentességet vagy negatív kibocsátást érnek el. A kibocsátáscsökkentési terv kidolgozásában részt vevő felek dönthetnek úgy, hogy közösen végzik el ezt a vizsgálatot.

(110) A (109) preambulumbekezdésben meghatározott kötelezettségvállalások teljesítését igazolni kell az SPF Economie Energiaügyi Főigazgatósága felé.

2.5.4. *Az aukciók kialakításának sajátos jellemzői*

2.5.4.1. Díjképzési szabály

(111) A versenyen alapuló aukciós mechanizmus a zárt versenytárgyalásos aukciós formátumot alkalmazza, ahol az ajánlattevők névtelenül tesznek ajánlatot, és a piaci elszámolásra ezt követően egyetlen fordulóban kerül sor. A belga hatóságok véleménye szerint a zárt versenytárgyalásos aukciós formátum korlátozza a piaci erőfölénnyel való visszaélés lehetőségét azáltal, hogy a piaci elszámolás során nem nyújt tájékoztatást, továbbá nem teszi lehetővé az ajánlattevők számára ajánlataik módosítását. A belga hatóságok továbbá azt is jelzik, hogy a zárt versenytárgyalási folyamat során – a csökkenő áras árveréssel ellentétben – az ajánlattevőknek (jellemzően) nem kell 2–3 napon keresztül elérhetőknek lenniük, hogy reagálni tudjanak az aukciós folyamattal kapcsolatban a rendelkezésükre bocsátott információkra. A kevésbé összetett és kevésbé időigényes aukciós folyamat eredményeként tovább csökkenhetett a belépési korlát, ami különösen az új és kis szereplők számára releváns, továbbá az olyan keresletoldali válaszintézkedésekben érdekelt felek számára, amelyek fő üzleti tevékenységüket nem az energiapiacon végzik.

(112) Minden sikeres ajánlattevő kapacitás-ellentételezésben részesül, a legalább az első két szállítási időszakot érintő valamennyi aukció (a 2025 novemberében és 2026 novemberében kezdődő szállítási időszakokat érintő T–4 és T–1 aukciók) esetében érvényes „pay-as-bid" (ajánlatok szerinti) árazási szabály alapján. Ez azt jelenti, a sikeres kapacitásszolgáltatók ajánlattételi árukat kapacitás-ellentételezés formájában kapják meg.

(113) Azt értékelő jelentés Parlament részére történő benyújtását követően a „pay-as-cleared" árazási szabály (egységes áron történő elszámolás) a későbbi szállítási időszakokat érintő aukciókon is érvényesíthető. Az egységes áron történő elszámolás szabálya szerint a kapacitás-ellentételezés összege megegyezik a legdrágább kiválasztott ajánlat ajánlati árával (a köztes árplafon általi korlátozás mellett, lásd a 2.5.4.2. szakaszt).

(114) A belga hatóságok úgy vélik, hogy Belgiumban a megfelelőségi helyzet új kapacitást tesz majd szükségessé 2025 körül (lásd a (29) preambulumbekezdést). Ezért valószínű, hogy a kezdeti kapacitásmechanizmus-aukciókon igen heterogén költségszerkezetű kapacitástulajdonosok versenyeznek majd egymással. A belga hatóságok emiatt attól tartanak, hogy az egységes áron történő elszámolás árazási szabályának alkalmazása esetén egyes kapacitásszolgáltatók profitálhatnak a kapacitásmechanizmus magas inframarginális díjaiból, és emiatt rendkívüli bevételre tehetnek szert. Belgium véleménye szerint abban az esetben, ha – elméletileg – tökéletes információk állnának rendelkezésre, vagyis a piaci szereplők előre tudnák jelezni a jövőbeni piaci elszámolóárat az egységes áron történő elszámolás keretében, az eredmény ugyanaz lenne, mint az ajánlatok szerinti árazási szabály mellett, mivel az ajánlattevők arra lennének ösztönözve, hogy a várható elszámolóáron tegyenek ajánlatokat. A gyakorlatban azonban a kapacitásmechanizmus első aukcióinál elkerülhetetlen némi bizonytalanság és kiszámíthatatlanság az egységes áron történő elszámolás keretében alkalmazandó potenciális piaci ár vonatkozásában. Ebből következik, hogy az ajánlatok szerinti árazási szabály mellett a piaci szereplők adott esetben körültekintőbben járnak el annak érdekében, hogy ne kockáztassák azt, hogy esetleg nem kerülnek kiválasztásra, ami azt jelenti, hogy az ajánlatok szerinti árazás kevésbé költséges eredményhez vezethet.

(115) Belgium azonban úgy véli, hogy az ajánlatok szerinti árazást alkalmazó aukciók költséghatékonysági előnye idővel valószínűleg csökkenni fog, nem csupán azért, mert az új kapacitás iránti igény megszűnhet, hanem azért is, mert az ajánlatok szerinti árazást alkalmazó rendszeres aukciók lehetővé teszik a piaci szereplők számára, hogy jobban előre jelezzék a piaci referencia-elszámolóárat, aminek következtében a kínálati függvény „ellaposodik". Továbbá abban az esetben, ha a „hiányzó pénz" problémája közép- vagy hosszú távon megszűnne, az ajánlatok szerinti árazás megakadályozhatná, hogy az ár nullához közelítsen, mivel az ajánlatok szerinti árazási szabály esetében a kapacitásszolgáltatók nincsenek ösztönözve arra, hogy nulla összegű ajánlattal vegyenek részt az aukciókon.

(116) Belgium véleménye szerint a későbbi aukciókat követően az egységes áron történő elszámolás szabálya lehet a jobb választás, amely ösztönzi a versenyt, átlátható árjelzést ad, és lehetővé teszi, hogy a kapacitás-ellentételezés összege nullához közelítsen abban az esetben, hogy a rendelkezésre bocsátott kapacitás szintje várhatóan megfelel majd az igényelt kapacitás szintjének. Az egységes áron történő elszámolás szabályának egyik fontos jellemzője, hogy a racionális ajánlattételi magatartás az, ha az ajánlattevők a valós áron tesznek ajánlatot. Továbbá: mivel az egységes áron történő elszámolás átlátható árjelzést ad a piac felé, ez az információ különösen értékes lehet a kis egységek és az új piaci szereplők számára, mivel pontosabb képet alkothatnak a jelenlegi és jövőbeli várható piaci körülményekről, ami pedig további részvételre ösztönzi őket. Ezen túlmenően az egységes áron történő elszámolás szabálya megkönnyíti a szerződéses megállapodásokat, különösen a beszerzési közösségek számára. Belgium ezért olyan eljárást fog előirányozni, amely lehetővé teszi az egységes áron történő elszámolás szabályára történő átállást abban az esetben, ha az előnyösnek bizonyul.

2.5.4.2. Köztes árplafon

(117) Amint azt a 2.6. szakasz részletesen kifejti, a jelentős beruházásokat igénylő kapacitáspiaci egységek több évre szóló kapacitásszerződésre is pályázhatnak. Ez a szabály egyelőre nem vonatkozik a közvetett külföldi részvételre, amely esetben csak egyéves szerződésre van lehetőség (lásd a (143) és a (144) preambulumbekezdést). A belga hatóságok szerint az egyéves szerződések kategóriájába tartozó kapacitáspiaci egységeknek nem kell beruházási költségekkel számolniuk vagy alacsony beruházási költségekkel kell számolniuk (máskülönben jogosultak lennének többéves szerződésre). Ezért a rendkívüli bevételek elkerülése érdekében az egyéves szerződések kategóriájában köztes árplafont kell alkalmazni a kapacitáspiaci egységekre. Ez a szabály a közvetett külföldi kapacitáshoz kapcsolódó szerződésekre is alkalmazandó (a részleteket lásd a 2.10.1. szakaszban).

(118) Az egyéves szerződések kategóriájába tartozó kapacitáspiaci egységek számára nem engedélyezett, hogy a köztes árplafonnál magasabb áron tegyenek ajánlatot. Továbbá, ezek a kapacitáspiaci egységek még az egységes áron történő elszámolás szabályának (lásd a (113) preambulumbekezdést) alkalmazása esetén sem részesülnének a köztes árplafont meghaladó kapacitáskifizetésekben.

(119) A belga hatóságok szerint a köztes árplafon azt is megakadályozza, hogy a jelentős piaci erővel rendelkező piaci szereplők stratégiai megfontolásokból úgy döntsenek, hogy meglévő kapacitásaikat felfüggesztik vagy megszüntetik, ezáltal tulajdonképpen kapacitást kivonva a piacról, befolyásolva a piaci elszámolóárat. Az egyéves szerződések kategóriájába tartozó kapacitások maximális kapacitás-ellentételezésének korlátozásával (amelybe a meglévő eszközök is beletartoznak) a köztes árplafon korlátozná a túlzott inframarginális díjak lehetőségét.

(120) A belga hatóságok jelzik, hogy a köztes árplafonnak egyrészt kellően alacsonynak kell lennie ahhoz, hogy kivédhesse a rendkívüli bevételeket, másrészt azonban nem szabad olyan alacsonynak lennie, hogy akadályozza a befektetőknél jelentkező szokásos megtérülést, vagy akár megakadályozzon kapacitáspiaci egységeket abban, hogy a kapacitásmechanizmus aukcióin részt vegyenek, továbbá nem kívánt kilépési jelzést adjon.

(121) A kapacitás-ellentételezési mechanizmuson belüli aukciós paraméterek kiszámításának módszertanát meghatározó királyi rendeletben leírt módszertan előírja, hogy a köztes árplafont a piacon jelenleg legrosszabbul teljesítő technológiánál várhatólag jelentkező „hiányzó pénz" szintjéhez kell igazítani, figyelembe véve a költségeket és a bevételeket is.

(122) A következő költségeket kell figyelembe venni:

a) éves állandó működési és karbantartási költségek;

b) éves adatokra átszámolt nem éves karbantartási költségek (kivéve a létesítmény kapacitásnöveléséhez vagy élettartamának meghosszabbításához kapcsolódó költségeket);

c) a rendelkezésre állási teszt aktiválási költségei.

(123) Ezeket a költségelemeket elosztják az alkalmazandó csökkentési tényezőkkel, mivel a köztes árplafon alkalmazandó annak az aukciónak a során, ahol az árakat csökkentett MW-re vetítve fejezik ki. A belga hatóságok az alábbi 5. táblázatban feltüntetett adatokat nyújtották be ([64]).

5. táblázat

A meglévő technológiák szűkített jegyzékéhez kapcsolódó éves összköltségek ([65])

	Éves állandó működési és karbantartási költségek[EUR/kW/év]			A rendelkezésre állási teszt aktiválási költségei [EUR/kW/év]	Csökkentési tényező ([66])
	ALACSONY	KÖZEPES	MAGAS		
Kombinált ciklusú gázturbina (CCGT)	29	30	41	0	91 %
Nyílt ciklusú gázturbina (OCGT)	19	19	40	0	90 %
Sugárhajtású gázturbina	23	29	29	0	96 %
Piaci válasz	5	10	15	0,18	36 %

Forrás: Értesítés.

(124) A következő éves költségeket kell figyelembe venni:

a) a villamosenergia-piacon befolyt éves inframarginális díjak;

b) a frekvenciafüggő kiegyenlítő szolgáltatások nyújtásából származó éves nettó bevétel.

(125) A belga hatóságok az alábbi 6. táblázatban feltüntetett adatokat nyújtották be:

([64]) Az Elia nyilvános konzultációt indított a 2025 és 2026 közötti szállítási időszakra vonatkozó T–4 aukcióra érvényes kapacitásmechanizmus-paraméterek kiszámításához kapcsolódó forgatókönyvekről, érzékenységekről és adatokról (lásd a (99) preambulumbekezdés a) pontját).

([65]) A számadatok az Elia kalibrálási jelentéséből származnak. Elérési címe: https://www.elia.be/nl/users-group/implementatie-crm.

([66]) Tekintettel arra, hogy a „nagyméretű termikus" kategória esetében a csökkentési tényező 85 % és 95 % között mozog, a *kombinált ciklusú gázturbina*, a *nyílt ciklusú gázturbina* és a *sugárhajtású gázturbina* technológia esetében legalább 90 %-os csökkentési tényezőt kell alkalmazni. A *piaci választ* alkalmazó technológia esetében a csökkentési átlagot képvisel a technológiában rejlő lehetőségek változatosságának figyelembe vétele érdekében.

6. táblázat

A meglévő technológiák szűkített jegyzékéhez kapcsolódó éves összbevételek ([67])

	Összes éves bevétel [EUR/kW/év] ([68])		
	ALACSONY	KÖZEPES	MAGAS
Kombinált ciklusú gázturbina (CCGT)	5	11	20
Nyílt ciklusú gázturbina (OCGT)	10,2	12,6	15,5
Sugárhajtású gázturbina	19,3	23,2	27
Piaci válasz	14,3	17,1	20

Forrás: Értesítés

(126) Végül a „hiányzó pénz” kiszámításához az éves bevételeket levonják az éves költségértékekből. Az így kapott értékhez 5 %-os bizonytalansági tényezőt adnak hozzá, tekintettel a „hiányzó pénz” becsléséhez kapcsolódó általános bizonytalanságokra, és különösen arra, hogy a köztes árplafon kalibrálása szükségessé teszi a költség- és bevételi adatok technológiánkénti általánosítását, és hogy erre a becslésre a releváns szállítási időszak előtt több évvel kerül sor.

(127) A belga hatóságok a 7. táblázatban feltüntetett adatokat nyújtották be: A „hiányzó pénz” értékének különböző szintjei az alábbi kategóriáknak feleltethetők meg: az 1. szint alacsony költségekkel és magas bevétellel számol; a 2. szint alacsony költségekkel és közepes bevétellel számol; a 3. szint alacsony költségekkel és alacsony bevétellel számol; a 4. szint közepes költségekkel és magas bevétellel számol; az 5. szint közepes költségekkel és közepes bevétellel számol; a 6. szint közepes költségekkel és alacsony bevétellel számol.

7. táblázat

A meglévő technológiák szűkített listájához kapcsolódó „hiányzó pénz” értékek ([69])

„Hiányzó pénz” [EUR/csökkentett kW/év]	1. szint	2. szint	3. szint	4. szint	5. szint	6. szint
Kombinált ciklusú gázturbina (CCGT)	10,4	20,8	27,7	11,5	21,9	28,8
Nyílt ciklusú gázturbina (OCGT)	4,1	7,5	10,3	4,1	7,5	10,3
Sugárhajtású gázturbina	0	0	4	2,2	6,4	10,6
Piaci válasz	0	0	0	0	0	0

Forrás: Értesítés.

([67]) A számadatok az Elia kalibrálási jelentéséből származnak. Elérési címe: https://www.elia.be/nl/users-group/implementatie-crm

([68]) Meg kell jegyezni, hogy a teljes átlagértékhez csak az mFRR fenntartásának 10 EUR/MW/h alatti díjait veszik figyelembe, mivel az e küszöbérték feletti árak megfelelőségi problémákhoz kapcsolódó időszakokra nézve érvényesek, ezért ennek az elemzésnek a szempontjából nem reprezentatívak. Az ALACSONY/KÖZEPES/MAGAS értékeket a teljes átlagérték 60/75/90 %-aként számítják ki, figyelembe véve az mFFR fenntartásával összefüggő változó költségeket, például az ajánlattétel költségét. A frekvenciafüggő kiegyenlítő szolgáltatások nyújtásából származó nettó bevételeket – annak érdekében, hogy elkerüljék a kettős elszámolást és kizárólag a nettó bevételekkel számoljanak – a következőképpen vették figyelembe: A frekvenciatartási tartalékokhoz kapcsolódó bevételeket nem veszik figyelembe, mivel az akkumulátorok valószínűleg az frekvenciatartási tartalékok nyújtásának meghatározó technológiájává válnak majd. A köztes árplafon kalibrálásakor nem veszik figyelembe az akkumulátortechnológiát, mivel úgy ítélik meg, hogy ezek a frekvenciatartási tartalékok nyújtásával pozitív üzleti megoldást eredményeznek. Figyelmen kívül hagyják továbbá az aFRR-ből származó bevételt, mivel a feltételezés az, hogy az aFRR-t biztosító technológiák arbitrázst alkalmaznak az aFRR nyújtása és az energia értékesítése között. Ezért az aFRR fenntartásának díjai feltételezhetően nem képviselnek az energiapiacon megtermelt inframarginális díjak fölötti nettó bevételt. Az mFRR-ből származó bevételeket a sugárhajtású gázturbina és a piaci választ alkalmazó technológiákra nézve tekintik relevánsnak (feltételezve, hogy az előbbi szabványos mFRR-terméket, az utóbbi pedig rugalmas mFRR-terméket biztosít), mivel jelenleg tipikusan ezeket a szolgáltatásokat nyújtják a piacon. Konkrétabban, a sugárhajtású gázturbinák és a piaci választ alkalmazó technológia esetében a bevételeket az átlagos mFRR-fenntartási díj vagy az energiapiaci inframarginális díjak százalékos arányában határozzák meg, attól függően, hogy melyik esetében lesz magasabb az érték.

([69]) A számadatok az Elia kalibrálási jelentéséből származnak. Elérési címe: https://www.elia.be/nl/users-group/implementatie-crm

(128) Az Elia által szolgáltatott adatok, valamint a szabályozó hatóság által az ezen adatokra vonatkozóan adott tanácsok alapján a belga hatóságok az első aukcióra (vagyis a 2025 novembere és 2026 októbere közötti szállítási időszakra vonatkozó T–4 aukcióra) nézve 20 EUR/csökkentett kW/év értéken határozták meg a köztes árplafont.

(129) A hivatalos vizsgálati eljárás során Belgium olyan mechanizmust vezetett be, amely lehetővé teszi a köztes árplafontól való egyedi derogációt ([70]).

(130) A derogációs mechanizmust a királyi rendelet vezette be a kapacitásszámítás módszertanának és az aukciós paramétereknek a kapacitásmechanizmus kapcsán történő meghatározására. A derogációs mechanizmus a nemzeti és a határkeresztező közvetett kapacitásokra egyaránt alkalmazandó.

(131) A királyi rendelet értelmében a derogációs mechanizmus kidolgozása és az első aukció előkészítése közötti idő rövidsége miatt az első aukció vonatkozásában a derogáció engedélyezésére utólag, vagyis az aukció lezárását követően kerül sor. Belgium kifejtette, hogy a potenciális kedvezményezettek az aukciók előtt kérelmezik a derogációt, és az aukciók előtt minden releváns információt benyújtanak. A derogációval kapcsolatos valamennyi kritériumot és szabályt átlátható módon, az aukciók előtt határozzák meg. A derogáció nem függ az aukció résztvevői által benyújtott ajánlatoktól. Végezetül: ha utólag megállapításra kerül, hogy bizonyos egységek nem jogosultak a derogációra, és a kifizetések csökkentésére kerül sor, az nem befolyásolja az aukción részt vevő többi egység eredményét (szerződést, kifizetést és odaítélt mennyiséget).

2.5.4.3. Elszámolási szabályok

(132) A kapacitásaukció elszámolását a szociális jólétet maximalizáló ajánlatok kombinációjának kiválasztásával kell elvégezni, figyelembe véve a keresleti függvényt (melynek meghatározása adminisztratív eszközökkel történik) és az ajánlati függvényt (melynek meghatározása a kapacitástulajdonosok különböző ajánlatainak aggregálásával történik), valamint tekintetbe véve a különböző ajánlatok mennyiségi és árkomponenseit. Ebben a kontextusban a szociális jólétet a fogyasztói többlet és a termelői többlet összegeként számítják ki. (Az előbbi az a többlet, amely a társadalomnál jelentkezik annak eredményeként, hogy a kapacitásért történő fizetésre való hajlandóság kapcsán a keresleti függvény által meghatározott árnál alacsonyabb áron elégíthető ki az ellátásbiztonsági igény, az utóbbi pedig az a többlet, amely a kapacitásszolgáltatóknál jelentkezik annak eredményeként, hogy ajánlataikat az ajánlati árnál magasabb áron kerülnek kiválasztásra.)

(133) Ha a gazdasági többlet maximalizálásának szempontjából több elszámolási megoldás (vagyis az ajánlatok többféle kombinációja) egyenértékű, akkor a legalacsonyabb szén-dioxid-kibocsátással járó megoldásra esik a választás. Ha a gazdasági többlet maximalizálása és a súlyozott átlagos szén-dioxid-kibocsátás tekintetében két megoldás egyenértékű, akkor azt a megoldást választják, amely esetében a súlyozott átlagos szerződéses időtartam a legrövidebb; ennek az a célja, hogy korlátozzák a többéves időszakra történő „beragadás” lehetőségét ([71]).

(134) Az aukciós algoritmus a hálózat korlátait is figyelembe veszi oly módon, hogy elutasítja az ajánlatok olyan kombinációit, amelyek együttesen nem megvalósíthatók. Az átvitelirendszer-üzemeltetők hálózatához kapcsolódó, az aukciós elszámolás során alkalmazandó hálózati korlátokat az aukciós elszámolást megelőzően, rendszerbiztonsági megfontolások alapján vagy a fizikai távolsági korlátokat figyelembe véve határozzák meg.

2.6. **A szerződés időtartama**

(135) A belga hatóságok véleménye szerint a kapacitásszerződés hosszabb időtartama lehetővé teszi a kapacitásszolgáltató számára, hogy a beruházási költségek hosszabb időszakra történő elosztása érdekében hosszú távú finanszírozást biztosítson. Ez csökkentheti az évente szükséges kapacitás-ellentételezési összeget, és hozzájárulhat annak biztosításához, hogy egy új projekt versenyképes legyen a már piacon lévő projektekkel szemben. A versenyképes árat kínáló új szereplők piacra lépésének lehetősége szintén rendkívül fontos a már meglévő kapacitásszolgáltatók piaci erejének ellenőrzése szempontjából.

([70]) Az egyedi derogáció engedélyeztetésének módszertanáról 2021 februárjában nyilvános konzultációt folytattak.

([71]) A kapacitásszolgáltatóknak az előminősítési folyamat során be kell nyújtaniuk a kapacitáspiaci egységek szén-dioxid-kibocsátására vonatkozó információkat. A belga kapacitásmechanizmus működéséről szóló szabályok (vö. 18.1.17. szakasz) az ACER 22/2019. sz. véleménye alapján nyújtanak iránymutatást a fajlagos és éves kibocsátások kiszámításához.

(136) A kapacitásszerződés hosszabb időtartama következtében azonban egy adott technológia hosszabb időre „beragadhat" a piacon. Ezért a belga állam úgy döntött, hogy különböző kapacitáskategóriákkal dolgozik (1 év, legfeljebb 3 év, 8 év és 15 év). Következésképpen az új beruházások nem azonnal a maximális (15 éves) időszakra kapnak kapacitásszerződést; így elkerülhető az, hogy a jövőbeli energiapiacra bizonyos új (és potenciálisan környezetbarátabb) technológiák ne tudjanak belépni.

(137) A CREG által javasolt 2019. december 12-i királyi rendelet ([72]) az alábbi elszámolható költségeket határozza meg: „Az adott kapacitást kiválasztó aukció eredményeinek közzétételi napjától kezdődően elrendelt beruházások kezdeti és nem ismétlődő kiadásai, melyek végrehajtására legkésőbb a kapacitásnyújtási időszak első napját megelőző napon sor kerül, és amelyek a kapacitás alapvető fizikai műszaki elemeinek kialakításához és/vagy rendelkezésre bocsátásához, valamint a kapacitásszerződés tárgyát képező első szállítási időszaktól kezdődően a további kapacitásoknak a belga piac számára történő felajánlásához szükségesek." Meglévő kapacitás esetében a többletkapacitás felajánlásával járó kiadások a következők: i. a költségek, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a kapacitás megfeleljen a környezetvédelmi szabványoknak és ezáltal a piacon maradhasson; ii. a létesítmény telepített kapacitásának vagy műszaki élettartamának növeléséhez szükséges kiadások, valamint iii. közvetlen külföldi kapacitás esetében az egységnek a belga irányítói területen belüli hálózathoz való csatlakoztatásához szükséges kiadások (lásd a 2.10.2. szakaszt).

(138) A javasolt királyi rendelet a 8. táblázatban bemutatott küszöbértékeket írja elő. Ezeket a beruházási küszöbértékeket úgy számították ki, hogy biztosítsák azt, hogy az átlagos becsült évesített beruházási költségek megegyezzenek az 15, 8 és 3 éves maximális kapacitásszerződési időtartamhoz kapcsolódó kapacitáskategóriák esetében. A CREG szükség esetén, de legalább háromévente javaslatot tesz a beruházási küszöbértékek aktualizálására ([73]). A küszöbértékek inkább a telepített kapacitást, semmint a csökkentett kapacitást veszik figyelembe. Belgium szerint abban az esetben, ha a beruházási küszöbértékek vonatkozásában a telepített kapacitás helyett a kapacitáspiaci egység által kínált csökkentett kapacitást vennék figyelembe, azok a kapacitások, amelyekhez magasabb csökkentési tényezőket rendeltek, könnyebben elérnék a többéves szerződések beruházási küszöbértékeit, ami ellentétes lenne a kapacitásmechanizmus célkitűzésével.

8. táblázat

A hosszú távú kapacitás-ellentételezési szerződésekre vonatkozó beruházási küszöbértékek

A szerződés időtartama	**A CREG által javasolt küszöbértékek**	**A belga kormány új javaslata**
Évek száma	**€/kW**	**€/kW**
15	600	360
8	400	239
3	177	106

Forrás: SPF Economie.

(139) A CREG figyelemmel fogja kísérni a beruházási költségeket annak biztosítása érdekében, hogy az egyes kapacitásszolgáltatókhoz rendelt kapacitáskategória az egység beadványát megelőzően, illetve azután is megfelelő legyen. A kapacitásszolgáltatónak ezen belül utólagos beruházási dokumentációt kell benyújtania, amelyet a szabályozó a kijelölt kapacitáskategória utólagos értékeléséhez felhasználhat. Ha az utólagos elemzés azt tárja fel, hogy a költségkritériumok nem teljesültek (ideértve a kisebb bizonytalanságok miatti korlátozott toleranciatartományt), a szerződéses feltételek felülvizsgálhatók (pl. a kapacitáspiaci egység átsorolható a megfelelő szerződéskategóriába). Ezenkívül abban az esetben, ha az utólagos beruházási dokumentáció benyújtására nem kerül sor (időben), a kapacitáspiaci egységet a szabályozó hatóság átsorolhatja az egyéves kapacitáskategóriába.

(140) Az eredeti javaslat szerint szerződéskategóriát aggregált ajánlatokhoz is hozzárendelnek. Ha a különböző szerződéskategóriáknak megfelelő kapacitásokat aggregáló ajánlatra kerül sor, azt a legrövidebb időtartamú szerződéskategóriába tartozó kapacitásnak megfelelő szerződéskategóriába sorolják be.

([72]) https://www.creg.be/fr/publications/proposition-c1907

([73]) A beruházási küszöbértékeket a királyi rendelet állapítja meg a szabályozó hatóság javaslata alapján (a közzétett királyi rendelet 6. cikkének (2) bekezdése).

(141) Ezt a javaslatot a hivatalos vizsgálati eljárást követően felülvizsgálták. A beruházási küszöbértékeket, a beruházási költségekre vonatkozó jogosultsági kritériumokat és a rangsorolási eljárást megállapító királyi rendelet értelmében az aggregált ajánlat részét képező valamennyi kapacitás besorolandó valamely kapacitáskategóriába. A kapacitások osztályozása alapján a CREG adott esetben különböző besorolási kombinációkat határoz meg, és az egyes kombinációkat az aggregált ajánlatban szereplő kapacitások névleges referenciakapacitásai összegének megfelelő maximális névleges referenciateljesítményhez köti; ezek a meghatározott kapacitáskategóriával azonos vagy annál magasabb kapacitáskategóriába kerülnek besorolásra. Ennek alapján az aggregált ajánlat kezelője választja ki az aggregált ajánlatra vonatkozó kapacitáskategóriát.

(142) A hivatalos vizsgálati eljárást követően Belgium módosította a királyi rendelet elszámolható beruházási költségekre vonatkozó rendelkezéseit is. A módosított királyi rendelet kimondja, hogy a kapacitásmechanizmus keretében kizárólag azok a költségek számolhatók el, amely a jövőbeli uniós szabványokhoz való alkalmazkodást szolgálják.

(143) A belga hatóságok szerint külföldi kapacitás esetében a többéves szerződések lehetősége nem látható előre, mivel hosszú távon nem mindig garantálható a megfelelő importkapacitás. Ez utóbbi nemcsak az összeköttetés szintjétől és rendelkezésre állásától függ, hanem a szomszédos országokéival egyidejű rendszerterhelési csúcsok kockázatától is. Ez utóbbi kockázat idővel – más országok megfelelőségétől és piaci helyzetétől függően – jelentős mértékben változhat.

(144) A belga hatóságok mindenesetre kötelezettséget vállaltak arra, hogy felülvizsgálják a külföldi kapacitások többéves szerződésekhez való hozzáférésének lehetőségét. Az első felülvizsgálatra 2023. január 15-ig bezárólag, azt követően pedig kétévente kerül sor. Külföldi kapacitások is elnyerhetnek többéves szerződéseket, amennyiben a felülvizsgálat azt mutatja, hogy a rendszerösszekötő szintjével és rendelkezésre állásával kapcsolatos kockázatokat, valamint a párhuzamos rendszer terhelésének kockázatait megfelelően csökkentik annak érdekében, hogy a közvetett külföldi kapacitást érintő, egy évnél hosszabb időtartamú szerződések ne kockáztassák észszerűtlen mértékben a megfelelőséget.

(145) Végezetül: nem bizonyított kapacitás csak egyéves kapacitásszerződésre jogosult, mivel nehéz rámutatni azokra a pontos költségadatokra, amelyek alapján a többéves szerződések valamely kategóriájába besorolható lenne (lásd a 2.4.4. szakaszt).

2.7. **Kötelezettségek**

2.7.1. *Megbízhatósági opciók*

(146) A belga kapacitásmechanizmusban a szerződő fél megbízhatósági opciók formájában vásárolja meg a kapacitást a kapacitásszolgáltatóktól. Az aukción kiválasztott kapacitásszolgáltatók eladják a megbízhatósági opciókat a központi vevőnek, és cserébe fix kapacitás-ellentételezésben részesülnek. Amennyiben a referenciaár meghaladja az előre meghatározott szintet, az úgynevezett kötési árfolyamot, a kapacitásszolgáltató köteles a központi vevő részére visszafizetni a referenciaár és a kötési árfolyam különbözetét, amelyet a szerződéses kapacitásmennyiségek alapján számítanak ki.

(147) Ennek eredményeként a hagyományos energiapiacon működő kapacitásszolgáltató bevételeit a kötési árfolyamon áron maximálják, de cserébe a kapacitásszolgáltatók számára bizonyos rögzített mértékű kapacitás-ellentételezést biztosítanak. Más szóval a kapacitásszolgáltatók lemondanak bizonytalan szűkösségi díjuk egy részéről, hogy cserébe bizonyos kapacitás-ellentételezésben részesüljenek, ami jelentősen csökkenti a volatilis bevételekkel (és ezáltal a végrehajtandó beruházással) kapcsolatos kockázatokat. A megbízhatósági opció célja kettős. A visszafizetési kötelezettség elsősorban a rendkívüli bevétel lehetőségét korlátozza, másodsorban pedig arra ösztönzi a kapacitáspiaci egységeket, hogy az ellátásbiztonság szempontjából releváns pillanatokban rendelkezésre álljanak.

2.7.2. *Referenciaár*

(148) Belgium a másnapi piaci árat választotta referenciaárnak. Belgium véleménye szerint ennek fő előnyei a következők:

a) a másnapi piac a megfelelőséget érintő kérdésekhez kapcsolódó legrelevánsabb piaci jelzés, mivel a piaci szereplők pozícióit meghatározó legtöbb tényező beépül a termeléstervezésbe és a termelési előrejelzésekbe;

b) a másnapi piac erős jelzőfunkcióval rendelkezik, és – részletezettségének és a feltételezések nagyfokú pontosságának köszönhetően – a legerősebb, leglikvidebb azonnali piacnak tekinthető, amely a csere tárgyát képező mennyiségekben mutatkozik meg;

c) a belga rendszerben történő másnapi igazítást követően az egyensúlyért felelős valamennyi félnek egyensúlyban kell lennie (következő napra vonatkozó nominálás időpontja 15:00), és ebben az egyedi időpontban megtörténik a piaci elszámolás. Ily módon a másnapi piac az utolsó lehetőség a villamosenergia-termékek menetrendjében arra, hogy a határidős piac után, továbbá a napon belüli piac vagy kiegyenlítő piac rugalmassági igényét megelőzően a fennmaradó teljes keresletet és kínálatot átvigyék;

d) az azonnali piacokon betöltött időzítési pozíciója miatt lehetővé kell tennie a reagálást az összes technológia esetében (pl. a lassú kapacitás esetében is).

(149) Belgium kifejtette, hogy a referenciaár módszertanát a jövőben felül lehet vizsgálni annak biztosítása érdekében, hogy az a legmegfelelőbb árjelzést küldje, amint más azonnali piacok érettsége a másnapi piacéhoz közeli szintre emelkedik. Ez azt jelenti, hogy akkor lehet ismét figyelembe venni a napon belüli piaci árakat, ha a likviditás megfelelő mértékű és folyamatos.

(150) Belgium úgy döntött, hogy egységes kötési árfolyamot alkalmaz bizonyos korrekciókkal annak érdekében, hogy biztosítsa a rendszer technológiai nyitottságát, és a kalibrálás során korlátozza a rendkívüli bevételeket. A belga hatóságok szerint ezekre a korrekciókra azért van szükség, hogy csökkentsék a kockázatot, amelyet a kapacitásmechanizmusra nézve jelent az, hogy bizonyos technológiák részvételére egységes kötési árfolyam érvényes. E korrekciók hiányában különösen a kötési árfolyamot meghaladó rövidtávú határköltségű technológiák lennének akadályozva.

(151) A villamosenergia-törvény 7 undecies cikke (2) bekezdésének megfelelően a kötési árfolyam mint paraméter kalibrálását évente (a T–4 és a T–1 aukciók esetében egyaránt) legkésőbb adott év március 31-ig miniszteri rendelet útján kell elvégezni, az aukciós paraméterekre vonatkozó királyi rendeletben meghatározott módszertan alapján.

(152) Ez a másnapi piacon megfigyelt piaci reakciómennyiség rugalmas elemeit összegyűjtő aggregált függvények elemzésén alapul, amely mennyiséget az e három év releváns időszakaira (a téli hétköznapokra) számított hároméves időszakra nézve súlyoznak. A módszertan szerint a kalibrált kötési árfolyamot a reagáló piac reakciójának árrugalmas mennyiségéhez kapcsolódó megfelelő tartományok közül kell kiválasztani [75 %; 85 %], több irányadó elvet figyelembe véve:

a) első feltétel: A napi ütemezés hatálya alá tartozó technológiák rövid távú határköltségeit a kiválasztott kötési árfolyamnak fedeznie kell;

b) második feltétel: a kötési árfolyam kalibrálása során figyelembe veszik a kalibrálási függvény alakját;

c) harmadik feltétel: a kötési árfolyam kalibrálása során figyelembe veszik az energiapiac alakulását;

d) negyedik feltétel: a kötési árfolyam időbeni stabilitása; valamint

e) ötödik feltétel: észszerű esély arra, hogy a kötési árfolyamot eléri a referenciaár.

(153) Az első kritérium értékelése során ezt a 2019. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmányban – különösen a 2.9.3. és 2.9.4. szakaszban – alkalmazott eredmények és hipotézisek fényében vizsgálják. A rövidtávú határköltségek kiszámítása több feltételezésen alapul: az üzemanyagárak becslésén, a szén-dioxid-ár lehetséges alakulásának becslésén, a 2019. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmányban figyelembe vett különböző technológiák (jelen esetben a kombinált ciklusú gázturbina, a nyílt ciklusú gázturbina és a dízelgenerátor) teljesítményének (a továbbiakban: hatékonyság) becslésén.

(154) Belgium azt javasolta, hogy a legutóbbi három téli időszakon (a 2016/2017 telétől 2018/2019 teléig tartó perióduson) alapuló indikatív kalibrált kötésiárfolyam-tartományt szűkítsék le [320; 500] EUR/MWh-ra.

(155) Ez azt jelenti, hogy a kötési árfolyam idővel az energiapiac alakulásának megfelelően változhat (de a kapacitáspiaci egység szerződésének időtartama alatt ugyanaz marad), és hogy az egyik aukció eredményeként megkötött kapacitásszerződések nem feltétlenül ugyanazt a kötési árfolyamot tartalmazzák, mint a valamely másik aukcióhoz kapcsolódó kapacitásszerződések. Mindenesetre a kapacitásszolgáltatókat minden aukció előtt tájékoztatni kell az alkalmazandó kötési árfolyamról, lehetővé téve számukra, hogy ezeket az információkat beépítsék ajánlatukba.

(156) Belgium továbbá úgy döntött, hogy az egyéni ütemezés hatálya nem alá tartozó kapacitáspiaci egységek (mely kategóriába jellemzően a keresletoldali válaszintézkedésben érdekelt szolgáltatók és a beszerzési közösségek szolgáltatói tartoznak) számára lehetővé teszik, hogy a visszafizetési kötelezettség keretein belül egy egységes kötési árfolyamot a bejelentett piaci árukra (azaz rövid távú határköltségükre) cseréljenek, amennyiben az magasabb, mint az adott egységes kötési árfolyam. Más szóval ezek az egyéni ütemezésű kötelezettségek alá nem tartozó kapacitáspiaci egységek (és így a keresletoldali válaszintézkedésben érdekelt szolgáltatók is) csak abban az esetben

tartoznak visszafizetési kötelezettség hatálya alá, ha a referenciaár meghaladja a bejelentett piaci árukat, vagyis azt az árat, amely felett bejelentésüknek megfelelően e kapacitásszolgáltatók az energiapiacon energiát szállítanak. Ez azt jelenti, hogy abban az esetben, ha az egységes kötési árfolyam kalibrálása az aktiválási költségüknél alacsonyabb árat eredményez, ezek a kapacitáspiaci egységek nem kötelesek visszafizetni azokat a bevételeket, amelyekre nem tettek szert az energiapiacon (amennyiben a referenciaár magasabb a kötési árfolyamnál, de alacsonyabb a bejelentett piaci árnál). Ezt az intézkedést a nyilvános konzultációt követően vezették be annak érdekében, hogy enyhítsék azoknak a keresletoldali válaszintézkedésben érdekelt szolgáltatóknak és más feleknek az aggályait, amelyek az intézkedés hiányában nehezebben tudnának részt venni a kapacitásmechanizmusban, mivel előfordulhatna, hogy úgy keletkezik visszafizetési kötelezettségük, hogy nem is szállítottak, illetve nem is tettek szert bevételre. Belgium szerint ez a technológiai nyitottságot is biztosítja, miközben korlátozza a rendkívüli bevételeket. A hatóságok szerint ez a kialakítási elem a tervek szerint kifejezetten elősegíti a kapacitásmechanizmusban való részvételt a keresletoldaliválasz-technológia számára, továbbá minden olyan technológia számára, amelynek rövid távú határköltségei magasabbak.

(157) Ezenkívül az egyéni ütemezés hatálya alá nem tartozó kapacitáspiaci egységek dönthetnek úgy, hogy több másnapi árat jelentenek be. Ez különösen a beszerzési közösségek szolgáltatói számára fontos, amelyek portfóliói adott esetben különböző marginális árakkal rendelkező kapacitáspiaci egységekből állnak, és a tényleges költségfüggvényeket mutatják. Ez annak elkerülését szolgálja, hogy visszafizetési kötelezettség keletkezzen olyan villamos energiára nézve, amelyet nem értékesítettek a piacon, és amelyből nem keletkezett bevétel.

2.7.3. *Visszafizetések*

2.7.3.1. Leírás

(158) Amennyiben a villamos energia ára a másnapi nagykereskedelmi piacon meghaladja a kötési árfolyamot, a kapacitásszolgáltató köteles az Elia részére megfizetni a referenciaár és a kötési árfolyam különbözetét, melyet a lekötött kapacitások mennyisége alapján számítanak ki. Ennek eredményeként a hagyományos energiapiacon működő kapacitásszolgáltató bevételeit a kötési árfolyamon áron maximálják, de cserébe a kapacitásszolgáltatók számára bizonyos rögzített mértékű kapacitás-ellentételezést biztosítanak.

(159) A kapacitásszolgáltatóra visszafizetési kötelezettség vonatkozik, függetlenül attól, hogy az adott elszámolási időszakban magas áron értékesítette-e a villamos energiát.

(160) Fontos hozzáfűzni, hogy a megbízhatósági opció kialakítása biztosítja, hogy az eszközök tervezett és nem tervezett üzemszüneteinek megfelelő bejelentése esetén a kapacitásszolgáltató a rendelkezésre állás ilyen jellegű hiányának mértékéig mentesül a visszafizetési kötelezettség alól. A visszafizetési kötelezettség célja ugyanis a rendkívüli bevételek elkerülése az előre nem látható energiapiaci bevételek visszafizettetése útján. Azonban a üzemszünetek során – függetlenül attól, hogy tervezettek-e vagy sem – nem kerül sor villamosenergia-szállításra. Ez azt jelenti, hogy a kapacitásszolgáltatónak a (megfelelően bejelentett) üzemszünetek során nem áll módjában szert tenni a felszökő árakból származó magasabb energiapiaci bevételre, így ilyen körülmények között nem érvényesítendő a visszafizetési kötelezettség.

(161) Amennyiben a referenciaár meghaladja a bejelentett piaci árat (lásd a (156) preambulumbekezdést), a keresletoldaliválasz-technológiát alkalmazó egységekre és a napi ütemezés hatálya alá nem tartozó egyéb kapacitásokra érvényes a visszafizetési kötelezettség.

(162) A belga hatóságok kötelezettséget vállaltak arra, hogy műszaki és gazdasági elemzést végeznek, amelynek keretében megvizsgálják az ajánlatokat és az aukciók eredményeit, különös tekintettel a visszafizetési kötelezettség hatására. Az elemzésre kétévente kerül sor, első alkalommal a 2022 tavaszán megrendezendő első aukciót követően. Az elemzés eredményeit nyilvános konzultációra bocsátják.

2.7.3.2. Veszteségkorlátozó mechanizmusok

(163) Belgium továbbá a – megbízhatósági opciókhoz kapcsolódó – visszafizetési kötelezettségre és a rendelkezésre állás hiánya esetén kumulatív módon alkalmazandó szankciókra (lásd az 1.8.4. szakaszt) nézve bevezet egy veszteségkorlátozó mechanizmust.

(164) A veszteségkorlátozó mechanizmus azt jelenti, hogy a kapacitásmechanizmus keretében a kapacitásszolgáltatónak semmilyen esetben sem kell a kapacitás-ellentételezése éves összegét meghaladó összeget visszafizetnie. Ez azt jelenti, hogy ha a szerződés értéke nullára csökken, nem keletkezik fizetési kötelezettség (sem a megbízhatósági opciók, sem a rendelkezésre állási díjak tekintetében). Ez az elv a kapacitásszolgáltató számára hasznos kockázatkorlátozást jelent, mivel lehetővé teszi a nulla értékű ajánlattételt abban az esetben, ha az energiapiacon a „hiányzó pénz” nullára csökken. Ellenkező esetben – azaz veszteségkorlátozó mechanizmus hiányában – fennállna annak a

kockázata, hogy a kapacitásszolgáltatónak visszafizetési kötelezettsége keletkezne és/vagy a kapacitásszolgáltatót szankció sújtaná abban az esetben is, ha nincs „hiányzó pénze” és a kapacitásszerződés értéke 0 EUR. A veszteségkorlátozó mechanizmus hiányában a kapacitásszolgáltató e kockázat kezelése érdekében soha nem tenne 0/MW/év árajánlatot, még abban az esetben sem, ha nem keletkezne nála „hiányzó pénz”.

2.8. **A rendelkezésre állás nyomon követése, tesztelés és szankciók**

2.8.1. *Szállítás előtti ellenőrzés*

(165) A szállítást megelőző időszakban (vagyis azt követően, hogy a kapacitáspiaci egységet kiválasztották az aukción, de még a szállítási időszak kezdete előtt) a kiválasztott kapacitásszolgáltatókra olyan követelmények vonatkoznak, amelyek célja annak biztosítása, hogy lekötött kapacitásuk a szállítási időszak kezdetén rendelkezésre áll és elősegíti az ellátásbiztonságot. E követelmények mindenekelőtt a rendszer kijátszásával járó kockázatok csökkentését és az új beruházásokkal járó bizonytalanságok (pl. az építési munkálatok késedelme) ellensúlyozását szolgálják.

(166) Feltételes pénzügyi biztosítékra van szükség a kapacitásszerződésből és/vagy a kapacitásmechanizmus működéséről szóló szabályokból eredő, a szállítást megelőző ellenőrzésekkel kapcsolatos valamennyi kötelezettség előírás szerinti, pontos teljesítésének biztosításához (lásd a (108) preambulumbekezdést). Amennyiben a kapacitásszolgáltató a szállítást megelőző időszakban nem teljesíti kötelezettségeit, érvényesíthető a pénzügyi biztosíték.

(167) A meglévő kapacitáspiaci egységek esetében a szállítást megelőzően rendelkezésre állási teszteket fognak szervezni; meg nem felelés esetén szankciók alkalmazására kerül sor. Ezen túlmenően a további és virtuális kapacitáspiaci egységek esetében további kötelezettségeket és nyomonkövetési követelményeket irányoztak elő a T–4 és a szállítási időszak közötti periódusra. Ezeknek az új kapacitásoknak a szállítás előtti nyomon követése a kapacitásszolgáltató által biztosított részletes projekttervezésen alapul. Amennyiben a kapacitásszolgáltató nem teljesíti a projekttervezés során meghatározott mérföldköveket és ez felhalmozódó késedelmet eredményez, szankciókat kell alkalmazni; ilyen szankció többek között a pénzbüntetés (melyet a pénzügyi biztosíték fedez) vagy bizonyos esetekben az eredetileg lekötött kapacitásnak (és ezáltal a kapacitás-ellentételezés éves összegének) a csökkentése és/vagy a kapacitásszerződés időtartamának a csökkentése (és ezáltal azon évek számának a csökkentése, melyek során a kapacitásszolgáltató kapacitás-ellentételezésben részesül).

2.8.2. *A rendelkezésre állás nyomon követése*

(168) Az ellátásbiztonság kívánt szintjének elérése érdekében a belga átvitelirendszer-üzemeltető biztosítja az összes szerződéses kapacitáspiaci egység rendelkezésre állását (a csökkentést figyelembe véve). Tekintettel arra, hogy a kapacitásmechanizmus fő célja a megfelelő szintű kapacitás biztosítása a rendszerben, a rendelkezésre állás nyomon követésére az ellátásbiztonság szempontjából releváns időszakokban kerül sor. E tekintetben meghatároznak egy, a rendelkezésre állás nyomon követését kiváltó tényezőt (Availability Monitoring Trigger; a továbbiakban: AMT), amellyel azonosíthatók a megfelelőség szempontjából releváns időpontok, amikor az átvitelirendszer-üzemeltető nyomon követi a kapacitáspiaci egységek rendelkezésre állását.

(169) Az AMT a másnapi piac árán alapul. A másnapi piac árának kiválasztására ugyanazon okok miatt került sor, mint amelyeket a visszafizetési kötelezettség kapcsán a 2.7.2. szakasz ismertet. Az AMT-időpontokban (vagyis azokban az időpontokban, amikor a másnapi piac ára meghaladja az AMT-t) az átvitelirendszer-üzemeltető ellenőrizheti, hogy a beszerzett kapacitás valóban képes-e reagálni a másnapi piac jelzésére. Ha a kapacitás nem felel meg a kötelező kapacitásnak ([74]) (melyet a kapacitásszerződés feltételei és a működési szabályok írnak elő), szankció szabható ki a kötelezettség rendelkezésre nem álló részére, kivéve, ha a kapacitáspiaci egység a kötelező kapacitás és a rendelkezésre álló kapacitás ([75]) közötti pozitív különbséget a kapacitásmechanizmus másodlagos piacán keresztül le tudja fedni (lásd a 2.9. szakaszt). A kötelezettségek másodlagos piacon történő értékesítésével a kapacitásszolgáltató ténylegesen csökkentheti a kötelező kapacitást annak érdekében, hogy elkerülje a kötelező és a rendelkezésre álló kapacitás közötti eltérést, és így a szankciókat.

(170) A kötelező kapacitás kiszámítása során különbséget kell tenni az energiakorlátozott és a nem energiakorlátozott eszközök között, mivel azok más-más módon járulnak hozzá az ellátásbiztonsághoz. Az energiakorlátozott eszközök (pl. akkumulátorok, keresletoldaliválasz-technológiák) csak bizonyos számú egymást követő órában képesek rendelkezésre állni, míg a nem energiakorlátozott eszközök esetében nincsenek ilyen korlátok.

([74]) Az a mennyiség, amelyet a kapacitáspiaci egységnek rendelkezésre kell bocsátania a rendelkezésre állási tesztek és a rendelkezésre állás nyomon követése során.

([75]) A kapacitáspiaci egység azon kapacitása, amely a rendelkezésre állás nyomon követésére szolgáló mechanizmus vagy a rendelkezésre állási teszt során ténylegesen rendelkezésre áll.

(171) A nem energiakorlátozott eszközök (pl. termikus berendezések, szélerőműparkok) esetében az AMT-időpont (órák számában kifejezett) időtartama nem befolyásolja a rendelkezésre álló kapacitást. Ezeknek az eszközöknek átlagosan kell képesnek lenniük arra, hogy legalább csökkentett kapacitásukat szállítsák. A kötelező kapacitás tehát a kapacitásszerződés időtartama alatt minden AMT-órában megegyezik az eszköz csökkentett kapacitásával, amelyet az előminősítési szakaszban határoznak meg.

(172) Tekintettel arra, hogy az energiakorlátozott eszközök (pl. akkumulátorok, keresletoldaliválasz-technológiák) csak bizonyos számú egymást követő órában állhatnak rendelkezésre, az előminősítési szakaszban ezek a kapacitáspiaci egységek kiválaszthatnak egy bizonyos szolgáltatási szintre vonatkozó megállapodást. Ezért esetükben a kötelező kapacitás az energiakorlátozottságuknak megfelelő órákra vonatkozó a csökkentett kapacitásuknak felel meg. Ugyanazon a napon a kötelező kapacitás bármely más AMT-órában 0 MW lesz. A kapacitáspiaci egységnek szabadságában áll az AMT-órák sorozatának bármely általa választott AMT-időpontjában működtetni az eszközét, amennyiben a napi összes AMT-órában legalább a szolgáltatási szintre vonatkozó szerződését teljesítette.

(173) Azokról a kapacitásszolgáltatókról, amelyek az energiapiacon napi ütemezésű kötelezettségek hatálya alá tartoznak, vélelmezni kell, hogy minden AMT-órában rendelkezésükre áll a maximális teljesítményű (Pmax) kapacitás ([76]).

(174) Az ilyen ütemezési kötelezettségek hatálya alá nem tartozó kapacitásszolgáltatók tényleges rendelkezésre állása azonban kevésbé vizsgálható. Ezért ez utóbbi kapacitásszolgáltatók a másnapi piac zárása előtt kötelesek közölni azt a másnapi árat, amely felett a kapacitáspiaci egységgel legalább a kötelező kapacitást teljesítve szállítanak villamos energiát a piacra (ez az ár meghaladhatja az AMT-árat). Ha a piaci elszámolás ezen ár alatt történik, az egységről egy nyilatkozat alapján vélelmezik, hogy rendelkezésre áll (de nem szállít villamos energiát). Amennyiben a piaci elszámolás a bejelentett másnapi árat meghaladó áron történik, az átvitelirendszer-üzemeltető ellenőrzi az energiaszállítást. Ez azt jelenti, hogy a nyomon követés nem teszi szükségessé a villamos energia szállítását minden AMT-időpontban, csak abban az esetben, ha a piaci feltételek kedvezőek a kapacitáspiaci egység számára (bejelentett másnapi ár).

(175) Az ütemezési kötelezettségek hatálya alá nem tartozó kapacitásszolgáltató opcionálisan más árakat is bejelenthet a más piacokon (napon belüli piacon vagy kiegyenlítő piacon) és/vagy alacsonyabb mennyiségekben történő szállítás jelzésére. Ez a piac működésének tükrözését szolgálja, tekintettel arra, hogy a villamos energia egy részét a valós időhöz közelebb lehet értékesíteni. Az átvitelirendszer-üzemeltető az energiaszállítás időpontjában érvényes ár alkalmazásával fogja nyomon követni a rendelkezésre állást. Abban az esetben, ha a bejelentett árat (árakat) soha nem haladják meg az adott piac(ok)on, az eszköz nem lesz eléggé látható a piacon, és emiatt nagyobb valószínűséggel kerül sor a tesztelésére. A kapacitásmechanizmus működéséről szóló szabályok tartalmazni fogják azt, hogy az átvitelirendszer-üzemeltető jogosult arra, hogy a szállítási időszak alatt bizonyos számú tesztet kérjen (lásd a 2.8.3. szakaszt).

(176) Belgium szerint a kapacitásszolgáltatót két fő tényező ösztönzi arra, hogy a visszafizetési kötelezettség és a rendelkezésre állás nyomon követése tekintetében a valós árat adja meg kapacitáspiaci egysége vonatkozásában:

a) a kapacitáspiaci egység bejelentett árra adott reakcióként végrehajtott sikeres szállítása alátámasztja az egység hitelességét, mutatva, hogy az egység képes reagálni a piacra. A korábban említettek szerint ez csökkenti a rendelkezésre állási tesztek valószínűségét. Az e tesztekhez kapcsolódó költségeket a kapacitásszolgáltató viseli (lásd a (181) preambulumbekezdést), ami arra ösztönzi a kapacitásszolgáltatót, hogy a bejelentett árak mechanizmusán keresztül igazolja rendelkezésre állását;

b) a visszafizetési kötelezettség által érintett AMT-órák során a kapacitáspiaci egység általi szállítást a kapacitásszolgáltató bejelentett árainak megfelelően ellenőrzik. Más szóval, az átvitelirendszer-üzemeltetőnek képesnek kell lennie arra, hogy megmérje a közölt szállítandó mennyiséget és a fenntartandó tartaléksávot. Például: ha a kapacitáspiaci egység jelezte, hogy az így kapott piaci árak alapján a lekötött kapacitás 90 %-ának megfelelő villamos energia szállítását végezné, akkor a műszaki határértékhez képest a 90 %-os szállítást és 10 %-os tartaléksávot kell mérni. Ha a kapacitáspiaci egység nem biztosítja a bejelentett villamosenergia-szállítást vagy tartaléksávot, akkor rendelkezésre állási szankciókkal sújtják. Ezzel elkerülhető az áraknak a visszafizetési kötelezettség elkerülése céljából történő hamis bejelentése. A visszafizetési kötelezettséghez kapcsolódó AMT-órákon kívül nem végeznek ilyen ellenőrzéseket, mivel a kapacitásszolgáltatónál olyankor nincs lehetősége ilyen nyereségre.

([76]) Az az MW-ban megadott maximális teljesítmény, amelyet a szállítási pont az Elia hálózatába vagy hálózatából továbbítani képes egy adott negyedórában, figyelembe véve a napi ütemezés Elia részére történő közlésének időpontjában ismert valamennyi műszaki, üzemeltetési, meteorológiai vagy egyéb korlátozást, de figyelmen kívül hagyva a szállítási pontnak a kiegyensúlyozási szolgáltatások nyújtásában való esetleges részvételét.

2.8.3. *Tesztelés*

(177) Az Elia a kapacitáspiaci egység rendelkezésre állását bejelentés nélkül rendelkezésreállás-teszttel ellenőrizheti. Az Elia a kapacitásszolgáltatót a tesztekről legkésőbb a rendelkezésre állási tesztet megelőző napon közép-európai idő szerint 15:00 és 15:30 óra között értesíti, vagyis az AMT-órákat azonosító közlés időpontjában.

(178) Az Elia a téli időszakban legfeljebb háromszor, a téli időszakon kívül pedig egy alkalommal végezhet sikeres tesztet egy kapacitáspiaci egységen. Az Elia fenntartja magának a jogot arra, hogy a szolgáltatási szintre vonatkozó megállapodás (ha van ilyen) teljes időtartama során legfeljebb egyszer végezzen tesztet. Az Elia nem végez rendelkezésre állási teszteket azokban az időszakban, amikor előzetes tudomása van arról, hogy az érintett kapacitáspiaci egységben a rendelkezésre nem álló kapacitás (illetve annak egy része) tervezetten nem áll rendelkezésre (vagyis a kötelező kapacitás arra a kapacitásra korlátozódik, amely ismerten rendelkezésre áll).

(179) Az Elia a tesztelendő kapacitáspiaci egységet nyilvánosságra nem hozott belső eljárással választja ki. Az Elia ezt az eljárását többek között – de nem kizárólag – a következő kritériumokra alapozza:

a) a kapacitáspiaci egység bizonyított rendelkezésre állási mennyisége az aktuális szállítási időszakra vonatkozó kapacitásszerződés hatálya alá tartozó összes többi kapacitáspiaci egységéhez viszonyítva;

b) a kapacitáspiaci egység korábbi sikertelen rendelkezésre állási tesztjei;

c) kapacitáshiány a rendelkezésre állás nyomon követése során;

d) a kapacitáspiaci egység kimenete és a bejelentett piaci árak közötti korreláció.

(180) Amikor az Elia értesíti a kapacitásszolgáltatót a rendelkezésre állási tesztről és annak várható időtartamáról (a szolgáltatási szintre vonatkozó megállapodás teljes időtartama vagy 1 negyedóra), az értesítésnek tartalmaznia kell a teszt kezdő és záró időpontját is. Ebben az időszakban a kapacitásszolgáltató a számára legmegfelelőbb módon szervezheti meg a villamosenergia-szállítást.

(181) Az ebben az időszakban megfigyelt kapacitáshiány esetében rendelkezésre állási szankció állapítható meg. A rendelkezésre állási tesztek költségeit a kapacitásszolgáltató viseli.

2.8.4. *Szankciók*

(182) Az AMT-óra alatt hiányzó kapacitás (vagyis a kötelező és a rendelkezésre álló kapacitás közötti pozitív különbség) esetében rendelkezésre állási szankció vethető ki.

(183) Azoknak a rendelkezésre állási szankcióknak a teljes összege, amelyekkel egy kapacitásszolgáltató sújtható egy kapacitáspiaci egységre, egy szállítási időszakra és egy elsődleges piaci kötelezettséggel rendelkező vagy a másodlagos piaci ügyletet végrehajtó hiányzó kapacitásra nézve (ahol az ügyleti időszak legalább egy teljes szállítási időszakot lefed) az aukciók során kiválasztott odaítélt ajánlat árának és az aukciókon lekötött kapacitásoknak a szorzatára korlátozódik.

(184) Azoknak a rendelkezésre állási szankcióknak a teljes összege, amelyekkel egy kapacitásszolgáltató sújtható egy kapacitáspiaci egységre, egy hónapra és egy elsődleges piaci kötelezettségből vagy másodlagos piaci ügyletből eredően hiányzó kapacitásra nézve (ahol az ügyleti időszak legalább egy teljes szállítási időszakot lefed) az aukciók során kiválasztott odaítélt ajánlat ára 20 %-ának és az aukciókon lekötött kapacitásoknak a szorzatára korlátozódik.

(185) Abban az esetben, ha ugyanazon kapacitáspiaci egységre vonatkozóan három különböző AMT-időpontban és/vagy rendelkezésre állási teszt során a kötelező kapacitás 20 %-át meghaladó mértékű hiányzó kapacitást találnak, az Elia az adott kapacitáspiaci egység kapacitás-ellentételezésének az adott időszakban megállapított maximális hiányzó kapacitással arányos, lefelé történő módosítását teszi közzé. A kapacitásszolgáltatóra azonban ekkor is vonatkozik a rendelkezésre állási kötelezettség, és az eredeti kapacitásszerződésben foglaltaknak megfelelően továbbra is rendelkezésre állási szankciókkal sújtható az adott kapacitáspiaci egység vonatkozásában. A szerződés összértéke nem változik. Az eredeti kapacitás-ellentételezés visszaállítására azután kerül sor, hogy a kapacitáspiaci egység három egymást követő AMT-időpontban vagy rendelkezésre állási teszt során sikeresen – az elsődleges szerződésben meghatározott lekötött kapacitásnak és a szolgáltatási szintre vonatkozó megállapodásnak megfelelően – rendelkezésre bocsátotta a kötelező kapacitást.

(186) Ha a kapacitáspiaci egység esetében két egymást követő szállítási időszakban sor került a kapacitás-ellentételezés lefelé történő módosítására, és a kapacitáspiaci egység minden alkalommal sikertelenül próbálta visszaállítani az eredeti kapacitás-ellentételezést az egyes felülvizsgálatoktól számított 12 héten belül, a kapacitáspiaci egységnek a továbbiakban nincs lehetősége az eredeti kapacitás-ellentételezés visszaállítására, és az e rendelkezés alkalmazását követően az első T–1 aukció által lefedett szállítási időszaktól kezdődő szállítási időszakokra vonatkozó valamennyi kapacitásszerződése megszűnik.

2.9. **Másodlagos piac**

(187) Belgium másodlagos piacot hoz létre annak érdekében, hogy a kapacitásszolgáltatók számára olyan mechanizmust biztosítson, amely a kapacitásmechanizmus keretében javítja kockázatkezelésüket. Abban az esetben ugyanis, ha egy kapacitásszolgáltató a vártnál alacsonyabb (a piaci szabályokkal összhangban kiszámított kötelező kapacitásánál alacsonyabb) rendelkezésre állást tud csak biztosítani, lehetősége van arra, hogy a szerződésben előírt kötelező kapacitás és a rendelkezésre álló kapacitása közötti pozitív különbséget a másodlagos piacról fedezze, elkerülve ezzel a rendelkezésre állás hiánya miatt kiszabandó szankciókat. Másodlagos piaci ügyletek esetén a kötelezettségek teljes átruházására kerül sor, beleértve az eredeti kötelezettség kötési árfolyamát is.

(188) A másodlagos piac bevezetésére mechanizmus végrehajtására legfeljebb egy évvel az első szállítási időszak kezdetét megelőzően kerül sor. A másodlagos piaci mechanizmus módozatait a kapacitásmechanizmus működéséről szóló szabályok ismertetik.

2.10. **A kapacitások határokon átívelő részvétele**

(189) Belgium lehetővé teszi, hogy a vele közvetlen hálózati összeköttetéssel rendelkező tagállamokban található külföldi kapacitások az első szállítástól kezdve részt vegyenek a kapacitásmechanizmusban. Az erre vonatkozó szabályokat királyi rendelet ([77]) állapítja meg. Belgium véleménye szerint mivel a villamosenergia-rendelet 26. cikkének (11) bekezdésében említett módszerek, közös szabályok és feltételek jóváhagyására csak 2020 decemberében került sor ([78]), és mivel az átvitelirendszer-üzemeltetők még nem tudták megkötni a szükséges megállapodásokat, az első T–4 aukciótól kezdődő határokon átívelő részvétel megszervezése nem volt lehetséges. A belga hatóságok szerint ennek megvalósítására a lehető leghamarabb sor kerül. Időközben a T–1 aukcióra fenntartottak egy bizonyos mennyiséget, amely már az első szállítási évben (azaz 2025-ben) biztosítja a határkeresztező kapacitás részvételét.

(190) A részvétel minden technológia számára lehetséges. Kétféle – közvetlen és közvetett – külföldi kapacitást különböztet meg.

2.10.1. *Közvetett külföldi kapacitás részvétele*

(191) Közvetett külföldi kapacitás a szomszédos tagállamokban található kapacitás. Minden egyes szomszédos tagállam esetében előzetes aukcióra kerül sor. A rendszerösszekötők korlátozott kapacitására tekintettel az előzetes aukció célja a hatékony előminősítés biztosítása, ami pedig a fő aukció előfeltétele. Az előzetes aukciókat legkésőbb június 1-jéig meg kell kezdeni; az átvitelirendszer-üzemeltető köteles azokat megszervezni a villamosenergia-törvény 7 undecies cikke (6) bekezdésében említett miniszteri utasítás és egy szomszédos tagállam által meghatározottak szerint. A miniszter az utasításában adott esetben dönthet úgy, hogy valamely szomszédos tagállammal nem szervezhető előzetes aukció. Az előzetes aukció paraméterei megegyeznek a hozzá tartozó aukció paramétereivel. Az egyes szomszédos tagállamokra vonatkozó referenciaárnak azonban tükröznie kell azt az árat, amelyet a közvetett külföldi kapacitás szolgáltatója a közvetett külföldi kapacitás által kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető által kezelt villamosenergia-piacon ([79]) kapott volna.

(192) Az átvitelirendszer-üzemeltető minden évben a villamosenergia-rendelet 26. cikkének (7) bekezdésében említett regionális koordinációs központ ajánlása alapján, a villamosenergia-rendelet 26. cikke (11) bekezdésének a) pontjában említett, az ACER által jóváhagyott módszertannak megfelelően meghatározza az egyes szomszédos tagállamok közvetett külföldi kapacitásainak részvétele kapcsán rendelkezésre álló maximális importkapacitást.

(193) A villamosenergia-rendelet 26. cikkét végrehajtó releváns stratégiák, javaslatok vagy határozatok elfogadásáig a Belgiummal közvetlen összeköttetésben álló minden egyes piaci övezet hozzájárulását az határozza meg, hogy az adott zóna milyen mértékű hozzájárulást nyújt az erőforrások megfelelőségének európai vagy nemzeti szintű értékelése alapján szimulált szűkösségi órákban.

([77]) Királyi rendelet azon feltételek megállapításáról, amelyek mellett a közvetlen és közvetett külföldi kapacitások tulajdonosai részt vehetnek az előminősítési eljárásban a kapacitás-ellentételezési mechanizmus keretében (tervezet).

([78]) Lásd az ACER 2020. december 22-i 36/2020. számú határozatát a kapacitásmechanizmusokban való határokon átívelő részvételre vonatkozó műszaki előírásokról.

([79]) „Kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető”: az egységes másnapi vagy egységes napon belüli összekapcsolással kapcsolatos feladatok ellátására az illetékes hatóság által kijelölt szereplő (lásd a villamosenergia-rendelet 2. cikkét).

(194) A határokon átívelő részvétel egyéb feltételeit a kapacitásmechanizmusokban való határokon átívelő részvételre vonatkozó műszaki előírásokról szóló 36/2020. sz. ACER-határozat tartalmazza.

(195) Ha Belgium és egy vele közvetlen összeköttetésben álló piaci övezet közötti nettó átviteli kapacitási kapcsolat modellezésére kerül sor, akkor:

a) Minden szimulált szűkösségi órára nézve:

1. ha a piaci övezet Belgiumba exportál, hozzájárulása megegyezik a szimulált piaci cserével;

2. ha a piaci övezet Belgiumból importál, hozzájárulása nulla;

b) Egy adott piaci övezet maximális importkapacitása egyenlő a szimulált szűkösségi órák során nyújtott átlagos hozzájárulással.

(196) Ha a Belgiumra kiterjedő szimuláció áramláson alapuló területet határoz meg, akkor:

a) Először meg kell vizsgálni Belgium nettó pozícióját a szimulált szűkösségi órákban:

1. ha Belgium nettó pozíciója pozitív, akkor az áramláson alapuló területen a többi piaci övezet hozzájárulása nulla;

2. ha Belgium nettó pozíciója negatív, más piaci övezetek nettó pozícióját is ellenőrizni kell:

– ha a többi piaci övezet nettó pozíciója negatív, e piaci övezet hozzájárulása nulla,

– valamennyi pozitív nettó pozícióval rendelkező piaci övezetre nézve kiszámítják a nettó pozíciók súlyozott átlagát a belga nettó pozíció szintjének eléréséhez;

b) Egy adott piaci övezet maximális importkapacitása egyenlő a szimulált szűkösségi órák során nyújtott átlagos hozzájárulásával.

(197) Az a közvetett külföldi kapacitás, amely az előzetes aukción ajánlatot kíván benyújtani, köteles tájékoztatni az átvitelirendszer-üzemeltetőt a felkínált kapacitásnak a csökkentési tényezők alkalmazása utáni mennyiségéről, az ajánlott árról és az érintett kapacitás szén-dioxid-kibocsátásáról.

(198) Az a közvetett külföldi kapacitás, amelynek ajánlatát az előzetes aukció végén kiválasztják, előminősítési dokumentációt nyújt be. Az előminősítési dokumentáció értékelését a szomszédos átvitelirendszer-üzemeltető az Eliával együttműködésben végzi, a villamosenergia-rendelet 26. cikke (11) bekezdésének f) pontjában említett módszertanokban megállapított szabályokkal és adott esetben az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti megállapodással összhangban.

2.10.2. *A belga hálózattal közvetlen összeköttetésben álló és a szomszédos tagállamok hálózatáról leválasztott, valamely szomszédos tagállam területén található közvetlen külföldi kapacitás részvétele*

(199) A belga hatóságok szerint a közvetlen külföldi kapacitás olyan kapacitás, amely valamely szomszédos tagállamban található, azonban közvetlen és kizárólagos összeköttetésben áll a belga hálózattal, és le van választva az érintett szomszédos tagállam hálózatától.

(200) A kapacitásnak továbbá olyan szomszédos tagállamban kell lennie, amellyel Belgium megállapodást kötött a közvetlen külföldi kapacitásnak a kapacitásmechanizmusban való részvételéről, biztosítva, hogy:

a) a közvetlen külföldi kapacitás részvételének minden esetben feltétele, hogy az a szomszédos tagállam, amelynek területén a kapacitás található, nyilatkozzon arról, hogy a szóban forgó kapacitás megfelel a megállapodásban meghatározott műszaki, szervezeti és pénzügyi követelményeknek, továbbá hogy a szóban forgó kapacitás számára valamennyi szükséges engedélyt rendszeresen és feltétel nélkül kiadták, vagy észszerű időn belül kiadják;

b) a közvetlen külföldi kapacitás részvételének minden esetben feltétele, hogy az a szomszédos tagállam, amelynek területén a kapacitás található, nyilatkozzon arról, hogy e részvétel nem okoz súlyos ellátásbiztonsági problémákat a szomszédos tagállamban, illetve nem fosztja meg a szomszédos tagállamot a szűk keresztmetszetekkel kapcsolatos ismert problémák kezeléséhez szükséges infrastruktúrától.

(201) A villamosenergia-rendelet 21. cikkének (2) bekezdésével összhangban Belgium 2019 októbere és decembere között konzultációt folytatott a szomszédos tagállamokkal.

2.10.3. *A szűk keresztmetszetek kezeléséből származó bevételek*

(202) A külföldi kapacitásszolgáltatók belga kapacitásmechanizmusban való részvételre való jogosultságának („cross-border ticket") allokációjából származó bevételek elosztását teljes mértékben a villamosenergia-rendelet 26. cikkének (9) bekezdése szabályozza.

(203) Belgium jelezte, hogy a szűk keresztmetszetek kezeléséből származó bevételeket a villamosenergia-rendelet 26. cikkének (9) bekezdésében előírtak szerint az ugyanezen rendelet 19. cikkének (2) bekezdésében meghatározott célokra fogják felhasználni.

(204) Belgium megerősítette, hogy meg fog felelni az ACER 36/2020. számú határozatának, amely többek között az importkapacitás allokációjából származó bevételek elosztásának módszertanát írja elő.

2.11. **Támogatáshalmozás**

(205) A kumulált támogatással és a minimális részvételi küszöbértékkel kapcsolatos jogosultsági kritériumokról szóló királyi rendelet 3. cikke szerint a működési támogatásban részesülő kapacitások ki vannak zárva az előminősítési szakaszból. Az ilyen támogatásban részesülő kapacitások azzal a feltétellel vehetnek részt az előminősítési szakaszban, hogy amennyiben a kapacitásmechanizmus keretében elnyernek egy szerződést, lemondanak e támogatásról. Az Energiaügyi Minisztérium közzétett egy formanyomtatványt, amelynek kitöltésével a kapacitások megerősíthetik, hogy kötelezettséget vállalnak e lemondásra. Emellett az előminősítési szakaszra vonatkozó kérelem benyújtásakor a kapacitások kötelezettséget vállalnak arra, hogy nem nyújtanak be egyéb működési támogatás iránti kérelmet abban az időszakban, amelyre kapacitásszerződésük szól.

2.12. **Költségvetés és finanszírozási mechanizmus**

2.12.1. *Költségvetés*

(206) Az intézkedés pontos költségét az aukciók határozzák meg. A belga hatóságok által benyújtott legfrissebb költségbecslés szerint – amelyet 2021 januárjában a belga hatóságok megbízásából a Haulogy tanácsadó cég végzett el – az intézkedés teljes költsége évi 238–253 millió EUR összegre becsülhető.

2.12.2. *Az intézkedések finanszírozása*

(207) A belga parlament 2020. július 16-án állásfoglalást ([80]) fogadott el, amelyben jelezte, hogy a kapacitásmechanizmus költségeit az Elia „közszolgáltatási kötelezettség" útján, a hálózati díjakkal finanszírozza.

(208) A belga hatóságok jelzik, hogy a kapacitásmechanizmus finanszírozása a kedvezményezett részére juttatott adójellegű járulékok vagy adók útján történik. A villamosenergia-törvény 12 cikkének (1) bekezdése szerint az összeköttetésért, az infrastruktúra és az elektromos rendszerek használatáért és adott esetben a rendszerüzemeltető kiegészítő szolgáltatásaiért az átviteli rendszer és a szállítási funkcióval rendelkező hálózatok üzemeltetésére nézve megállapított díjat kell megfizetni. Továbbá a villamosenergia-törvény 12. cikkének (13) bekezdése szerint a rendszerüzemeltető köteles a lehető legrövidebb időn belül közölni hálózata felhasználóival az általa alkalmazandó díjakat, és azokat minden erre igényt tartó személyek rendelkezésére bocsátani.

([80]) https://www.dekamer.be/kvvcr/showpage.cfm?section=/none&leftmenu=no&language=fr&cfm=/site/wwwcfm/flwb/flwbn.cfm?lang=F&legislat=55&dossierID=1220

(209) A villamosenergia-törvény 12. cikke (5) bekezdésének 11. pontja szerint az e törvény által előírt közszolgáltatási feladatok nettó költségét átlátható és megkülönböztetésmentes módon, az alkalmazandó törvényeknek és rendelkezéseknek megfelelően kell érvényesíteni a díjakban.

(210) A CREG által a villamosenergia-törvény 12. cikke alapján 2018. június 28-án elfogadott határozat ([81]) 4. cikkének (2) bekezdése szerint – amely a 2020 és 2023 közötti időszakra érvényes hálózati díjakat határozza meg – a hálózati díjak megegyeznek a rendszerhasználók által a hálózatüzemeltetőnek fizetendő árakkal. Ugyanezen határozat 4. cikkének (7) bekezdése szerint az általános díjszabási rendszer különbséget tesz a rendszerüzemeltető teljes bevételét fedező szállítási díjak és a közszolgáltatási kötelezettségek díjai között. A határozat 6. cikke előírja, hogy a közszolgáltatási kötelezettségek díjai ellentételezik a közszolgáltatási kötelezettségek nettó költségeit, beleértve a rendszer üzemeltetőjénél jelentkező irányítási költségeket és pénzügyi költségeket is, amelyek tekintetében jogszabályok, rendeletek vagy határozatok, illetve ezek végrehajtási rendeletei a rendszer teljesítményének ellentételezésére nem írnak elő egyedi (például túlterhelési vagy egyéb illeték útján működő) ellentételezési mechanizmust.

(211) Ennek alapján az átvitelirendszer-üzemeltető a CREG felé minden évben jóváhagyásra benyújtja a közszolgáltatási kötelezettséghez kapcsolódó díjszabásra vonatkozó javaslatát. Ehhez költségvetést is csatol, amely tartalmazza a kapacitásmechanizmus következő évi összes előrejelzett költségét (kapacitás-ellentételezés, az átvitelirendszer-üzemeltetők irányítási és fejlesztési költségei) és összes előrejelzett bevételét. A közszolgáltatási kötelezettséghez kapcsolódó javasolt díjszabás figyelembe veszi az előző pénzügyi évről áthozott egyenleget is.

(212) Az év végén az átvitelirendszer-üzemeltető a CREG felé jóváhagyásra benyújtja díjszabási jelentését, amely tartalmazza az előző évi tényleges költségeket és bevételeket, valamint a díjszabás alkalmazásából származó bevételeket. Az adatok pontosságának és az átvitelirendszer-üzemeltetőnél a kapacitásmechanizmus kezelésével és fejlesztésével kapcsolatban felmerült költségek észszerűségének ellenőrzését követően a CREG meghatározza az átvihető egyenleget.

(213) A villamosenergia-rendelet 26. cikke (9) bekezdésének sérelme nélkül a kapacitásmechanizmushoz kapcsolódó bevételeket a közszolgáltatási kötelezettség díjában foglalt költségek fedezésére fogják felhasználni.

(214) A díjszabást egységesen, EUR/MWh alapon alkalmazzák valamennyi fogyasztóra (közvetlenül, az átviteli hálózathoz csatlakozó fogyasztóra, vagy közvetetten, az elosztórendszer-üzemeltetőn keresztül, vagy az elosztóhálózathoz csatlakozó fogyasztók esetében a szolgáltatókra).

(215) Amint azt a villamosenergia-törvény 7 undecies cikkének (15) bekezdése előírja, a kapacitásmechanizmus finanszírozásának konkrét módozatait leghamarabb 2025 januárjában fogják alkalmazni.

(216) A Parlament állásfoglalása szerint a díjat legkésőbb 2029-től kezdődően a csúcsteljesítmény alapján vetik ki, az intelligens fogyasztásmérők régiókon belüli bevezetésének függvényében. Ezért a kormány legkésőbb 2023 végéig elemzést készít az intelligens fogyasztásmérők várható bevezetéséről.

2.13. **Időtartam**

(217) Belgium a kapacitásmechanizmus jóváhagyását az első aukció időpontjától számított legfeljebb 10 éves időtartamra (a maximális megengedett időtartamra) ([82]) kérte.

(218) Belgium kötelezettséget vállalt arra, hogy a villamosenergia-törvénybe beilleszt egy rendelkezést, amely kimondja, hogy amennyiben a villamosenergia-törvény 7 undecies cikke (11) bekezdésének megfelelően három egymást követő éven keresztül nem kötöttek új kapacitásmegállapodást, úgy a következő évtől kezdődően a kapacitásmechanizmus keretében nem kerül sor új aukcióra.

([81]) https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Decisions/Z1109-10FR.pdf

([82]) Lásd a villamosenergia-rendelet 21. cikkének (8) bekezdését.

2.14. **A támogatás átláthatósága és a nehéz helyzetben lévő vállalkozások, vagy olyan vállalkozások, amelyekkel szemben visszafizetési felszólítás van érvényben**

(219) Belgium kijelentette, hogy meg fog felelni az átláthatóságról szóló közleményben ([83]) foglalt követelményeknek.

(220) Belgium kötelezettséget vállalt arra, hogy felfüggeszti a bejelentett támogatási program szerinti támogatás odaítélését és/vagy kifizetését minden olyan vállalkozás esetében, amely korábban olyan támogatásban részesült, amelyet bizottsági határozat a belső piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánított.

(221) Belgium előadta, hogy nehéz helyzetben lévő kedvezményezettek részére nem nyújt támogatást ([84]).

2.15. **Az eljárás megindításának indoklása**

(222) A Bizottságnak kétségei merültek fel az intézkedés egyes aspektusainak a belső piaccal való összeegyeztethetőségét illetően.

(223) Az elérhető információk és az eljárást megindító határozatban ismertetett tényezők alapján a Bizottság további tájékoztatást kért és az alábbiakkal kapcsolatban észrevételek benyújtására szólított fel:

a) az intézkedés szükségessége:

– a belga hatóságok megfelelően végezték-e el az erőforrások megfelelőségével kapcsolatos probléma azonosítását, elemzését és számszerűsítését;

b) az intézkedés megfelelő jellege:

– a többéves szerződésekhez való hozzáférést érintő jogosultsági szabályok egyenlő esélyeket biztosítanak-e valamennyi technológia számára, különösen azon technológiák esetében, amelyeknél magasak a beruházási költségek és a csökkentési tényezők;

c) az intézkedés arányossága:

– az aukción beszerzendő mennyiség arányos-e az ellátásbiztonsági célkitűzés elérésével;

d) a versenyre és a kereskedelemre gyakorolt negatív hatások megelőzése:

– az intézkedés elkerülte-e az ilyen hatásokat, tekintettel arra, hogy a közvetett külföldi kapacitások csak egyéves szerződésekre lesznek jogosultak és a köztes árplafon vonatkozik majd rájuk,

– az intézkedés nem gyengíti-e a rendszerösszekötő kapacitásba való beruházás ösztönzőit.

(224) A Bizottságnak kétségei merültek fel azt illetően is, hogy az intézkedés megfelel-e az uniós jog szervesen kapcsolódó rendelkezéseinek, nevezetesen a villamosenergia-rendelet 22. és 24. cikkének.

3. **AZ ÉRDEKELT FELEK ÉSZREVÉTELEI**

(225) Ez a szakasz összefoglalást ad azokról az észrevételekről, amelyeket a Bizottság a konzultációs időszak során 15 érdekelt féltől, különösen az energiaágazatban tevékenykedő érdekelt felektől, valamint a szakmai szövetségektől és nem kormányzati szervezetektől kapott. Észrevételek érkeztek egy szomszédos országtól és annak átvitelirendszer-üzemeltetőjétől is.

3.1. **Az intézkedés szükségessége**

(226) Különböző érdekelt felek tettek észrevételeket a kapacitásmechanizmus szükségességéről és az aukciókhoz kapcsolódó mennyiségszámításról, esetenként kombinálva a két témát.

([83]) A Bizottság közleménye az „Uniós iránymutatás az állami támogatásra vonatkozó szabályoknak a széles sávú hálózatok mielőbbi kiépítésére való alkalmazásáról”, az „Iránymutatás a regionális állami támogatásokról (2014–2020)”, „A filmekhez és egyéb audiovizuális alkotásokhoz nyújtott állami támogatás”, az „Iránymutatás a kockázatfinanszírozási célú befektetések előmozdítása érdekében nyújtott állami támogatási intézkedésekre vonatkozóan” és az „Iránymutatás a repülőtereknek és a légitársaságoknak nyújtott állami támogatásról” című bizottsági közlemények módosításáról (HL C 198., 2014.6.27., 30. o.).

([84]) A nehéz helyzetben lévő, nem pénzügyi vállalkozásoknak nyújtott megmentési és szerkezetátalakítási állami támogatásról szóló iránymutatásban (HL C 249., 2014.7.31., 1. o.) szereplő meghatározás szerint.

(227) Négy érdekelt fél vitatta, hogy a szükségesség a bizonyítására megfelelően sor került volna. Ezzel szemben három másik fél megerősítette a szükségességet, és hangsúlyozta a sürgősséget.

(228) Három érdekelt fél azt előadta, hogy az EU-HiLo forgatókönyv alkalmazása láthatólag nem alkalmas az erőforrások megfelelőségével kapcsolatos probléma szintjének meghatározásához, mivel fennáll annak a kockázata, hogy túlbecsüli a problémát és torzítja a villamosenergia-piacot.

(229) Négy érdekelt fél rámutatott, hogy az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelésének új módszertana és a VOLL/CONE/RS módszertan teljes mértékben alkalmazandó a javasolt belga kapacitásmechanizmusra.

(230) Öt érdekelt fél előadta, hogy a kapacitásmechanizmus szükségességének bizonyítására használt korábbi megfelelőségi tanulmányok nem egyeztethetők össze az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelésére vonatkozó módszertannal, különösen az alábbiak kapcsán:

a) az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelésére vonatkozó módszertan szerint az éghajlati adatbázist 30 történelmi évre kell korlátozni, míg Belgium 35 évet vett figyelembe;

b) a tanulmányok nem veszik kellően figyelembe a végrehajtási terv várható eredményeit és/vagy a várt piaci bevételeknek a medián bevételek helyett történő felhasználását;

c) a tanulmányok nem veszik figyelembe sem a várható szűkösségi függvényt, sem az árplafonok hiányát, ami sérti a villamosenergia-rendelet 20. cikke (3) bekezdésének c) pontját és 23. cikke (5) bekezdésének e) pontját;

d) az erőforrások megfelelőségének nemzeti szintű értékelésében figyelembe kell venni az intelligens fogyasztásmérők gyorsított bevezetését és a tengeri szélenergiához kapcsolódó fejlesztéseket, amint azt az Európai Bizottság a belga végrehajtási tervről szóló véleményében is javasolta. A kapacitásmechanizmus szükségességének elemzése során figyelembe kell venni a 70 %-os minRAM-szabályt is.

(231) Az egyik érdekelt fél előadta, hogy Belgium 2021-ben az első aukciót nem szervezheti az erőforrások megfelelőségének nemzeti szintű értékelése alapján, amely elavult és nem megfelelő. Az érintett érdekelt fél véleménye szerint a kapacitásmechanizmust nem szabad végrehajtani addig, amíg az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelését közzé nem teszik.

(232) Négy érdekelt fél rámutatott, hogy a Belgium által a kapacitásmechanizmus szükségességének igazolására és/vagy az első aukció mennyiségének kiszámítására használt megbízhatósági standard nem áll összhangban a villamosenergia-rendeletben előírt módszertannal.

(233) Az egyik érdekelt fél előadta, hogy biztosítani kell azoknak az eljárásoknak, módszertanoknak, adatoknak és forgatókönyveknek a következetességét, amelyeket egyrészt a kapacitásmechanizmus szükségességének bizonyítására, másrészt pedig az e kapacitásmechanizmus keretében árverésre bocsátandó mennyiség meghatározására használnak.

(234) Egy másik érdekelt fél rámutatott, hogy a megbízhatósági standard, valamint a VOLL és a CONE meghatározására vonatkozó módszertan változhat az eredeti T–4 aukció és az azt követő aukciók között, ami a mennyiség eltérő meghatározáshoz vezet.

3.2. **Az intézkedés megfelelő jellege**

3.2.1. *A jogi aktus típusának megválasztása*

(235) Három érdekelt fél úgy véli, hogy az azonosított megfelelőségi problémára megfelelőbb megoldást nyújthatna egy stratégiai tartalék, mint egy olyan kapacitásmechanizmus, amely a piac egészére kiterjed. Egyes felek kijelentették, hogy a stratégiai tartalék lehetőségének értékelésére nem került sor.

3.2.2. *Az intézkedés nyitottsága valamennyi releváns kapacitásszolgáltató felé*

(236) Egy érdekelt fél azt javasolta, hogy vezessenek be egy T–2 aukciót annak érdekében, hogy elkerüljék a túlzottan biztonságos feltételezéseken alapuló túlbeszerzést a T–4 idején, valamint hogy figyelembe vegyék az ACER módszertanán alapuló megváltozott megbízhatósági standardot.

(237) Egy érdekelt fél előadta, hogy azok a kapacitástulajdonosok, amelyek jogosultak a részvételre (például az 1 MW-nál nagyobb kapcsolt energiatermelő létesítményeket) kizárják a részvételből abban az esetben, ha egy adott időszakban zöld tanúsítványaik (GSC) és/vagy kapcsolt hő- és villamosenergia-termelési tanúsítványaik (CHP) okán működési támogatásban részesülnek.

3.3. **Ösztönző hatás**

3.3.1. *Elszámolható beruházási költségek*

(238) Egy érdekelt fél rámutatott, hogy nem lenne szabad elszámolni hosszabb időtartamú szerződések esetében azokat a kiadásokat, amelyek azt teszik lehetővé a kapacitás számára, hogy megfeleljen a beruházási küszöbértékekről szóló királyi rendelet tervezetének 3. cikk (2) bekezdés 1. pontjában előírt környezetvédelmi standardoknak.

3.4. **Arányosság**

3.4.1. *Beszerzendő mennyiség*

(239) Az egyik érdekelt fél szerint az aukción beszerzendő kapacitás mennyiségét meghatározó paramétereket a szabályozó hatóság javaslata alapján kell jóváhagyni. Ugyanez az érdekelt fél előadta, hogy a szabályozó hatóság javaslatát nem lehet módosítani; a tagállam csak elutasíthatja azt, és új javaslatot kérhet.

3.4.2. *Finanszírozási mechanizmus*

(240) Egy érdekelt fél előadta, hogy a raktározási eszközöket mentesíteni kellene a kapacitásmechanizmus finanszírozására vonatkozó közszolgáltatási kötelezettség alól. A mentességnek a hálózati (front-of-meter) és az otthoni (behind-the-meter) tárolásra egyaránt ki kell terjednie.

(241) Egy másik fél előadta, hogy a finanszírozási mechanizmus befolyásolhatja a kapacitásmechanizmus kapacitásmennyiségét. Például a kapacitásmechanizmus finanszírozására szolgáló díjaknak a keresleti csúcsok idején történő villamosenergia-fogyasztással való összekapcsolása értelmezhető úgy is, hogy arra ösztönözi az érintett feleket, hogy a keresleti csúcsok idején csökkentsék fogyasztásukat, ami az árverésre bocsátandó kapacitás iránti igény csökkenéséhez vezet.

3.5. **A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan hatások elkerülése**

3.5.1. *Az intézkedés nyitottsága valamennyi releváns kapacitásszolgáltató felé*

3.5.1.1. Aggregálás

(242) Két érdekelt fél előadta, hogy az aggregálást akadályozzák a többéves szerződésekre vonatkozó jelenlegi jogosultsági szabályok, azokon belül pedig az a szabály, hogy a teljes portfólióra vonatkozó szerződéses időtartamot az aggregált portfólióban szereplő legrövidebb szerződéses időtartamú eszköz határozza meg.

(243) Két másik érdekelt fél azt állította, hogy az egyéni aggregálásra vonatkozó küszöbértékét ki kell igazítani. Jelenleg a kapacitásmechanizmus működéséről szóló szabályok tervezete előírja, hogy a napi ütemezésű kötelezettségek hatálya alá tartozó kapacitások nem képezhetik aggregált kapacitáspiaci egység részét.

(244) Egy érdekelt fél azt állította, hogy az aggregálás útján történő részvétel nem lehetséges a 25 MW-nál nagyobb teljesítményű létesítmények számára. Ez az érdekelt fél ezért azt szeretné, ha ezt a küszöbértéket 75 MW-ban állapítanák meg.

3.5.1.2. Beruházási küszöbértékek

(245) Három érdekelt fél azzal érvelt, hogy a többéves szerződések beruházási küszöbértékeinek szintje nem áll összhangban a legújabb piaci fejleményekkel, és emiatt nem tartja tiszteletben a technológiasemlegességet, továbbá bizonyos technológiai osztályok (a kombinált ciklusú gázturbinák és a nyílt ciklusú gázturbinák esetében a H/HL osztálynak az F osztállyal szembeni) megkülönböztetéséhez, valamint a meglévő és az új kapacitások közötti megkülönböztetéshez vezet.

(246) Egy fél azzal érvelt, hogy elszámolható költségnek kellene minősülniük azoknak a beruházásoknak, amelyek a telepített kapacitás növelése nélkül teremtenek rugalmasságot vagy növelik meg a csökkentett kapacitást. Ennek az érdekelt félnek a véleménye szerint a bejelentőknél végrehajtott beruházások, továbbá a meglévő akkumulátor-energiatárolók bővítésébe vagy ipari folyamatokat kiszolgáló tárolókapacitásba történő beruházások emiatt ki lennének zárva a többéves szerződésekből.

3.5.1.3. Csökkentési tényezők

(247) Két érdekelt fél előadta, hogy a szomszédos országokban – például Franciaországban vagy az Egyesült Királyságban – alkalmazott kapacitásmechanizmusokhoz képest a belga csökkentési tényezők súlyosan büntetik az olyan technológiákat, mint például a tárolás, a keresletoldali válasz vagy a megújuló energiaforrások.

(248) Egy érdekelt fél azzal érvelt, hogy a belga kapacitásmechanizmus csökkentési tényezői (amelyeket az eljárás megindításáról szóló határozatban tettek közzé) jelentős akadályokat gördítenek általában a tárolás és különösen az energialimitált kapacitásszolgáltatók piacra lépése elé.

3.5.1.4. Visszafizetési kötelezettség

(249) Két érdekelt fél azt állította, hogy a kapacitásszerződésekben előírt visszafizetési kötelezettségek különbséget tesznek a „teljes ütemezés hatálya alá tartozó" és a „teljes ütemezés hatálya alá nem tartozó" kapacitáspiaci egységek között, és sértik az „egységes kötési árfolyam" elvét.

(250) Az egyik érdekelt fél szerint a „visszafizetési kötelezettség" mechanizmusa hátrányos megkülönböztetést jelent a teljes ütemezés hatálya alá tartozó kapacitásszolgáltatókkal szemben, mivel nem veszi figyelembe e szolgáltatók fedezeti tevékenységeit, amelyek keretében várható mennyiségük nagy részét előre értékesítik a határidős piacokon, és ennek következtében olyan bevételeket kell visszafizetniük, amelyek nem folytak be hozzájuk. Ezzel szemben a teljes ütemezés hatálya alá nem tartozó üzemeltetők jelentős mértékű rugalmasságot élveznek, így tulajdonképpen olyan egyedi piaci árakat jelenthetnek be, amelyek kötési árfolyamként működnek, ez pedig korlátozza annak kockázatát, hogy olyan bevételeket kelljen visszafizetniük, amelyek nem folytak be hozzájuk, és egyben lehetőséget biztosít a visszafizetési kötelezettség elkerülésére is.

(251) Egy másik fél azzal érvelt, hogy a visszafizetési kötelezettség különbséget tesz a teljes ütemezés hatálya alá tartozó és a teljes ütemezés hatálya alá nem tartozó kapacitáspiaci egységek között, először is azért, mert a visszafizetési kötelezettség a határidős piacokon már értékesített kapacitásokra is vonatkozik (amelyek esetében az értékesítő nem érte el a szűkösségi árakat), másodszor pedig azért, mert bevezeti a „bejelentett piaci árat" azon kapacitáspiaci egységek számára, amelyek nem tartoznak teljes ütemezés hatálya alá, ami a gyakorlatban a többszörös kötési árfolyam bevezetését jelenti.

3.5.1.5. Köztes árplafon

(252) Az egyik érdekelt fél aggodalmának adott hangot azzal kapcsolatban, hogy a köztes árplafon bevezetése torzítja a versenyt az aukciókon, mivel előfordulhat, hogy olyan meglévő kapacitások, amelyek esetében a gazdasági nyereségesség megőrzéséhez beruházásra, nem feltétlenül tudják garantálni a „hiányzó pénz" visszanyerését, így arra kényszerülhetnek, hogy kilépjenek a piacról.

(253) Az egyik érdekelt fél szerint jelentős „beruházási szakadék" van a hároméves szerződések beruházási küszöbértéke (jelenleg 177 EUR/kW) és a köztes árplafon között (amely a jelenlegi előrejelzések szerint a 21 és 31 EUR/kW közötti tartományba esik majd), ami hátrányosan különböztetheti meg azokat a meglévő kapacitásokat, amelyek beruházásokat igényelnek, és adott esetben jelentős „hiányzó pénz" generálódik náluk.

3.5.1.6. Közvetlen határkeresztező kapacitás

(254) Két érdekelt fél kijelentette, hogy a közvetlen határkeresztező kapacitások részvételére való lehetőség biztosítása indokolatlan negatív hatást gyakorolhat a versenyre és a tagállamok közötti kereskedelemre.

(255) Ezen érdekelt felek szerint a közvetlen határkeresztező kapacitások részvétele gyengítheti a rendszerösszekötő kapacitásba való beruházás ösztönzőit. Ezen túlmenően az intézkedés alááshatja a piac-összekapcsolást, mivel a kapacitásmechanizmus olyan helyzetet válthat ki, ahol a kapacitásszolgáltatók a közvetlen és kizárólagos összeköttetésekkel rendelkező legvonzóbb piachoz próbálnak hozzáférni. Az intézkedésnek továbbá figyelembe kell vennie, hogy a rendszerösszekötés milyen mértékben képes orvosolni a termelési kapacitások megfelelőségével kapcsolatos lehetséges problémákat.

3.6. **A villamosenergia-rendeletnek való megfelelés**

3.6.1. *A 24. cikk (1) bekezdésének értelmezése*

(256) A villamosenergia-rendelet 24. cikke (1) bekezdése szerint a tagállamok a megfelelőség értékelése során „a nemzeti villamosenergia-kereslet és -kínálat sajátosságaihoz" kapcsolódó érzékenységeket is figyelembe vehetnek. Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság kételyeit fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy a kapacitásmechanizmus összhangban áll-e a 24. cikk (1) bekezdésével, mivel a 2019. évi belga megfelelőségi és rugalmassági tanulmány a francia villamosenergia-ellátással kapcsolatos feltételezéseken alapuló EU-HiLo forgatókönyvet vette figyelembe. Öt érdekelt fél kifogásolta a villamosenergia-rendelet 24. cikke (1) bekezdésének Bizottság általi értelmezését, arra hivatkozva, hogy az túlságosan korlátozó jellegű.

(257) Ezek az érdekelt felek előadták, hogy az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékeléséhez kapcsolódó módszertan megerősíti, hogy az erőforrások megfelelőségének nemzeti szintű értékelései regionális hatállyal rendelkeznek, és további érzékenységeket is figyelembe vehetnek. E további érzékenységek jellegét az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékeléséhez kapcsolódó módszertan nem határozza meg és nem korlátozza. Amint azt az említett módszertan 3. cikkének (6) bekezdése említi, ezek az érzékenységek a feltételezések változásainak széles körét fedhetik le a teljes figyelembe vett földrajzi területen, ideértve a bemeneti adatokra, például a telepített kapacitásra vonatkozó különböző feltételezéseket is.

(258) Az egyik érdekelt fél megjegyezte, hogy a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás (2014–2020) ([85]) is kifejezetten megerősíti, hogy az erőforrások megfelelőségének értékelése során figyelembe kell venni *„a különböző forrásokból – többek között a szomszédos rendszerekből származó – energiafajták hatásának értékelését"*.

3.6.2. *Adminisztratív kivezetés*

(259) Két érdekelt fél rámutatott, hogy a jogalkotási aktusok/rendeleti jellegű jogi aktusok nem rendelkeznek a kapacitásmechanizmus fokozatos kivezetéséről.

3.7. **Egyéb észrevételek**

3.7.1. *Fenntarthatóság*

(260) Két érdekelt fél előadta, hogy a kapacitásmechanizmusban a gáz számára fenntartott kapacitás nagy aránya nem egyeztethető össze az Unió dekarbonizációjának és a fosszilis tüzelőanyagok támogatása kivezetésének célkitűzéseivel, amelyek az európai zöld megállapodással, a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatással és a belga szövetségi kormány által a klímasemlegesség 2050-ig történő megvalósításához nyújtott támogatással állnak összhangban.

3.7.2. *A nukleáris kapacitások fokozatos kivonása*

(261) Az egyik érdekelt fél rámutatott arra, hogy Belgium fontolóra veszi a 2 GW nukleáris energia fenntartását, ha az első kapacitásaukcióról értékelő jelentés váratlan ellátásbiztonsági problémát tár fel. E fél szerint ez számos kérdést vet fel a kapacitásmechanizmus szükségességével és kialakításával kapcsolatban.

3.7.3. *Időtartam*

(262) Az egyik érdekelt fél rámutatott, hogy a hosszú távú szerződések odaítélésének módja során figyelembe kell venni azt, hogy az év során enyhülnek a megfelelőségi aggályok, és el kell kerülni a „beragadást" (lock-in).

(263) Az egyik érdekelt fél hivatkozott arra, hogy a szerződések időtartama (15 év) meghaladhatja az intézkedés időtartamát (10 év), ami véleménye szerint ellentétes lenne az intézkedés ideiglenes jellegével.

4. **BELGIUM ÉSZREVÉTELEI**

(264) Ez a szakasz Belgiumnak az eljárás megindításáról szóló határozattal kapcsolatban 2020. október 22-én, valamint a harmadik felek észrevételeivel kapcsolatban 2020. december 24-én beérkezett észrevételeit foglalja össze. Tartalmazza továbbá a Belgium által 2021. január 28-én, 2021. március 1-jén, 2021. április 13-án és 27-én, 2021. május 4-én, 5-én, 19-én és 26-án és 2021. augusztus 17-én benyújtott aktualizált információkat.

([85]) HL C 200., 2014.6.28., 1. o., a Bizottság által a HL C 290., 2016.8.10., 11. o. közzétett helyesbítés alapján javítva. 2020. július 2-án a Bizottság közleményt fogadott el a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 2021. december 31-ig való meghosszabbításáról és módosításáról. Lásd a C(2020) 4355 final közleményt.

4.1. **Az intézkedés szükségessége**

(265) Belgium előadta, hogy az átvitelirendszer-üzemeltető véleményével alátámasztott elemzése azt mutatja, hogy nukleáris kapacitások (melyek jelenleg a belga hőtermelési kapacitás több mint felét teszik ki) 2022 és 2025 közötti fokozatos kivezetése következtében a kapacitásmechanizmus hiánya hátrányosan érintené Belgium villamosenergia-ellátásának biztonságát. A 2017 és 2020 közötti időszakban a tudományos szakemberek, a technológiai intézetek és a Szövetségi Tervezőiroda által készített számos más tanulmány is megerősíti a kapacitásmechanizmus szükségességét, az átvitelirendszer-üzemeltetők elemzésétől függetlenül.

(266) Belgium jelezte, hogy nemcsak a HiLo-forgatókönyv, hanem az uniós alapforgatókönyv is jelentős ellátásbiztonsági problémát tárt fel (a LOLE érték a jogszabályban előírt LOLE-kritérium háromszorosa), és alátámasztja a kapacitásmechanizmus révén történő beavatkozás szükségességét.

(267) Belgium rámutatott, hogy azt a módszertant, amely szerint el kellene készíteni az erőforrások megfelelőségének európai/nemzeti szintű értékelését, az ACER csak 2020. október 2-án hagyta jóvá. Az ACER módszertana jelentős változtatásokat tartalmaz, és ezért fokozatos végrehajtást irányoz elő, ami azt jelenti, hogy az erőforrások megfelelőségének első európai szintű értékelése – amelyet 2021 végén tesznek közzé – az ACER módszertanának csak bizonyos aspektusait fogja tartalmazni. Az ENTSO-E előrejelzése szerint az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelésére vonatkozó módszertan teljes körű alkalmazására 2023-ig kerül sor.

(268) Belgium előadta, hogy nem lett volna elvárható az, hogy a korábbi tanulmányokban teljes mértékben alkalmazza az erőforrások megfelelőségének európai és nemzeti szintű értékelésére vonatkozó ACER-módszertant, hiszen a módszertan akkor még nem volt ismert. Belgium azonban felhívta a figyelmet arra, hogy a módszertanból eredő számos fontos elemet már a módszertan jóváhagyása előtt alkalmazott (például a gazdasági életképesség értékelését, az áramláson alapuló modellezést, a valószínűségi modellezést és a más országokban tapasztalható fejleményeket).

(269) Belgium kifogásolta az állítást, mely szerint a hatásmechanizmust nem szabad végrehajtani addig, amíg közzé nem teszik az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelését. Belgium kijelentette, hogy a tagállamok kiegészítő nemzeti szintű értékeléseket is végezhetnek, és felmérhetik, hogy az erőforrások megfelelőségének nemzeti szintű értékelése szerint van-e szükség kapacitásmechanizmusra, továbbá hogy nem áll módjukban megvárni amíg az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelését elvégzik (amire előreláthatólag 2023-ban kerül sor).

(270) A megbízhatósági standardot illetően Belgium rámutatott, hogy a VOLL és a CONE kiszámításának módszertanát, valamint a megbízhatósági standard meghatározásának módszertanát az ACER csak 2020. október 2-án tette közzé. Ezért nincs lehetőség a kapacitásmechanizmusnak az új megbízhatósági standard kidolgozásáig tartó szüneteltetésére. Emellett az ellátásbiztonság kívánt szintjének meghatározása végső soron a tagállam felelőssége.

(271) A nemzeti megfelelőségi vizsgálatokban használt éghajlati évekkel kapcsolatban Belgium kifejtette, hogy ezek a tanulmányok – közzétett módszertan hiányában – a koherencia biztosítása érdekében ugyanazt az éghajlati adatbázist használják, mint a félidős megfelelőségi előrejelzés.

(272) A piaci bevételekkel kapcsolatban Belgium előadta, hogy a 2019-ig tartó időszakra vonatkozó meglévő nemzeti megfelelőségi vizsgálatokban a várt bevételeket az összes szimulált év bevételének mediánja alapján modellezték. Ez a megközelítés – annak ellenére, hogy leegyszerűsített – tekinthető úgy, hogy tükrözi a várható bevételeket és számol az árkockázatokkal, amely az ACER módszertanának releváns eleme.

(273) Általánosságban az árplafonokkal és a teljes piaci modellezéssel kapcsolatban Belgium ismertette, hogy a nemzeti megfelelőségi tanulmányokban használt rendszer megegyezik az európai szinten alkalmazott rendszerrel (ENTSO-E, ötoldalú energiaügyi fórum). Ez tekinthető a lehető legjobb rendelkezésre álló megközelítésnek, amely tükrözi az európai piac szerkezetét, beleértve a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők által előirányzott érvényes technikai ajánlattételi korlátokat.

(274) A szűkösségi árazási függvénnyel kapcsolatban – amint azt az aktualizált belga végrehajtási terv is közli – Belgium mérlegeli, hogy mennyire szükséges egy ilyen kezdeményezés előirányozása. Belgium kifejtette, hogy a nemzeti szabályozó hatóság és az átvitelirendszer-üzemeltető tanulmányt készít ezzel kapcsolatban.

(275) Belgium megjegyezte, hogy a 2019. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmány már a rendelkezésre álló legjobb előrejelzéseket használta a rugalmasság és a tengeri szélenergia bevezetésére vonatkozóan (összhangban a nemzeti energia- és klímatervvel) és a 70 %-os minRAM szabályt alkalmazta. Az alapforgatókönyv szerint ezt a szabályt valamennyi európai ország időben teljesíti.

(276) A megfelelőségre vonatkozó aggállyal kapcsolatban Belgium előadta, hogy jóllehet igaz az, hogy a tanulmányok a konkrétan kiszámított kapacitásigény ingadozását mutatják, ez nem változtat azon, hogy 2025-ban a kapacitásigény olyan beavatkozást tesz szükségessé, amely új kapacitásra is irányul.

(277) A legújabb megfelelőségi és rugalmassági tanulmány azt mutatja, hogy 2025 és 2032 között nőni fog a kapacitásigény.

4.2. **Az intézkedés megfelelő jellege**

4.2.1. *A jogi aktus típusának megválasztása*

(278) Belgium nem ért egyet bizonyos érdekelt felek véleményével, amely szerint a stratégiai tartalék célszerűbb lenne, mint a piacszintű kapacitáspiac.

(279) Belgium a 2019. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmányra hivatkozott, amely két forgatókönyvet vizsgál: a hagyományos energiapiacon alkalmazott stratégiai tartalék, valamint a hagyományos energiapiacon alkalmazott kapacitásmechanizmus forgatókönyvét. A tanulmány arra a következtetésre jutott, hogy a hagyományos energiapiacon alkalmazott stratégiai tartalék forgatókönyve szerint az ellátásbiztonságra vonatkozó kritérium nem teljesül.

4.2.2. *Az intézkedés nyitottsága valamennyi releváns kapacitásszolgáltató felé*

(280) A T–2 aukcióval kapcsolatban Belgium kifejtette, hogy a kapacitásmechanizmussal rendelkező többi tagállam esetéhez hasonlóan a T–4 és a T–1 aukció lehetővé teszi valamennyi technológia számára, hogy hosszabb vagy rövidebb átfutási idővel részt vegyen a mechanizmusban, valamint a tagállam számára, hogy relatív bizonyosságot szerezzen afelől, hogy az ellátásbiztonságnak az adott szállítási évben történő biztosításához szükséges mennyiség beszerezhető. A mennyiség T–1 és T–2 aukciók közötti felosztása azzal a kockázattal jár, hogy túlzott mértékben csökken a verseny ezeken az aukciókon.

(281) A telepített kapacitásnak a beruházási küszöbérték kiszámításához való felhasználásával kapcsolatban Belgium előadta, hogy a kapacitásmechanizmus közös céljával összhangban áll az, hogy többéves szerződéseket azoknak a kapacitáspiaci egységeknek ítélnek oda, melyek nagyobb mértékben járulnak hozzá az ellátásbiztonsághoz.

(282) Belgium véleménye szerint ha a telepített kapacitás helyett a kapacitáspiaci egység által kínált csökkentett kapacitást vennék figyelembe a beruházási küszöbérték kiszámításához, akkor azok a kapacitások, amelyekhez magas csökkentési tényezőket rendeltek, könnyebben érnék el a többéves szerződések beruházási küszöbértékét. Ez azt eredményezné, hogy a többi szereplőhöz képest előnyben részesülnének annak ellenére, hogy ugyanazt a szolgáltatást nyújtják.

(283) Az egyéb támogatási intézkedések előnyeit élvező kapacitásszolgáltatók kapacitásmechanizmusban való részvétele kapcsán Belgium rámutatott, hogy ha a kapcsolt energiatermelési kapacitások mindkét mechanizmus előnyeit élvezhetnék, az az ilyen kapacitások túlkompenzációjának a kockázatával járna, ami pedig tisztességtelen versenyelőnyhöz vezetnek a kapacitásmechanizmus aukcióin.

4.3. **Ösztönző hatás**

4.3.1. *Elszámolható beruházási költségek*

(284) Azzal a megállapítással kapcsolatban, miszerint a környezetvédelmi előírásoknak való megfelelést lehetővé tevő kiadásoknak nem kellene elszámolhatónak lenniük hosszabb időtartamú szerződések esetében, Belgium egyértelműsítette, hogy e javaslat célja az új és a meglévő kapacitások egyenlő kezelésének biztosítása a hosszabb időtartamú szerződésekben érintett kapacitások osztályozása tekintetében.

4.4. **Az intézkedés arányossága**

4.4.1. *Beszerzendő mennyiség*

(285) Belgium rámutatott arra, hogy az első aukció esetében a kapacitásmechanizmus mennyiségi kalibrálásával kapcsolatos döntést (referencia-forgatókönyv) az FPS Economy szakvéleménye alapján hozták meg. Ez a szakvélemény a francia nukleáris kapacitások csökkentett mértékű rendelkezésre állásának olyan változatát vette figyelembe, amely kevésbé súlyos, mint az átvitelirendszer-üzemeltető által ajánlott változat (és kevésbé súlyos, mint az a méretezési forgatókönyv, amelyet az elmúlt években a belga stratégiai tartalék méretének meghatározására használtak).

(286) Belgium előadta, hogy magas összeköttetési rátája és importfüggősége a nemzeti villamosenergia-ellátás sajátosságának minősül. Előadta továbbá, hogy a francia nukleáris kapacitás rendelkezésre állásának hiánya az egyetlen olyan érzékenység, amelyet figyelembe vettek, jóllehet Belgium a szomszédos országokban számos egyéb kockázatot is lát (pl. a szén gyorsított kivezetése, a hálózati infrastruktúra vagy az új kapacitás üzembe helyezésének késedelme).

(287) Belgium jelezte, hogy a referencia-forgatókönyv kiválasztását az egyes aukciók referencia-forgatókönyvének meghatározására szolgáló módszertanról szóló királyi rendelet tervezetének 4. cikke szabályozza. A referencia-forgatókönyv minden aukció esetében az alábbiakban ismertetett három lépésen alapul, és nyilvános konzultáció tárgya:

a) A forgatókönyvek/érzékenységek kiválasztása az erőforrások megfelelőségének legújabb európai és/vagy nemzeti szintű értékeléséből.

   – Az első (2021. évi) aukción a 2019. évi félidős megfelelőségi előrejelzés forgatókönyvét választották ki (ez az előrejelzés a legfrissebb rendelkezésre álló európai tanulmány, amely európai szintű konzultáció tárgyát képezte).

b) A rendelkezésre álló legrelevánsabb forrásokból származó adatok és feltételezések aktualizálása.

   – Az első (2021. évi) aukció kapcsán figyelembe vették az ötoldalú energiaügyi fórum termelési kapacitások megfelelőségét vizsgáló 2020. évi értékelésének ([86]) frissített adatait.

c) A belga ellátásbiztonságra potenciálisan hatást gyakorló további érzékenységek kiválasztása

   – Az első (2021. évi) aukció vonatkozásában az ötoldalú energiaügyi fórum tanulmányában alkalmazott módszer alapján két franciaországi nukleáris egységnek megfelelő mennyiséget vontak le, annak érdekében, hogy figyelembe vegyék a franciaországi nukleáris egységekkel kapcsolatos korábbi/várható megfigyelt tényezőket, amelyeket ugyan a fenti a) és b) pont nem tartalmaz, ám a francia átvitelirendszer-üzemeltető az erőforrások megfelelőségének francia nemzeti szintű értékelésében felhasznált („Bilan Prévisionnel 2019” ([87])).

(288) Belgium jelezte, hogy az ötoldalú energiaügyi fórum termelési kapacitások megfelelőségét vizsgáló 2020. évi értékelése „alacsony nukleáris érzékenységgel” számol, hogy megfeleljen a francia átvitelirendszer-üzemeltető által a megfelelőség-értékelésekhez használt alapforgatókönyvnek. Ennek az érzékenységnek a kapcsán úgy számoltak, hogy további 1 700 MW nukleáris kapacitás nem áll majd rendelkezésre.

(289) Belgium előadta, hogy ez a kapacitásmechanizmus kapcsán kiválasztott érzékenység megfelel az erőforrások megfelelőségének francia nemzeti szintű értékelésének alapforgatókönyvéből származtatható adatoknak és feltételezéseknek. Ezért azt is kell feltételezni, hogy Belgium esetében ez a legmegfelelőbb alapeset, mivel ez az aktualizálás összhangban van a legrelevánsabb rendelkezésre álló forrásokból származó adatokkal és feltételezésekkel. Ezért ez nem HiLo-esetnek tekintendő, hanem valószínű alapforgatókönyvnek.

(290) Azzal az állítással kapcsolatban, miszerint az aukción beszerzett kapacitás mennyiségét meghatározó paramétereket a szabályozó javaslata alapján kell jóváhagyni, Belgium előadta, hogy elkészült a kapacitásmechanizmusról szóló törvény módosítása, amely ezt megerősítette. E módosítás hivatalos jóváhagyásáig a villamosenergia-rendelet rendelkezéseit tartják be, amit azt jelenti, hogy a szabályozó hatóság 2020 márciusában közzétette a mennyiségi paraméterek meghatározására szolgáló módszertanra vonatkozó javaslatát, és 2021 februárjáig javaslatot fog kidolgozni az első aukció keresleti függvényére vonatkozóan.

(291) A kapacitásmechanizmusról szóló módosított törvényt 2021. március 19-én tették közzé. A mennyiségi paraméterek meghatározásának módszertanát tartalmazó királyi rendeletet 2021. április 30-án tették közzé. A CREG 2021. április 30-án tett javaslatot a mennyiségi paraméterekre vonatkozóan. A 2025-ös szolgáltatási év T–4 aukciójára vonatkozó utasításokat tartalmazó miniszteri rendeletet 2021. április 30-án adták ki.

(292) Belgium előadta, hogy az az érvelés, miszerint egy tagállamnak nem áll módjában eltérni a szabályozó hatóság javaslatától, olyan nyilatkozat, amelynek a villamosenergia-rendeletben található jogalapja nincs, és ha így lenne, az ellentétes lenne a tagállamnak az ellátás biztonságával kapcsolatos felelősségével.

4.4.2. *Finanszírozási mechanizmus*

(293) Belgium kifejtette, hogy területén jelenleg nem állnak rendelkezésre megfelelő intelligens mérőeszközök ahhoz, hogy lehetővé váljon a csúcsterhelési időszakban történő fogyasztáson alapuló finanszírozási mechanizmus. A kapacitásmechanizmusról szóló törvényt módosították annak érdekében, hogy 2025-ben bevezethető legyen egy ilyen modell. Belgium azt is kifejtette, hogy ennek felülvizsgálatára 2023-ban kerül sor, amikor jelentést adnak majd ki az intelligens fogyasztásmérők bevezetéséről.

([86]) https://www.elia.be/en/news/press-releases/2020/05/20200520_third-regional-generation-adequacy-assessment-report
([87]) https://assets.rte-france.com/prod/public/2020-06/bp2019_synthegse_12_1_0.pdf

(294) Azzal az állítással kapcsolatban, miszerint a tárolóeszközöket mentesíteni kell a kapacitásmechanizmust finanszírozó közszolgáltatási kötelezettség alól, Belgium kifejtette, hogy az a villamosenergia-tárolásra alkalmazott díjak és illetékek tágabb kérdését érinti. E tekintetben Belgium megerősítette, hogy alkalmazni fogja a tiszta energiáról szóló csomagban (például az (EU) 2019/944 európai parlamenti irányelvben) előirányzott iránymutatásokat és rendeleteket, valamint az energiaadó-irányelv (a Tanács 2003. október 27-i 2003/96/EK irányelve) szerinti mentességeket.

4.5. **A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt negatív hatások elkerülése**

4.5.1. *Az intézkedés nyitottsága valamennyi releváns kapacitásszolgáltató felé*

4.5.1.1. Aggregálás

(295) Azzal az állítással kapcsolatban, miszerint az aggregálást akadályozzák a többéves szerződésekre vonatkozó jelenlegi jogosultsági szabályok, azokon belül pedig az a szabály, hogy a teljes portfólióra vonatkozó szerződéses időtartamot az aggregált portfólióban szereplő legrövidebb szerződéses időtartamú eszköz határozza meg, Belgium előadta, hogy a királyi rendelet tervezete és a működési szabályok módosításra kerülnek annak érdekében, hogy az aggregálást végezni szándékozó, hosszabb időtartamú szerződéssel rendelkező kapacitások hosszabb időtartamú szerződést választhassanak.

(296) Ezt módosította a beruházási küszöbértékeket, a beruházási költségekre vonatkozó elszámolhatósági kritériumokat és a rangsorolási eljárást megállapító királyi rendelet, valamint a kapacitásmechanizmus működéséről szóló szabályzat.

(297) A napi ütemezésű kötelezettségek hatálya alá tartozó kapacitásokra vonatkozó tilalommal kapcsolatban Belgium kijelentette, hogy pillanatnyilag nem helyénvaló a kialakítás ezen elemének módosítása, azonban a kapacitásmechanizmus értékelésekor rendszeresen naprakész tájékoztatást fog kérni e tilalomról, hogy szükség esetén lehetőség nyíljon a módosításokra. Belgium szerint az ebbe a kategóriába tartozó egységekre mindig is különleges koordinációs eljárások vonatkoztak, és a jövőben is ez várható. Ezek az eljárások magukban foglalják a MW-szinten meghatározott napi ütemezésű kötelezettségeket, az üzemszünet-tervezés szigorú koordinációját, valamint a kapacitásnak például a kiegyensúlyozás érdekében történő rendelkezésre bocsátására vonatkozó kötelezettségeket. Ez a módszer biztosítja a hálózat jól összehangolt, valós idejű működését. Az ilyen egységek egyedi megközelítése lehetővé teszi az áramlások megfelelő előrejelzését és a sajátos korlátok lehető leghatékonyabb kezelését, míg az aggregált csoportban ez a megközelítés „zavarosabb" képet eredményezne, aminek következtében a hálózatüzemeltetés bonyolultabbá és kevésbé hatékonnyá válna.

(298) Emellett a kapacitásmechanizmus kialakításának kalibrálását az egyik vagy a másik kategóriába tartozó kapacitásokra tekintettel végezték el, és a rendelkezésre állás nyomon követése összhangban van azok energiapiaci környezetével. A jelenlegi megkülönböztetéstől való eltérés olyan kialakítást eredményezhet, amely több szempontból is összetettebb és adott esetben kevésbé megbízható. Nehéz például elképzelni, hogy egy ilyen kapacitáspiaci egységre hogyan kellene alkalmazni a visszafizetési kötelezettséget, mivel az aggregált kapacitáspiaci egység két része akár különböző rendszerek hatálya alá is tartozhat.

4.5.1.2. Beruházási küszöbértékek

(299) A hosszabb távú szerződésekhez való hozzáférést meghatározó beruházási küszöbértékeket illetően Belgium kijelentette, hogy alaposabban elemezni fogja a különböző elemeket, és tájékoztatni fogja az Európai Bizottságot az általa preferált további lépésekről.

(300) 2021. június 11-én Belgium királyi rendeletet tett közzé, amely figyelembe veszi az érdekelt felek által a beruházási küszöbértékekre vonatkozóan tett észrevételeket.

(301) Azzal az állítással kapcsolatban, miszerint elszámolható költségeknek minősülnek azok a beruházások, amelyek a telepített kapacitás növelése nélkül teremtenek rugalmasságot vagy növelik meg a csökkentett kapacitást, Belgium kijelentette, hogy mivel a kapacitásmechanizmus kapacitáspiacnak, nem energiapiacnak minősül, Belgium nem feltételezi, hogy csak a kapacitást fenntartó vagy bővítő beruházások lennének támogathatók. Például: i. a keresletoldali válasz esetében a telepített kapacitás – a maximális fogyasztás (maximális vételezés) és a minimális vételezés (nem csökkenthető tartaléksáv) közötti különbség – növelését lehetővé tevő beruházások jogosultak hosszabb távú szerződések megkötésére, és ii. a hőerőművi blokkok esetében a megbízhatóság növelését (és ezáltal a csökkentés fokozását) célzó beruházások nem jogosultak, ugyanúgy, ahogy a keresletoldali válasz esetében sem.

(302) Belgium rámutatott arra, hogy bár e költségek esetében nincs jogosultság hosszabb időtartamú szerződések megkötésére, azok a kapacitás ajánlati árába beépíthetők.

4.5.1.3. Csökkentési tényezők

(303) A csökkentési tényezőkkel kapcsolatban Belgium kifejtette, hogy az első ránézésre „alacsonyabbnak" tűnő csökkentési tényezők azzal magyarázhatók, hogy az energialimitált technológiák esetében a csökkentések mértéke alacsonyabb, ha az adott rendszerben/országban növekszik az arányuk. Az ilyen technológiák nagy részaránya általi hozzájárulás ugyanis nem korlátozódik a szűkösségi időszakokra. A kapacitásmechanizmussal rendelkező többi országhoz képest Belgiumban a legmagasabb az energialimitált erőforrások aránya, és ez a kapacitásmechanizmus referencia-forgatókönyve szerint tovább fog növekedni (2025-ben eléri a 30 %-ot, szemben Franciaország, az Egyesült Királyság és Írország 10 %-nál alacsonyabb értékével). Ezt a tendenciát – vagyis azt, hogy minél nagyobb az energialimitált erőforrások aránya, annál alacsonyabb a csökkentési tényező – más országokban/zónákban, például Írországban vagy az Egyesült Királyságban is megerősítették.

(304) Belgium ismertette továbbá, hogy a szabályozó hatóság várhatóan véleményt állít majd össze a javasolt csökkentési tényezőkről, valamint hogy az átvitelirendszer-üzemeltető 2021. január elején valamennyi érdekelt fél számára munkacsoporti ülést szervezett e témában.

(305) A 2025-ös szolgáltatási évre vonatkozó T–4 aukciót érintő utasításokat tartalmazó, 2021. április 30-án közzétett miniszteri határozat tartalmazza a csökkentési tényezők aktualizált jegyzékét, amely magasabb csökkentési tényezőket határoz meg az energialimitált kapacitásokra nézve, tekintettel azok maximális szállítási időtartamára.

4.5.1.4. Visszafizetési kötelezettség

(306) A visszafizetési kötelezettséggel kapcsolatban Belgium kifejtette, hogy a kötési árfolyam kialakításáról a kapacitásmechanizmussal foglalkozó munkacsoport számos vitát folytatott. Az ennek eredményeként kialakított megoldás célja, hogy egyensúlyt teremtsen az alábbi két szempont között:

a) egyfelől, a belga kapacitásmechanizmus alapvető jellemzője a visszafizetési kötelezettség, amely megbízhatósági opciókon alapul, és a rendkívüli bevételek elkerülése érdekében reális esélyt kell teremteni arra, hogy csúcsárak esetén ki legyen téve a kötési árfolyam hatásának;

b) másfelől, nem szabad kapacitásokat kizárni a kapacitásmechanizmusból abban az esetben, ha csak a kötési árfolyamnál magasabb piaci áron aktiválódnak.

4.5.1.5. A nemzeti kapacitásra vonatkozó köztes árplafon

(307) A köztes árplafonnal kapcsolatban Belgium előadta, hogy vizsgálja egy derogációs mechanizmus bevezetésének lehetőségét.

(308) A 2021. április 30-án közzétett királyi rendelet derogációs eljárásról és mechanizmusról rendelkezik azon felek esetében, amelyek bizonyítani tudják, hogy a köztes árplafon eredményeként több „hiányzó pénz" generálódott náluk, mint amennyit vissza tudnak nyerni.

4.5.2. *A szűk keresztmetszetek kezeléséből származó bevételek*

(309) Belgium szerint a külföldi kapacitásszolgáltatók kapacitásmechanizmusban való részvételre való jogosultságának allokációjából eredő díjak elosztása és felhasználása teljes mértékben megfelel a villamosenergia-rendeletben, különösen annak 26. cikk (9) bekezdésében meghatározott szabályoknak.

(310) Belgium kijelentette, hogy a nemzeti szabályozó hatóság(ok) dönt(enek) a bevételeknek az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti elosztásáról. A szűk keresztmetszetek kezeléséből származó bevételeknek a belga átvitelirendszer-üzemeltető általi felhasználását a díjszámítási módszer szabályozza, amely előírja, hogy a teljes bevételnek fedeznie kell a szabályozott tevékenységek folytatásához szükséges költségeket.

(311) Belgium jelezte, hogy azokban az esetekben, ahol a bevételeket megosztják a szomszédos átvitelirendszer-üzemeltetőkkel, e bevételek felhasználását a villamosenergia-rendelet szabályozza.

(312) Belgium megerősítette továbbá, hogy meg fog felelni az ACER 36/2020. számú határozatának, amely többek között az importkapacitás allokációjából származó bevételek elosztásának módszertanát írja elő.

4.5.3. *A külföldi kapacitásra vonatkozó köztes árplafon*

(313) Belgium jelezte, hogy a külföldi közvetett kapacitást érintő egyéves szerződésekre vonatkozó korlátozás indokoltnak tűnik, mivel nem garantálható, hogy egy adott határra nézve a külföldi kapacitásszolgáltatók kapacitásmechanizmusban való részvételre való jogosultsága megfelelő mennyiségben áll majd rendelkezésre egy többéves szerződés teljes időtartama alatt.

(314) Belgium jelzi, hogy amennyiben a köztes árplafon külföldi közvetett kapacitásokra való általános alkalmazása a résztvevőket visszatartja a részvételtől, fontolóra lehet venni a bejelentett kialakítás módosítását (például a derogációkat lehetővé tevő mechanizmus bevezetését).

(315) A (308) preambulumbekezdésben említett derogációs mechanizmus a külföldi közvetett kapacitásokra is vonatkozik.

4.5.4. *Közvetlen határkeresztező kapacitás*

(316) Belgium előadta, hogy a kapacitásmechanizmusról szóló törvényt úgy módosították, hogy a közvetlen külföldi kapacitás részvételének előfeltétele, hogy megállapodást kössön Belgium és az a tagállam, amelynek területén a kapacitás található. E megállapodásnak egyrészt biztosítania kell Belgiumot afelől, hogy a kapacitástulajdonos megfelel a műszaki, szervezeti és pénzügyi feltételeknek, másrészt pedig biztosítania kell a tagállamot, amelynek területén a kapacitás található arról, hogy a részvétel nem okoz problémákat az ellátás biztonsága vagy a szűk keresztmetszetek kezelése tekintetében.

(317) Az e módosítást tartalmazó kapacitásmechanizmus-törvényt 2021. március 19-én tették közzé.

4.6. **A villamosenergia-rendeletnek való megfelelés**

4.6.1. *A 24. cikk (1) bekezdésének értelmezése*

(318) Belgium kijelentette, hogy az erőforrás-megfelelőségről szóló rendelkezésre álló tanulmányok a külföldi kapacitásokkal kapcsolatos érzékenységeket is tartalmaznak. Belgium úgy véli, hogy ezeknek a pontoknak a beillesztése teljes mértékben összhangban van a villamosenergia-rendelettel, mivel a nagyfokú importfüggőséget a „nemzeti villamosenergia-kereslet és -kínálat sajátosságának" kell tekinteni, melyet a villamosenergia-rendelet 24. cikkének (1) bekezdése említ. Ezt támasztja alá az erőforrások megfelelőségének nemzeti szintű értékelése esetében előírt regionális hatály is.

4.6.2. *Adminisztratív kivezetés*

(319) Az adminisztratív kivezetésről szóló záradékkal kapcsolatban Belgium azzal érvelt, hogy – figyelembe véve a kapacitásmechanizmus kialakítását – a szerződéses ellentételezések összege a zérót közelítheti, illetve azt kell közelítenie.

(320) Amint az a (218) preambulumbekezdésben szerepel, Belgium kötelezettséget vállalt arra, hogy a villamosenergia-törvénybe beilleszt egy rendelkezést, amely kimondja, hogy amennyiben a villamosenergia-törvény 7 undecies cikke (11) bekezdésének megfelelően három egymást követő éven keresztül nem kötöttek új kapacitásmegállapodást, úgy a következő évtől kezdődően a kapacitásmechanizmus keretében nem kerül sor új aukcióra.

4.7. **Egyéb észrevételek**

4.7.1. *Fenntarthatóság*

(321) Belgium kifejtette, hogy a kapacitásmechanizmust úgy alakították ki, hogy technológiailag semleges legyen, és nem tart fenn kapacitást gáztüzelésű egységek számára. Emellett számos tervezési döntés született az egyenlő versenyfeltételek biztosítása és az innovatív technológiák – például a keresletoldali szabályozás és a rugalmasság egyéb formái – aktív részvételének előmozdítása érdekében. A kialakítás például jelentős mennyiségű kapacitás fenntartását irányozza elő a T–1 aukcióra, ami jobban lehetővé teszi a rövidebb átfutási idejű technológiák (például a keresletoldali szabályozás vagy az akkumulátorok) részvételét az aukción. A becsült mennyiség meghaladja az 1,5 GW (100 %), ami a csökkentési tényezők alkalmazása után több mint 3 vagy 4 GW. A T–1 aukcióra fenntartott rész más európai országokhoz képest jelentősen magasabb: a 2018/19-es szállítási évre az Egyesült Királyság 2,5 GW-ot különített el a T–1 aukcióra, és 48,6 GW-ot a T–4 aukcióra. Az ír kapacitásmechanizmusban a tervek szerint a kapacitásigény 2–5 %-át tartják fenn a T–1 aukcióra.

(322) Amint azt a (109) preambulumbekezdés kijelenti, a fosszilis tüzelőanyagokkal működő új létesítményekre nézve – amelyek 15 évre szóló szerződésekre lesznek jogosultak – kötelezőek lesznek az Európai Unió és/vagy Belgium által meghatározott azon célkitűzések, amelyek szerint a klímasemlegesség 2050-ig történő megvalósítása érdekében csökkenteni kell az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását.

(323) Belgium továbbá előadta, hogy vonzó környezetet alakított ki az úgynevezett energialimitált technológiák fejlesztése számára (többek között a kiegészítő szolgáltatások piacain való részvétel lehetőségével vagy az energiamechanizmus átvitelének elősegítésével). Ez a keresletoldali szabályozás magas arányához vezetett; ez a tendencia a továbbiakban is erősödik majd, mivel az előirányzatok szerint 2025-ig további tárolást és keresletoldali választ adnak hozzá a rendszerhez.

(324) Végezetül: Belgium jelenlegi villamosenergia-összeköttetési rátája mintegy 24 %-os, 2030-ra pedig várhatóan 33 % körülire emelkedik.

4.7.2. *A nukleáris kapacitások fokozatos kivonása*

(325) Belgium előadta, hogy a bejelentés továbbra is a nukleáris kapacitások teljes kivonásával számol. Kifejtette továbbá, hogy a 2021. november végéig elvégzett értékelést nyomán értesítést küld majd minden kiigazítási javaslatról.

4.7.3. *Időtartam*

(326) Belgium előadta, hogy a hosszú távú szerződések bevezetésének elsődleges oka a meglévő, felújított és új kapacitások közötti egyenlő versenyfeltételek megteremtése. Az egyenlő versenyfeltételek biztosítására való törekvés az első aukcióra éppúgy jellemző, mint a későbbiekre.

(327) A szerződések időtartamát (15 év) és az intézkedés ideiglenes jellegét (10 év) illetően Belgium megjegyezte, hogy különbséget kell tenni egyrészt a szerződés időtartama, másrészt az aukciók jóváhagyott szervezése között.

5. AZ INTÉZKEDÉS ÉRTÉKELÉSE

5.1. Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatás

(328) Az eljárást megindító határozatban a Bizottság kifejezte azt az előzetes véleményét, amely szerint az intézkedés az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősül. Sem Belgium, sem az érdekelt felek nem kérdőjelezték meg ezt a véleményt.

(329) Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése úgy definiálja az állami támogatást, mint „a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott” támogatás.

(330) Az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdésének hatálya alá eső állami támogatás nem összeegyeztethető a belső piaccal, ha „bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet”.

(331) Az EUMSZ 107. cikkének (2) és (3) bekezdése felsorolja azokat a konkrét körülményeket, amelyek fennállása esetén a támogatás mégis összeegyeztethető a belső piaccal. A Bizottság értékelése arról, hogy ebben az ügyben ezek a körülmények fennállnak-e, az 5.3. szakaszban található.

5.1.1. *Az államnak való betudhatóság és az állami forrásokból történő finanszírozás*

(332) Ahhoz, hogy az intézkedések az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősüljenek, a) az államnak betudhatónak kell lenniük, és b) állami forrásokat kell bevonniuk. Ez utóbbi feltétel azt jelenti, hogy a támogatást közvetlenül az államnak, vagy az állam által kijelölt vagy létrehozott köz- vagy magánszervezetnek kell nyújtania ([88]). Amit azt a 2.2. szakasz kifejti, a kapacitásmechanizmust egy 2019. április 22-én elfogadott szövetségi törvény vezette be, amely módosította a belga villamosenergia-piac szervezéséről szóló, 1999. április 29-i szövetségi villamosenergia-törvényt (elsődleges jog). E kapacitásmechanizmusra

([88]) A Bíróság 1977. március 22-i ítélete, Steinike & Weinlig kontra Németország, C-76/78, EBHT 1977., 595. o., 21. pont; a Bíróság 2001. március 13-i ítélete, PreussenElektra, C-379/98, ECR I-2099, 58. pont; a Bíróság 2019. május 15-i ítélete, Achema, C-706/17, ECLI:EU:C:2019:407, 47. és az azt követő pontok.

vonatkozóan számos végrehajtási rendelkezést irányzott elő a másodlagos jog, például királyi rendeletek, miniszteri rendeletek, valamint a szabályozás által jóváhagyott piaci szabályok és szerződések útján. E másodlagos jogszabályok mindegyikének jogalapja a fent említett szövetségi villamosenergia-törvény. Következésképpen az intézkedés a belga államnak betudható.

(333) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság ismertette előzetes megállapítását, miszerint a kapacitásmechanizmust állami forrásokból finanszírozzák. Belgium nem vitatta ezt az álláspontot.

(334) A 2.12.2. szakaszban leírt finanszírozási mechanizmussal a belga állam olyan rendszert hoz létre, amelyben az átvitelirendszer-üzemeltetőnél a kapacitásmechanizmus következtében felmerült költségeket teljes mértékben ellentételezik a hálózati díjak, amelyek az adójellegű járulék jellemzőit mutatják. Az állam ugyanis törvény útján, a hálózati díjakon keresztül felárat állapít meg a villamosenergia-fogyasztásra (lásd a (208) és (209) preambulumbekezdést). Egyrészt a villamosenergia-törvény előírja, hogy az átvitelirendszer-üzemeltető köteles ezeket a díjakat közvetlenül a rendszerhasználóktól beszedni (lásd a (208) preambulumbekezdést). Másrészt azok a rendszerhasználók, amelyekre e díjakat kivetik, kötelesek megfizetni azokat (lásd a (210) preambulumbekezdést). Ezenkívül – amint azt a (208) preambulumbekezdés is kiemeli – a kötelező hálózati díjak az államra vezethetők vissza abban az értelemben, hogy az állam nem korlátozta magát arra, hogy magánszemélyek egy csoportja számára tegye csak kötelezővé a magánszemélyek társulása által bevezetett és kezelt hozzájárulást, mint például a Pearle ([89])- és a Doux Élevage ([90]) -ügyhöz kapcsolódó ítélkezési gyakorlatban. Következésképpen a Bíróság Németország kontra Európai Bizottság ügyben hozott ítéletével összhangban a hálózati díjak törvény által kivetett díjnak minősülnek ([91]).

(335) Emiatt a Bizottság úgy véli, hogy a kapacitásmechanizmus finanszírozása állami forrásokból történik, mivel az állam által kivetett adójellegű járulékból származik, amelyet a jogszabályok rendelkezéseivel összhangban kezelnek és osztanak fel. Ha ugyanis a nemzeti jog előírja, hogy egy díjat a személyek egy adott csoportjára kell áthárítani, a díj kötelezőnek minősül, és az így bevont források állami forrásnak tekintendők ([92]).

5.1.2. *Az egyes vállalkozásokra vagy bizonyos áruk termelésére ruházott gazdasági előny (szelektív előny)*

(336) Az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdésének alkalmazásában az előny olyan gazdasági előny, amelyet egy adott vállalkozás rendes piaci körülmények között – azaz állami beavatkozás nélkül – nem szerzett volna meg ([93]).

(337) A nyertes ajánlattevők a kapacitásmechanizmus révén olyan ellentételezéshez jutnak, amelyet nem kapnának meg akkor, ha a villamosenergia-piacon a szokásos gazdasági feltételek mellett folytatnák tevékenységüket, vagyis kizárólag villamos energiát és kiegészítő szolgáltatásokat értékesítenének. Az intézkedés ezért gazdasági előnyt jelent azokra a vállalkozásokra nézve, amelyek sikeresek voltak a kapacitásmechanizmus aukcióin. Ez az előny szelektív, mivel csak bizonyos vállalkozásokat részesít előnyben, nevezetesen a kapacitásmechanizmus aukcióin nyertes ajánlattevőket, amelyek ténybeli és jogi helyzete hasonló olyan más kapacitásszolgáltatókéhoz, amelyek nem tudtak részt venni vagy nem vettek részt ezeken az aukciókon, vagy részt vettek ugyan, de nem voltak sikeresek.

(338) Ezenkívül az intézkedés csak bizonyos vállalkozásokat részesít szelektív előnyben: azokat, amelyek képesek segíteni az azonosított megfelelőségi probléma leküzdésében, mivel az 1 MW-nál kisebb kapacitások (lásd a (69) preambulumbekezdést) ki vannak zárva a kapacitásmechanizmusban való közvetlen (vagyis aggregálás nélküli, lásd a (72) preambulumbekezdést) részvételből, jóllehet tudnak segíteni az azonosított megfelelőségi probléma csökkentésében. A jövőre nézve megjegyzendő, hogy a kapacitásmechanizmusban való részvétel minimális küszöbértéke – függetlenül attól, hogy csökkentett-e ((70) preambulumbekezdés) – továbbra is kizár majd bizonyos kapacitásokat a kapacitásmechanizmusban való közvetlen (azaz aggregálás nélküli) részvételből. Ezenkívül a nem szomszédos tagállamokban található külföldi kapacitások is ki lesznek zárva a kapacitásmechanizmusból (lásd a (199) preambulumbekezdést). Az intézkedés tehát ebből a szempontból is szelektív előnyt biztosít.

([89]) Pearle és társai, C-345/02, ECLI:EU:C:2004:448.
([90]) Doux Élevage és Coopérative agricole UKL-ARREE, C-677/11, ECLI:EU:C:2013:348.
([91]) Németországi Szövetségi Köztársaság kontra Európai Bizottság, C-405/16 P, ECLI:EU:C:2019:268, 68. pont.
([92]) Lásd: Németországi Szövetségi Köztársaság kontra Európai Bizottság, C- 405/16 P, ECLI:EU:C:2019:268, 68. és 72. pont; Achema és társai, C-706/17, ECLI:EU:C:2019:407, 57. pont és FVE Holýšov I és társai kontra Bizottság, T-217/17, ECLI:EU:T:2019:633, 111. pont.
([93]) A Bíróság 1996. július 11-i ítélete, SFEI és társai, C-39/94, ECLI:EU:C:1996:285, 60. pont; a Bíróság 1999. április 29-i ítélete, Spanyolország kontra Bizottság, C-342/96, ECLI:EU:C:1999:210, 41. pont.

5.1.3. *A verseny és az EU-n belüli kereskedelem torzulása*

(339) Az intézkedés a verseny torzulásának kockázatát hordozza, és kihat a belső piacon belüli kereskedelemre. A villamosenergia-termelés, valamint a villamos energia nagykereskedelmi és kiskereskedelmi piacai a verseny szempontjából az EU egész területén nyitottak ([94]). Ezért az ágazatbeli vállalkozásoknak nyújtott, állami forrásokból származó előny potenciálisan befolyásolhatja az Unión belüli kereskedelmet és torzíthatja a versenyt.

5.1.4. *Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti értékelésre vonatkozó következtetés*

(340) Ezért az intézkedés az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősül.

5.2. **A támogatás jogszerűsége**

(341) A belga hatóságok azáltal, hogy az intézkedést annak végrehajtása előtt bejelentették, eleget tettek az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdése szerinti kötelezettségüknek.

5.3. **Az intézkedés összeegyeztethetősége a belső piaccal**

(342) A Bizottság a bejelentett intézkedést az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja és a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás alapján értékelte. Ezen belül értékelte az intézkedést a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás ([95]) 3.9. szakasza alapján, amely egyedi feltételeket határoz meg a termelési kapacitások megfelelőségéhez nyújtott támogatás tekintetében.

(343) Az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja kimondja, hogy a Bizottság a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekintheti azt a támogatást, amely „egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatás, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekkel ellentétes mértékben.” Ezért azoknak a támogatásoknak, amelyek a Szerződés e rendelkezése szerint összeegyeztethető támogatásoknak minősülnek, hozzá kell járulniuk bizonyos gazdasági tevékenységek fejlődéséhez. A támogatás emellett nem torzíthatja a versenyt a közös érdekkel ellentétes módon.

5.3.1. *Valamely gazdasági tevékenység fejlődésének előmozdítása*

(344) Az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében az intézkedésnek hozzá kell járulnia egyes gazdasági tevékenységek fejlődéséhez ([96]).

(345) A bejelentett intézkedés a villamosenergia-ágazatban a gazdasági tevékenység fejlődését támogatja azáltal, hogy közvetlenül ösztönzi az új és meglévő termelési, tárolási és keresletoldaliválasz-kapacitásokba történő elégséges mértékű beruházást a villamosenergia-ellátás biztonságának garantálása érdekében. Másodlagos hatásként a villamosenergia-ellátás biztonsága (amelyet az intézkedés támogat) várhatóan általánosabb ösztönző hatással lesz a gazdasági tevékenységre, tekintettel arra, hogy a biztonságos villamosenergia-ellátás számos, a villamos energiát inputként felhasználó gazdasági tevékenység számára nyújt előnyöket.

(346) A bejelentett program az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontjában előírtak szerint hozzájárul egy gazdasági tevékenység fejlődéséhez.

5.3.2. *A gazdasági tevékenység támogatása és ösztönző hatás*

(347) A támogatásnak akkor van ösztönző hatása, ha arra ösztönzi a kedvezményezettet, hogy magatartását a támogatás által megcélzott adott gazdasági tevékenység fejlesztése érdekében megváltoztassa, és ha e magatartás-változás a támogatás hiányában nem következne be. ([97]) Az e kritérium értelmezésére vonatkozó konkrétabb útmutatást a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 3.2.4. szakaszával összefüggésben értelmezett 227. pont tartalmazza.

([94]) Lásd: Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/944 irányelve (2019. június 5.) a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2012/27/EU irányelv módosításáról (HL L 158., 2019.6.14., 125. o.).

([95]) A környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 16. pontja szerint a C(2020) 4355 final közlemény a következő mondattal egészült ki: „Ezt az iránymutatást azonban alkalmazni kell azokra a vállalkozásokra, amelyek 2019. december 31-én nem voltak nehéz helyzetben, de a 2020. január 1. és 2021. június 30. közötti időszakban nehéz helyzetben lévő vállalkozásokká váltak.”

([96]) 2020. szeptember 22-i ítélet, Ausztria kontra Bizottság, C-594/18 P, EU:C:2020:742, 20. és 24. pont.

([97]) Lásd ebben az értelemben a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 49. és 144. pontját.

(348) Belgium benyújtotta a termelési kapacitások megfelelőségének értékelését, amely szerint a kontrafaktuális forgatókönyv alapján (vagyis az intézkedés hiányában) a termelési kapacitások megfelelősége 2025-ben elérte volna a kritikus szintet, amint azt a (49) preambulumbekezdés is közli. Más szóval az intézkedés hiányában a kapacitásszolgáltatók nem bocsátanák rendelkezésre az ahhoz szükséges kapacitást, hogy teljesülhessenek a Belgium által az energiának a rendszer kivételes terhelése esetén történő szállítására vonatkozóan meghatározott megbízhatósági követelmények. Amint azt a (227) preambulumbekezdés kifejti, egyes érdekelt felek megerősítették a kapacitásmechanizmus szükségességét és hangsúlyozták sürgősségét.

(349) A 2021. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmány szerint 2025-re az új kapacitásnak csak igen kis hányada lesz életképes a hagyományos energiapiacon keresztül ((50) preambulumbekezdés).

(350) Az intézkedés ezért ösztönzi az új kapacitások piacra lépését. Az intézkedés ösztönzőleg hat az új és a meglévő piaci szereplőkre a tekintetben, hogy hozzájáruljanak az energiaellátás biztonságához.

(351) Továbbá a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás (52) szakaszával összhangban a támogatást versenyeztetéses ajánlattételi eljárás útján ítélik oda. A 2.5. szakaszban ismertetett aukciós folyamat megkülönböztetésmentes és minden típusú kapacitás előtt nyitva áll.

(352) Ezenkívül a 2.7.3. szakaszban ismertetett visszafizetési kötelezettség pénzügyi ösztönzőt teremt arra a szűkösség idején történő rendelkezésre állásra. Ezen túlmenően Belgium monitoringeljárásokat vezetett be a szállítási időszakot megelőző és azt követő rendelkezésre állásra vonatkozóan (lásd a 2.8.1. és a 2.8.2. szakaszt), valamint – a rendelkezésre állási kötelezettségnek való megfelelés biztosítása érdekében – megfelelő tesztelést és szankciókat (lásd az 2.8.3. és az 2.8.4. szakaszt).

(353) Végezetül: a Bizottság egyetért az egyik érdekelt féltől kapott észrevételekkel, melyek szerint a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 53. pontjával összhangban a már elfogadott környezetvédelmi előírásoknak való megfeleléshez szükséges beruházások nem lehetnek jogosultak hosszabb időtartamú szerződésekre (lásd a (238) preambulumbekezdést).

(354) A Bizottság ezért üdvözli Belgiumnak a beruházási küszöbértékeket, a beruházási költségek elszámolhatósági kritériumait és a rangsorolási eljárást megállapító királyi rendelet módosítására irányuló javaslatát. A módosított királyi rendelet kimondja, hogy a kapacitásmechanizmus keretében kizárólag azok a költségek számolhatók el, amely a jövőbeli uniós szabványoknak való megfelelést szolgálják (lásd a (142) preambulumbekezdést).

(355) A Bizottság úgy véli, hogy az intézkedésnek ösztönző hatása van: arra ösztönzi a kedvezményezetteket, hogy magatartásukat a támogatás által megcélzott adott gazdasági tevékenység fejlesztése érdekében megváltoztassák.

5.3.3. *Az uniós jog egyéb rendelkezéseinek való megfelelés*

(356) Az uniós jog rendelkezéseit vagy általános elveit sértő állami támogatás nem nyilvánítható a belső piaccal összeegyeztethetőnek ([98]).

(357) Ha egy állami támogatási intézkedés (beleértve annak finanszírozási módját is, amennyiben a finanszírozás és az adott támogatás között hozzárendeltségi viszony áll fenn) olyan aspektusokat is magában foglal, amelyek elválaszthatatlanul kapcsolódnak a támogatás tárgyához, és amelyek sértik az uniós jog más rendelkezéseit, az adott jogsértés befolyásolhatja az adott állami támogatás belső piaccal való összeegyeztethetőségének értékelését. ([99]) A jelen ügyben ez a kérdés az EUMSZ 30. és 110. cikkével, valamint a villamosenergia-rendelet egyes rendelkezéseivel kapcsolatban merülhet fel. A Bizottságnak ezért meg kell vizsgálnia, hogy a kapacitásmechanizmus egyes elemei sérthetik-e az uniós jogot, és ha igen, akkor ezek az elemek elválaszthatatlanul kapcsolódnak-e a kapacitásmechanizmus keretében nyújtott támogatás tárgyához.

5.3.3.1. A Szerződés 30. és 110. cikkének való megfelelés

(358) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság ismertette álláspontját, hogy a bejelentett támogatási intézkedések finanszírozási mechanizmusa nem vezet be olyan korlátozást, amely sértené az EUMSZ 30. vagy 110. cikkét. A Bizottsághoz ezt az álláspontot vitató észrevétel nem érkezett.

([98]) 2020. szeptember 22-i ítélet, Ausztria kontra Bizottság, C-594/18 P, EU:C:2020:742, 44. pont.

([99]) Lásd az SA.40029 (2014/N) számú állami támogatási ügyben hozott bizottsági határozat („Felszámolási rendszer, ellentételezési rendszer bevezetése, I. és II. modell – H1 2015") (25) preambulumbekezdését (HL C 136., 2015.4.24., 4. o.). Lásd az SA.42215 (2015/N) számú állami támogatási ügyben hozott bizottsági határozat („A görög pénzügyi támogatási intézkedések meghosszabbítása (3723/2008. sz. törvény 2. cikke)") (29) preambulumbekezdését (HL C 277., 2015.8.21., 11. o.).

(359) A környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 29. pontjának megfelelően, ha a támogatási intézkedés vagy az ahhoz kapcsolt feltételek (beleértve a finanszírozási módszert is, amennyiben az az intézkedés szerves részét alkotja) szükségképpen az uniós jog megsértésével járnak, a támogatás nem nyilvánítható a belső piaccal összeegyeztethetőnek. Az energia területén minden olyan adónak, amelynek célja egy állami támogatási intézkedés finanszírozása, meg kell felelnie különösen az EUMSZ 30. és 110. cikkének. A Bizottság ezért ellenőrizte, hogy a bejelentett támogatási intézkedések finanszírozási mechanizmusa megfelel-e az EUMSZ 30. és 110. cikkének.

(360) Amint azt a (334) preambulumbekezdés kifejti, a belga állam olyan rendszert hoz létre, amelyben az átvitelirendszer-üzemeltetőnél a kapacitásmechanizmus következtében felmerült költségeket teljes mértékben ellentételezik a hálózati díjak, amelyek az adójellegű járulék jellemzőit mutatják. Amint azt (214) preambulumbekezdés kifejti, a díjakat minden fogyasztóra egységesen, EUR/MWh alapon alkalmazzák. A Bizottság ezért úgy véli, hogy ezek a díjak nagyon hasonlóak a felhasznált villamos energiára kivetett adóhoz.

(361) Az EUMSZ 30. és 110. cikkével kapcsolatban megállapítható, hogy az uniós jog fejlődésének jelenlegi állapotában nem korlátozza a tagállamok azon szabadságát, hogy objektív szempontok, úgymint a felhasznált alapanyagok jellemzői vagy az alkalmazott gyártási eljárások alapján olyan adórendszert vezessenek be, amely különbséget tesz bizonyos, akár az EUMSZ 110. cikkének első bekezdése szerinti hasonló termékek között. E különbségtétel azonban csak akkor egyeztethető össze az uniós joggal, ha olyan célok elérésére irányul, amelyek maguk is megfelelnek az uniós jognak, és ha a részletes szabályok alkalmasak arra, hogy megelőzzék a más tagállamokból származó import – közvetlen vagy közvetett – hátrányos megkülönböztetésének és a versenyhelyzetben lévő belföldi termékek védelmének minden formáját ([100]).

(362) Amint azt a 2.10. szakasz kifejti, a villamosenergia-rendeletnek megfelelően Belgium lehetővé teszi, hogy a vele közvetlen hálózati összeköttetéssel rendelkező tagállamokban található külföldi kapacitások az első szállítástól (azaz 2025-től) kezdődően részt vegyenek a kapacitásmechanizmusban.

(363) Tekintettel arra, hogy az intézkedés nyitott a határkeresztező kapacitások előtt, Bizottság megállapítja, hogy a bejelentett támogatási intézkedések finanszírozási mechanizmusa nem alkalmaz az EUMSZ 30. vagy 110. cikkével ellentétes megszorítást.

5.3.3.2. A villamosenergia-rendeletnek való megfelelés

A villamosenergia-rendelet 20. cikkének való megfelelés

(364) A villamosenergia-rendelet 20. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamok az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelése alapján (melyre a 23. cikkben hivatkozik) nyomon követik területükön az erőforrások megfelelőségét. Az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelését kiegészítendő, a tagállamok a 24. cikk alapján az erőforrások megfelelőségének nemzeti szintű értékelését is elvégezhetik.

(365) A Bizottság megjegyzi, hogy az ENTSO-E még nem teljesítette a villamosenergia-rendelet 23. cikkében előírt kötelezettségét, mely szerint le kell folytatnia az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelését. Ennek megfelelően Belgiumban az erőforrások megfelelőségével kapcsolatos aggályokat kizárólag az erőforrások megfelelőségének nemzeti szintű értékelése alapján azonosították. Nem volt mód az erőforrások megfelelőségének nemzeti szintű értékelése és az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelése közötti összehasonlításra – melyet a villamosenergia-rendelet 24. cikk (3) bekezdése ír elő – amelynek célja a két értékelés közötti esetleges eltérések azonosítása. A villamosenergia-rendelet 24. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy az erőforrások megfelelőségének nemzeti szintű értékelését is az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelésére nézve elfogadott módszertan szerint kell elvégezni, mely módszertanra a villamosenergia-rendelet 23. cikk hivatkozik.

(366) 2021. június 25-én az Elia új erőforrás-megfelelőségi tanulmányt tett közzé, amely az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelésére vonatkozó módszertanon alapul. A 2021. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmány Belgium esetében 2025-től kezdődően azonosít az erőforrások megfelelőségével kapcsolatos aggályokat.

(367) A kapacitásmechanizmusok bevezetése előtt a tagállamoknak azonosítaniuk kell azokat a szabályozási torzulásokat vagy piaci hiányosságokat, amelyek az erőforrások megfelelőségével kapcsolatos aggályokat okozták vagy azok kialakulásához hozzájárultak. A tagállamok kötelesek intézkedéseket elfogadni az azonosított torzulások kiküszöbölésére és közzétenni az intézkedések végrehajtásának ütemtervét (a villamosenergia-rendelet 20. cikkének (2) bekezdése).

(368) A 2.3.4. szakaszban leírtak szerint Belgium végrehajtási tervet dolgozott ki és tett közzé, amely a belga villamosenergia-piac szabályozási torzulásainak vagy piaci hiányosságainak kiküszöbölésére intézkedéseket határoz meg.

([100]) Outokumpu, C-213/96, [1998] I-1777, 30. pont.

(369) A végrehajtási terv azt mutatja, hogy a belga hatóságok több piaci reform mellett is elkötelezték magukat, különösen a kiegyenlítő piacok megerősítése (lásd a (62) preambulumbekezdést), a keresletoldali válasz megkönnyítése (lásd a (64) preambulumbekezdést) és a rendszerösszekötőn keresztül csatlakozó kapacitás növelése (lásd a (65) preambulumbekezdést) érdekében.

(370) Belgium vállalta továbbá, hogy közzéteszi a tervet és nyomon követi annak végrehajtását, majd a nyomon követés eredményeit éves jelentésben teszi közzé, amelyet benyújt az Európai Bizottság részére. Végezetül: Belgium vállalta, hogy a végrehajtási tervhez azután is tartja magát, hogy az erőforrások megfelelőségével kapcsolatban azonosított valamennyi aggály megszűnt.

(371) Nyilvános konzultációt követően a Bizottság 2020. április 30-án a villamosenergia-rendelet 20. cikkének (5) bekezdése alapján véleményt fogadott el Belgium végrehajtási tervéről ([101]). Véleményében a Bizottság megállapította, hogy Belgiumnak tovább kell javítania kiegyenlítő szabályozási piacainak működését azáltal, hogy – megfontolva a szűkösségi árazási függvény kiegyenlítő szabályozási szolgáltatókra történő alkalmazását – módosítja szűkösségi árazási rendszerét (amint azt a (62) preambulumbekezdés említi), de ugyanakkor azt is elismerte, hogy a közelmúltban számos fejlesztést hajtottak végre, illetve számos fejlesztést terveznek végrehajtani. A (62) preambulumbekezdésben említettek szerint Belgium a kiegyenlítőenergia-árazási mechanizmusába bevezetett egy úgynevezett „alfa komponenst", kiegyenlítetlenség-nettósítást hajtott végre, és készül az aFRR és mFRR uniós kiegyenlítő platformjaihoz való csatlakozásra. A keresletoldali válasszal kapcsolatban a Bizottság véleményében megállapította, hogy Belgiumnak folytatnia kell az olyan intelligens fogyasztásmérők bevezetését, amelyek rendelkeznek az áralapú keresletoldali válasz bevezetésének elősegítéséhez szükséges funkciókkal. A (64) preambulumbekezdésben említettek szerint Belgium kötelezettséget vállalt arra, hogy a jövőben tovább dolgozik az intelligens fogyasztásmérők bevezetésén. Ezek az intézkedések elegendőek a Belgium végrehajtási tervében azonosított szabályozási torzulások vagy piaci hiányosságok kiküszöböléséhez, a villamosenergia-rendelet 20. cikkének (5) bekezdésével összhangban.

(372) Az intézkedés megfelel a villamosenergia-rendelet 20. cikkének.

Az villamosenergia-rendelet 21. cikkének való megfelelés

(373) A villamosenergia-rendelet 21. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az erőforrások megfelelőségével kapcsolatban fennmaradó aggályok megoldása érdekében a tagállamok végső esetben a 21. cikk (2)–(8) bekezdésében említett feltételek teljesülése mellett kapacitásmechanizmusokat vezethetnek be.

(374) A villamosenergia-rendelet 21. cikkének (2) bekezdésével összhangban Belgium 2019 októbere és decembere között a szomszédos tagállamokkal folytatott konzultációt követően vizsgálta, hogy mechanizmusa milyen hatást gyakorol a szomszédos tagállamokra.

(375) A villamosenergia-rendelet 20. cikkének (3) bekezdése szerint a tagállamok megvizsgálják, hogy a kapacitásmechanizmus stratégiai tartalék formájában alkalmas lehet-e az erőforrások megfelelőségével kapcsolatos aggályok kezelésére.

(376) Amint azt a (60) preambulumbekezdésben is említi, Belgium jelenleg stratégiai tartalékkal rendelkezik, amely 2022. március 31-ig lesz használatban. A stratégiai tartalék célja, hogy a téli időszakokban fedezze a csúcsterhelést – amikor a piac ezt nem tudja megtenni – úgy, hogy a piacon kívül fenntart bizonyos mennyiségű meglévő termelési kapacitást és keresletoldaliválasz-kapacitást, amelyet csak akkor lehet aktiválni, amikor a kiegyenlítő szabályozási források már kimerültek.

(377) Amint azt a kapacitásmechanizmusok ágazati vizsgálatáról szóló zárójelentés ([102]) kifejti, ha a megfelelőséggel kapcsolatban hosszú távú problémákat állapítanak meg, a megoldás szempontjából legalkalmasabb kapacitásmechanizmus vélhetően a mennyiségen alapuló, a piac egészét lefedő rendszer. Amint azt ugyanezen jelentés részletesebben kifejti, a stratégiai tartalék nem oldaná meg az új erőművek esetében azonosított beruházási problémát. Ellenkezőleg, a piaci szintű kapacitáspiacok hatékonyabbak lehetnek a hosszabb távú megfelelőségi aggodalmak megoldását célzó, új kapacitásba való befektetések ösztönzése terén.

(378) Tekintettel arra, hogy a 2021. év megfelelőségi és rugalmassági tanulmány új kapacitás iránti strukturális igényt állapított meg (lásd a (49) és (50) preambulumbekezdést), a Bizottság úgy véli, hogy egy stratégiai tartalék formájában működő kapacitásmechanizmus 2025-től kezdődően nem lenne képes kezelni az erőforrások megfelelőségével kapcsolatban Belgiumban azonosított aggályokat.

([101]) A Bizottság C(2020) 2654 final véleménye: https://ec.europa.eu/energy/topics/markets-and-consumers/capacity-mechanisms_en

([102]) Végleges jelentés a kapacitásmechanizmusokra vonatkozó ágazati vizsgálatról, SWD(2016) 385 final.

(379) A villamosenergia-rendelet 20. cikkének (3) bekezdésének értelmében a tagállamok nem vezethetnek be kapacitásmechanizmust addig, amíg nem kapják meg a rendelet 20. cikkének (3) bekezdésében említett végrehajtási tervre vonatkozó, a 20. cikk (5) bekezdésében említett bizottsági véleményt.

(380) Amint azt a (371) preambulumbekezdés ismerteti, a Bizottság 2020. április 30-án véleményt fogadott el Belgium végrehajtási tervéről. Belgium megkezdte az első T–4 aukció előkészületeit, de még nem vezette be a kapacitásmechanizmust.

(381) A villamosenergia-rendelet 21. cikkének (7) bekezdésével összhangban – amely előírja, hogy el kell rendelni a kapacitásmechanizmus hatékony, fokozatos kivezetését abban az esetben, ha három egymást követő évben nem kerül sor új szerződések megkötésére – Belgium olyan rendelkezést vezetett be, amely kimondja, hogy a villamosenergia-törvény 7 undecies cikkének (11) bekezdésével összhangban nem szerveznek a kapacitásmechanizmus keretein belül újabb aukciókat abban az esetben, ha három egymást követő évben nem kerül sor új kapacitásmegállapodás megkötésére (lásd a (218) preambulumbekezdést).

(382) A (217) preambulumbekezdésben leírtaknak megfelelően Belgium 10 éves időtartamra, azaz a villamosenergia-rendelet 21. cikkének (8) bekezdésében előírt maximális időszakra kéri az állami támogatások engedélyezését.

(383) Végezetül: Belgium kötelezettséget vállalt arra, hogy a villamosenergia-rendelet 21. cikkének (8) bekezdésében előírtak szerint a kapacitásmechanizmus bevezetését követően alkalmazza a rendelet 20. cikkének (3) bekezdésében említett végrehajtási tervet.

(384) A Bizottság megállapítja, hogy az intézkedés villamosenergia-rendelet 21. cikkével összhangban a rendelkezésre álló tényekre támaszkodott.

Az villamosenergia-rendelet 22. cikkének való megfelelés

(385) A villamosenergia-rendelet 22. cikkének (1) bekezdése meghatározza azokat az egyedi kialakítási jellemzőket, amelyeknek a kapacitásmechanizmusoknak minden esetben meg kell felelniük. Az említett cikk szerint a kapacitásmechanizmusokra nézve az alábbiaknak kell teljesülniük: i. átmeneti jellegűek, ii. nem idézhetnek elő indokolatlan piactorzulásokat, és nem korlátozhatják az övezetközi kereskedelmet, iii. a megfelelőségi aggályok kezeléséhez szükséges mértéket nem haladhatják meg, iv. a kapacitásszolgáltatókat átlátható és megkülönböztetésmentes módon, versenyalapú eljárás keretében választják ki; v. ösztönzik a kapacitásszolgáltatókat, hogy a várható rendszerterhelési csúcs esetén rendelkezésre álljanak, vi. biztosítják, hogy az ellentételezés meghatározása versenyalapú eljárás eredménye legyen; vii. a kapacitásszolgáltatók részvételére vonatkozó műszaki feltételeket a kiválasztás előtt meghatározzák, viii. nyitottak minden olyan erőforrás részvétele előtt, amely képes az elvárt műszaki teljesítmény nyújtására, ideértve az energiatárolást és a keresleti oldali szabályozást is, és ix. megfelelő szankciókat alkalmaznak azon kapacitásszolgáltatókkal szemben, amelyek nem állnak rendelkezésre a rendszerterhelési csúcsok idején.

(386) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság kétségeit fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy az intézkedés összhangban áll-e a villamosenergia-rendelet 22. cikke (1) bekezdésének c) pontjával, amely előírja, hogy a kapacitásmechanizmus a megfelelőségi aggályok kezeléséhez szükséges mértéket nem haladhatja meg.

(387) A bejelentett kapacitásmechanizmus átmeneti jellegű, amint azt a (385) preambulumbekezdés kifejti.

(388) A kapacitásmechanizmust úgy alakították ki, hogy a hatása a szakpolitikai célkitűzések eléréséhez szükséges mértékre korlátozódjon, és elkerülhető legyen a villamosenergia-piac indokolatlan torzulása. A kapacitásmechanizmus valamennyi meglévő és új energiatermelő, keresletoldali válaszintézkedéseket végző üzemeltető és tárolásirendszer-üzemeltető előtt nyitva áll. A kapacitásmechanizmus emellett a határokkeresztező kapacitások előtt is nyitva áll. A kapacitásmechanizmus továbbá számos olyan intézkedést foglal magában, amelyeket kifejezetten a piaci erőfölénnyel való visszaélés elkerülése érdekében fogadtak el, ilyenek például megbízhatósági opciók, az árplafonok és versenyképes aukciós eljárás (lásd az 1.5. és 1.7. szakaszt). Emellett az új kapacitások felé való nyitottság és a hosszú távú szerződések rendelkezésre állása várhatóan biztosítja a meglévő erőfölény indokolatlan erősödésének kivédését (lásd az (66) és a (117) preambulumbekezdést).

(389) Azzal a feltétellel kapcsolatban, hogy a kapacitásmechanizmus a megfelelőségi aggályok kezeléséhez szükséges mértéket nem haladhatja meg, megjegyzendő, hogy a kapacitásmechanizmus keretében beszerzendő kapacitás mennyiségét meghatározó paramétereket Belgium a villamosenergia-rendelet 25. cikkének (4) bekezdésével összhangban a szabályozó hatóság javaslata alapján hagyta jóvá (lásd a (88) és (290) preambulumbekezdést).

(390) Amit azt a (92) preambulumbekezdés kijelenti, a beszerzési kapacitás mennyiségének véglegesítésére irányuló folyamat során meg kell felelni a villamosenergia-rendelet vonatkozó részeiben foglalt rendelkezéseknek is. Belgium a 2025 és 2026 közötti szállítási időszakra nézve az első T–4 aukción beszerzendő mennyiség meghatározásához a 2019. évi félidős megfelelőségi előrejelzést használta fel, melyet az ötoldalú energiaügyi fórum termelési kapacitások megfelelőségét vizsgáló 2020. évi értékelésének aktualizált változata szerint frissített. Belgium egyértelműsítette, hogy a 2021. évi megfelelőségi és rugalmassági vizsgálatban az „EU-BASE" forgatókönyvben ugyanazokat az érzékenységeket vették figyelembe a francia nukleáris kapacitás rendelkezésre állásának hiányával kapcsolatban ((102) preambulumbekezdés).

(391) Továbbá, amint az a (103) preambulumbekezdés említi, a belga hatóságok jelentős mennyiséget tartottak fenn a T–1 aukcióra, biztosítva, hogy a keresleti függvény újabb kalibrálására a szállítási évhez közel kerüljön sor, és elkerülve azt, hogy az első T–4 aukción túlságosan sok kapacitás kerüljön árverésre. Ez a T–1 aukciót érintő nagy mértékű fenntartott mennyiség lehetővé teszi a belga hatóságok számára, hogy kezelni tudják az új bemeneti adatokat és módszertani fejlesztéseket követő enyhe eltéréseket.

(392) A Bizottság megállapítja, hogy 2021-ben a T–4 aukción a szűkösségi időszakokra jellemző átlagos csúcsfogyasztásnak csupán mintegy 54 %-át fogják lekötni (lásd a (104) preambulumbekezdést).

(393) A Bizottság azt is megjegyzi, hogy a megbízhatósági standard meghatározza, hogy mennyi kapacitást bocsátanak árverésre a kapacitáspiacon, valamint hogy az új megbízhatósági standard – amelyet a megbízhatósági standardnak a kiszámítására vonatkozó módszertan szerint számítanak ki – nem tér el a korábbi megbízhatósági standardtól ((22) preambulumbekezdés).

(394) A (28) és (105) preambulumbekezdésben foglaltak szerint Belgium kötelezettséget vállalt arra, hogy szükség esetén 2022 szeptembere előtt új megbízhatósági standardot határoz meg annak érdekében, hogy a legkésőbb a 2023. évi aukción beszerzendő mennyiség meghatározására már az új megbízhatósági standardot alkalmazzák. Belgium kötelezettséget vállalt arra is, hogy a 2023. évi T–4 aukción és 2026. évi T–1 aukción beszerzendő mennyiségeket összeveti és szükség esetén kiigazítja az erőforrások megfelelőségének 2023. évi nemzeti szintű értékelésében fogalt eredményekkel. A Bizottság felkéri a belga hatóságokat arra, hogy a megbízhatósági standardot és az erőforrások megfelelőségének nemzeti szintű értékelését érintő aktualizálás során konzultáljanak az ACER-rel, hogy jobban megismerjék a (18) és (40) preambulumbekezdésben említett kapcsolódó ACER-határozatokat.

(395) A fentiekre – és különösen a Belgium által a hivatalos vizsgálati eljárás során benyújtott további észrevételekre – tekintettel a Bizottság úgy véli, hogy a kapacitásmechanizmus nem lépi túl a megfelelőségi aggályok kezeléséhez szükséges mértéket.

(396) A belga kapacitásmechanizmus működéséről szóló szabályok alapján a kapacitás beszerzése átlátható, megkülönböztetésmentes és versenyalapú eljárás keretében történik.

(397) A kapacitásmechanizmus arra ösztönzi a kapacitásszolgáltatókat, hogy a várható rendszerterhelési csúcsok idején álljanak rendelkezésre (lásd a (182)–(186) preambulumbekezdést).

(398) Ezenkívül az ellentételezést versenyeztetéses ajánlattételi eljárás keretében határozzák meg; a 2.5. szakaszban ismertetett aukciós folyamat megkülönböztetésmentes és valamennyi kapacitástípus előtt nyitva áll.

(399) Belgium a kapacitásszolgáltatók részvételére vonatkozó műszaki feltételeket a kiválasztás előtt meghatározta. Ezeket a feltételeket a belga kapacitásmechanizmus működéséről szóló szabályok tartalmazzák (lásd a (12) preambulumbekezdést).

(400) A kapacitásmechanizmus nyitva áll minden olyan kapacitás előtt, amely képes hozzájárulni az erőforrások megfelelőségéhez. A kapacitásmechanizmus technológiasemleges lesz: nyitva áll majd mind a meglévő, mind az új kapacitások, a tárolás és a keresletoldali válasz előtt. A kapacitásmechanizmus emellett a határkeresztező kapacitások előtt is nyitva áll majd.

(401) Végezetül: amint azt a (182) preambulumbekezdés kifejti, a kapacitásmechanizmus szankciókat irányoz elő arra az esetre, ha a kapacitásszolgáltatók nem állnak rendelkezésre a rendszerterhelési csúcsok idején.

(402) A Bizottság ezért arra a következtetésre jutott, hogy a villamosenergia-rendelet 22. cikkének (1) bekezdésében előírt kritériumok teljesültek.

(403) A villamosenergia-rendelet 22. cikkének (3) bekezdése szerint a kapacitásmechanizmusoknak az alábbiaknak is meg kell felelniük: i. azokat úgy kell kialakítani, hogy a rendelkezésre állásért fizetett ár automatikusan a nullához tartson, amikor a kínálati kapacitás szintje várhatóan megfelelő lesz a keresleti kapacitás szintjéhez viszonyítva, ii. a részt vevő erőforrásokat csak rendelkezésre állásukért díjazzák, és iii. hogy a kapacitáshoz kapcsolódó kötelezettségvállalásokat a jogosult kapacitásszolgáltatók egymásra átruházhassák.

(404) A bejelentett intézkedés az egész piacra kiterjedő, technológiasemleges kapacitásmechanizmus, amelynek keretében valamennyi jogosult kapacitásszolgáltató egyetlen kapacitásaukció keretében versenyez abból a célból, hogy meghatározható legyen az a legalacsonyabb fenntartható ár, amelyen biztosítható a szükséges kapacitás. Az aukció versenyjellegéből adódóan az árak nullára csökkennek abban az esetben, ha a kereslet kielégítéséhez elegendő kínálat áll rendelkezésre.

(405) A (8) preambulumbekezdésben kifejtettek szerint a megbízhatósági opcióval rendelkező kapacitásszolgáltatók részére fizetett kapacitásdíj a lekötött kapacitás szűkösségi időszakokban való fenntartásáért fizetendő rögzített összeg. Így tehát ellentételezi a kapacitás rendelkezésre állását, viszont nem terjed ki a kapacitásszolgáltatók által a piacon kínált villamosenergia-mennyiség ellentételezésére.

(406) Amint azt a (187) preambulumbekezdés leírja, Belgium másodlagos piacot hoz létre annak érdekében, hogy a kapacitásszolgáltatók számára olyan mechanizmust biztosítson, amely a kapacitásmechanizmus keretében javítja kockázatkezelésüket. A másodlagos piacon lebonyolított ügyletek esetében biztosítva lesz a kötelezettségek teljes körű átruházása.

(407) A Bizottság ezért megállapítja, hogy a villamosenergia-rendelet 22. cikkének (2) bekezdésében előírt kritériumok teljesülnek.

(408) Végezetül: a villamosenergia-rendelet 22. cikkének (4) bekezdése meghatározza a CO_2-kibocsátás határértékeire vonatkozó követelményeket.

(409) A (107) preambulumbekezdésben kifejtettek szerint az előminősítési követelmények kibocsátási határértéket is tartalmaznak: az alábbi kibocsátási határértéket túllépő kapacitásszolgáltatók nem vehetnek részt a kapacitásaukcióban:

a) azon kapacitások esetében, amelyek 2019. július 4-én vagy azt követően kezdték meg termelést, a fosszilis tüzelőanyagokból származó energia 1 kWh-jára vonatkozó 550 g szén-dioxid-kibocsátási határérték alkalmazandó;

b) azoknak a kapacitásoknak az esetében, amelyek 2019. július 4-ét megelőzően kezdték meg termelést, a fosszilis tüzelőanyagból származó szén-dioxid-kibocsátásnak a villamos energia 1 kWh-jára vetített értékére 550 grammos határérték, és a fosszilis tüzelőanyagból származó szén-dioxid-kibocsátásnak 1 telepített kWe-re vetített átlagos évi értékére pedig a 350 kilogrammos határérték vonatkozik.

(410) A Bizottság megállapítja, hogy az intézkedés a villamosenergia-rendelet 22. cikkével összhangban a rendelkezésre álló tényekre támaszkodott.

A villamosenergia-rendelet 24. cikkének való megfelelés

(411) A villamosenergia-rendelet 24. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy az erőforrások megfelelőségének nemzeti szintű értékelései regionális hatályúak, és a 23. cikk (3) bekezdésében említett módszertan, és különösen a 23. cikk (5) bekezdésének b)–m) pontjában említettek szerint kerül sor az elvégzésükre.

(412) E tekintetben a Bizottság megállapítja, hogy a Belgiumra vonatkozó legújabb erőforrás-megfelelőségi tanulmány – a 2021. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmány – regionális hatályú, és a 23. cikk (3) bekezdésében említett módszertanon alapul.

(413) Az ACER-határozat 12. cikkének (1) bekezdése szerint az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelésére vonatkozó módszertant 2023 végéig teljes körűen alkalmazni kell. Ezért az ACER-határozat előírja az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelésére vonatkozó módszertan fokozatos alkalmazását a végrehajtási szakaszt leíró ütemterv alapján, amelyet az ACER-határozat 11. cikkének (8) bekezdése határoz meg.

(414) Jóllehet az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelésére vonatkozó módszertan jóváhagyására röviddel azelőtt került csak sor, hogy Belgium elkészítette volna a 2021. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmányt, a tanulmány mégis tartalmazta az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelésére vonatkozó módszertan (42) preambulumbekezdésben vázolt különböző elemeit.

(415) A Bizottság azonban megjegyzi, hogy a 2021. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmány az elszámolóár automatikus emelését csak 2025-től kezdődően modellezi. Mindazonáltal – amint azt Belgium bizonyította – a gazdasági életképesség 2025-re vonatkozó értékelésének eredményei nem változnak akkor sem, ha a maximális elszámolóár automatikus emelkedése 2022-tól kezdődne. Belgium továbbá kötelezettséget vállalt annak biztosítására, hogy a 2023 júniusáig közzéteendő új megfelelőségi tanulmány teljes mértékben figyelembe veszi a dinamikus áremelés módszertanát a szimulációs időszak kezdetétől fogva (lásd a (48) preambulumbekezdést).

(416) A 2021. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmány megfelelő központi referencia-forgatókönyveken alapul, a villamosenergia-rendelet 24. cikkének (1) bekezdésével összhangban (lásd a (45) preambulumbekezdést).

(417) A villamosenergia-rendelet 24. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint a tagállamok a megfelelőség értékelése során a nemzeti villamosenergia-kereslet és -kínálat sajátosságaihoz kapcsolódó érzékenységeket is figyelembe vehetnek.

(418) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság kétségeit fejezte ki a villamosenergia-rendelet 24. cikke (1) bekezdésének való megfeleléssel kapcsolatban, mivel a 2019. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmány az EU-HiLo forgatókönyvet vette figyelembe, amely a külföldi villamosenergia-ellátás vonatkozásában feltételezésekkel él (feltételezi, hogy a francia atomerőművek sem állnak majd rendelkezésre).

(419) Több érdekelt fél kifogásolta a villamosenergia-rendelet 24. cikke (1) bekezdésének Bizottság általi értelmezését, arra hivatkozva, hogy az túlságosan korlátozó jellegű. Az érdekelt felek szerint az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelésére vonatkozó módszertan megerősíti, hogy az erőforrások megfelelőségének nemzeti szintű értékelései regionális hatályúak, és további érzékenységeket is figyelembe vehetnek. E további érzékenységek jellegét az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékeléséhez kapcsolódó módszertan nem határozza meg és nem korlátozza. Amint azt az említett módszertan 3. cikkének (6) bekezdése megállapítja, ezek az érzékenységek a feltételezések változásainak széles körét fedhetik le a teljes figyelembe vett földrajzi területen, ideértve a bemeneti adatokra, például a telepített kapacitásra vonatkozó különböző feltételezéseket is (lásd a (256)–(258) preambulumbekezdést).

(420) Belgium előadta, hogy magas összeköttetési rátája és importfüggősége a nemzeti villamosenergia-ellátás sajátosságának minősül (lásd a (286) és (318) preambulumbekezdést).

(421) A Bizottság megjegyzi, hogy a 2021. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmány érzékenységeket tartalmaz a francia nukleáris kapacitás rendelkezésre állásának hiányával kapcsolatban, amelyek összhangban állnak a francia átvitelirendszer-üzemeltető által az erőforrások megfelelőségének nemzeti szintű francia értékelésében felhasznált adatokkal (lásd a (287)–(289) preambulumbekezdést).

(422) A Bizottság megjegyzi, hogy a villamosenergia-rendelet 24. cikkének (1) bekezdése és az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelésére vonatkozó módszertan előírja, hogy az erőforrások megfelelőségének nemzeti szintű értékelései regionális hatályúak legyenek, valamint hogy az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelésére vonatkozó módszertan 3. cikkének (6) bekezdése lehetővé teszi azt, hogy a központi referencia-forgatókönyveket további forgatókönyvekkel és/vagy érzékenységekkel egészítsék ki. Ezenkívül a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 224 a. pontja előírja a tagállam számára, hogy készítsen értékelést a különböző forrásokból – többek között a szomszédos rendszerekből származó – energiafajták hatásáról.

(423) A fentiekre tekintettel a Bizottság úgy véli, hogy a villamosenergia-rendelet 24. cikke (1) bekezdésének a) pontja nem zárja ki azt, hogy az erőforrások megfelelőségének nemzeti szintű értékeléseiben a külföldi villamosenergia-ellátással kapcsolatos további érzékenységeket vegyenek figyelembe.

(424) Amint azt a (365) preambulumbekezdés kifejti, az erőforrások megfelelőségének nemzeti és európai szintű értékelése közötti összehasonlítást – melyet a 24. cikk (3) bekezdése ír elő – nem lehetett elvégezni, mivel az ENTSO-E nem nyújtotta be az erőforrások megfelelőségének nemzeti szintű értékelését.

(425) A Bizottság megállapítja, hogy az intézkedés villamosenergia-rendelet 24. cikkével összhangban a rendelkezésre álló tényekre támaszkodott.

A villamosenergia-rendelet 25. cikkének való megfelelés

(426) A villamosenergia-rendelet 25. cikkének (1) bekezdése szerint kapacitásmechanizmus alkalmazása esetén a tagállamoknak megbízhatósági standarddal kell rendelkezniük.

(427) A (22) preambulumbekezdésben foglaltak szerint Belgium rendelkezik érvényes megbízhatósági standarddal, amelyet 3 óra LOLE-ban határoztak meg.

(428) A villamosenergia-rendelet 25. cikkének (2) bekezdése szerint a megbízhatósági standardot a tagállam vagy a tagállam által kijelölt illetékes hatóság állapítja meg a szabályozó hatóság javaslatát követően. A megbízhatósági standard a 23. cikk (6) bekezdésében előírt módszertanon alapul.

(429) A megbízhatósági standardot a szabályozó hatóság javaslata nyomán a megbízhatósági standard meghatározásáról, valamint a VOLL és a CONE értékének meghatározásáról szóló királyi rendelet állapította meg (lásd a (20) preambulumbekezdést). A megállapított megbízhatósági standard a (21) preambulumbekezdésben ismertetett okok miatt kis mértékben eltér a szabályozó hatóság által javasolttól. Ennek lehetőségét azonban nem zárja ki a villamosenergia-rendelet 25. cikke.

(430) Belgium a megbízhatósági standardot a 23. cikk (6) bekezdésében előírt módszertan alapján számította ki.

(431) A villamosenergia-rendelet 25. cikkének (3) bekezdése szerint a megbízhatósági standard kiszámításakor legalább a VOLL és a CONE egy adott időszakra vonatkozó értékét kell alapul venni, és a standardot a „várhatóan nem szolgáltatott villamos energia" és a „várt terhelésvesztés" mutatón keresztül kell kifejezni.

(432) A villamosenergia-rendelet 2. cikkének (9) bekezdése értelmében a VOLL azon becsült legnagyobb villamosenergia-ár euró/MWh-ban kifejezve, amelyet a felhasználók az üzemszünet elkerülése érdekében hajlandók fizetni.

(433) Amint azt a (25) preambulumbekezdés ismerteti, a CREG felmérést végzett a fizetési hajlandóságról, azonban a felmérés korlátaira tekintettel az eredményeket csak korlátozott mértékben lehetett felhasználni a VOLL egységes becsült értékének meghatározására. Belgium vállalta, hogy a fizetési hajlandóságot vizsgáló új felmérés alapján aktualizálja a VOLL értékét, és szükség esetén 2022 szeptemberéig új megbízhatósági standardot határoz meg (lásd a (28) preambulumbekezdést).

(434) A Bizottság ezért megállapítja, hogy a megbízhatósági standard meghatározása a VOLL becsült értéke és a várható CONE alapján történt (lásd a (23) és (24) preambulumbekezdést), összhangban a villamosenergia-rendelet 25. cikkének (3) bekezdésével.

(435) A villamosenergia-rendelet 25. cikkének (4) bekezdése szerint kapacitásmechanizmus alkalmazása esetén a kapacitásmechanizmus keretében beszerzett kapacitásmennyiséget meghatározó paramétereket a tagállamnak vagy a tagállam által kijelölt más illetékes hatóságnak jóvá kell hagynia, a szabályozó hatóság javaslata alapján.

(436) A (86) és (290) preambulumbekezdésben kifejtettek szerint a CREG javasolta a módszertant a kapacitásmechanizmusban történő beszerzések volumenét meghatározó paraméterek megállapítására.

(437) A Bizottság megállapítja, hogy az intézkedés villamosenergia-rendelet 25. cikkével összhangban a rendelkezésre álló tényekre támaszkodott.

A villamosenergia-rendelet 26. cikkének való megfelelés

(438) A villamosenergia-rendelet 26. cikkének (1) bekezdése szerint a stratégiai tartaléknak nem minősülő kapacitásmechanizmusoknak, és amennyiben ez technikailag megoldható, a stratégiai tartalékoknak nyitottaknak kell lenniük a más tagállamokban lévő kapacitásszolgáltatók közvetlen, határokon átívelő részvétele előtt.

(439) A villamosenergia-rendelet 26. cikkének (2) bekezdése azonban lehetővé teszi a tagállamok számára annak megkövetelését, hogy a kapacitás olyan tagállamban helyezkedjen el, amely közvetlen hálózati összeköttetéssel rendelkezik a kapacitásmechanizmust alkalmazó tagállammal.

(440) Belgium lehetővé teszi, hogy a vele közvetlen hálózati összeköttetéssel rendelkező tagállamokban található külföldi kapacitások az első szállítási évtől (azaz 2025-től) kezdődően részt vegyenek a kapacitásmechanizmusban. Belgium szerint a villamosenergia-rendelet 26. cikkének (11) bekezdésében említett módszereket, közös szabályokat és feltételeket csak 2020 decemberében fogadták el, és észszerű időt kell biztosítani végrehajtásukra, valamint a határokon átívelő részvételhez szükséges előkészületekre. Tekintettel arra, hogy az átvitelirendszer-üzemeltetőknek még nem állt módjukban megkötni a szükséges megállapodásokat, az első T–4 aukción nem volt lehetőség a határokon átívelő részvétel megszervezésére. Mindazonáltal a belga hatóságok úgy nyilatkoztak, hogy a T–1 aukción fenntartottak egy bizonyos mennyiséget, amely biztosította, hogy a határkeresztező kapacitás már az első szállítási évben is részt vehessen a kapacitásmechanizmusban és hozzá tudjon járulni ahhoz (lásd a (189) preambulumbekezdést).

(441) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság emellett felvilágosítást kért a szűk keresztmetszetek kezeléséből származó bevételek felhasználásáról és ezeknek a bevételeknek az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti felosztásáról is.

(442) Belgium egyértelműsítette, hogy a szűk keresztmetszetek kezeléséből származó bevételeket a villamosenergia-rendeletben, különösen az annak 26. cikk (9) bekezdésében meghatározott szabályoknak megfelelően fogják felhasználni és felosztani.

(443) Belgium megerősítette továbbá, hogy meg fog felelni az ACER 36/2020. számú határozatának, amely meghatározza a kapacitásmechanizmusokban való határokon átívelő részvételre vonatkozó műszaki előírásokat, beleértve az importkapacitás allokációjából származó bevételek megosztásának módszertanát.

(444) Az intézkedés tehát megfelel a villamosenergia-rendelet 26. cikkének.

5.3.3.3. Az uniós jog egyéb rendelkezéseinek való megfelelésre vonatkozó következtetés

(445) Az intézkedés megfelel a Szerződés 30. és 110. cikkének, továbbá a villamosenergia-rendeletnek.

(446) A bejelentett intézkedés ezért nem sérti a vonatkozó uniós jogot.

5.3.4. *A támogatás kialakításának célja a versenyre és a kereskedelemre gyakorolt hatás korlátozása*

5.3.4.1. Az állami beavatkozás szükségessége

(447) A környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 3.2.2. pontja szerint a tagállamnak bizonyítania kell az állami beavatkozás szükségességét, különösen azt, hogy a támogatásra szükség van valamely olyan piaci hiányosság orvoslásához, amelyet máskülönben nem kezelnének.

(448) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottságnak kétségeinek adott hangot azzal kapcsolatban, hogy az erőforrások megfelelőségét érintő problémát a belga hatóságok kellően pontosan azonosították-e, megfelelően elemezték-e és számszerűsítették-e, különös tekintettel a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 221. és 222, pontjára. Ezeket a kétségeket több érdekelt fél is osztotta, akik megkérdőjelezték a tervezett kapacitásmechanizmus szükségességét és/vagy méretét is (lásd a (227)–(234) preambulumbekezdést).

(449) A 2021. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmány szerint 2025-től kezdődően – a nukleáris kapacitások fokozatos kivezetésének lezárulását követően – Belgium megfelelőségi problémával szembesül majd, és strukturális igénye lesz új kapacitásra. Ez az igény a központi „EU-BASE" forgatókönyv szerint 2025-ben 2 GW-ot tesz ki, majd 2032-ra fokozatosan 3,9 GW-ra emelkedik (lásd a (49) preambulumbekezdést). Az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelésére vonatkozó módszertanon alapuló 2021. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmányt 2021 júniusában tették közzé (lásd a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 221. pontját).

(450) Miután az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelésére vonatkozó módszertant az ACER jóváhagyta (lásd a (40) preambulumbekezdést), eloszlottak a Bizottság azzal kapcsolatos kételyei, hogy a 2019. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmány az EU-HiLo forgatókönyvre összpontosít, illetve hogy a 2019. évi félidős megfelelőségi előrejelzés Belgiumra vonatkozóan nem tartalmaz alternatív forgatókönyvet, amely alapján felmérhető lenne az erőforrások megfelelőségével kapcsolatos probléma, mivel a módszertani különbségeket megszüntették egy közös, megalapozottabb módszertannal, amely megerősíti a megfelelőséggel kapcsolatos probléma fennállását.

(451) Két érdekelt fél előadta, hogy a korábbi belga erőforrás-megfelelőségi tanulmányok nem vették figyelembe a várható szűkösségi függvényt ((230) preambulumbekezdés), azonban az adott időszakban nem volt érvényben ilyen követelmény. A Belgium végrehajtási tervéről szóló bizottsági vélemény azonban felhívja Belgiumot arra, hogy mérlegelje annak lehetőségét, hogy szűkösségi árazási rendszerét ennek megfelelően, legkésőbb 2022. január 1-jéig módosítja. E tekintetben a Bizottság tudomásul veszi azt a munkát, amelyet a szabályozó hatóság és az átvitelirendszer-üzemeltető jelenleg végez kiegyenlítéshez kapcsolódó szűkösségi árazási függvény belgiumi bevezetése terén.

(452) Belgium jelenlegi villamosenergia-összeköttetési rátája mintegy 24 %-os, 2030-ra pedig várhatóan 33 % körülire emelkedik. Amint az a (323) preambulumbekezdés ismerteti, Belgium megkönnyítette az úgynevezett energialimitált technológiák fejlesztését is, például a kiegészítő szolgáltatások piacain való részvétel lehetőségével vagy az energiamechanizmus átvitelének elősegítésével. Ez a keresletoldali szabályozás magas arányához vezetett.

(453) Továbbá – amint azt a 2.3.4. szakaszban leírja – a belga hatóságok több piaci reform mellett is elkötelezték magukat, különösen a kiegyenlítő piacok megerősítése (lásd a (62) preambulumbekezdést), a keresletoldali válasz megkönnyítése (lásd a (64) preambulumbekezdést) és a rendszerösszekötőn keresztül csatlakozó kapacitás növelése (lásd a (65) preambulumbekezdést) érdekében.

(454) E reformok ellenére a 2021. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmány a (22) preambulumbekezdésben ismertetett megbízhatósági standardra hivatkozva kockázatokat azonosít a belga erőforrások megfelelőségével kapcsolatban. A 2021. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmány szerint 2025-re az új kapacitásnak csak igen kis hányada lesz életképes a hagyományos energiapiacon keresztül.

(455) A Bizottság ezért úgy véli, hogy Belgium a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 223. pontjával összhangban bizonyította, hogy a piac beavatkozás hiányában miért nem tudja biztosítani a megfelelő kapacitást.

(456) A környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 224. pontja előírja, hogy a Bizottságnak figyelembe kell vennie a tagállamok által biztosítandó különböző értékeléseket, amelyek a különböző forrásokból származó energiafajták, a keresletoldali részvétel, a rendszerösszeköttetés vagy a termelési kapacitások megfelelőségének problémáját előidéző vagy súlyosbító bármely más tényezők hatását vizsgálják.

(457) A 2021. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmány a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 224. pontjában említett négy elem mindegyikének tekintetében integrálja az összes folyamatban lévő és tervezett piaci fejleményt, valamint a végrehajtási tervbe integrált vagy abban említett legújabb szakpolitikai célkitűzéseket.

(458) Amint azt a (454) preambulumbekezdés ismerteti, e reformok ellenére a 2021. évi megfelelőségi és rugalmassági tanulmány kockázatokat azonosít a belga erőforrások megfelelőségével kapcsolatban arra hivatkozva, hogy mire lenne szükség a célként meghatározott a 3 órás LOLE eléréshez.

(459) A Bizottság úgy véli, hogy a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 3.9.2. szakaszával összhangban szükség van a bejelentett intézkedésre.

5.3.5. *Az intézkedés megfelelő jellege*

(460) Az általános elv az, hogy egy állami támogatási intézkedés abban az esetben megfelelő, ha úgy alakították ki, hogy megfelelően kezelje az azonosított piaci hiányosságokat. A környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 225. és 226. pontja részletezi, hogy ez az elv a termelési kapacitások megfelelőségéhez nyújtott támogatással összefüggésben azt jelenti, hogy a támogatással mindössze a kapacitásnak az energiatermelő általi rendelkezésre bocsátása ellentételezhető, és hogy az intézkedésnek nyitva kell állnia és megfelelő ösztönzőket kell biztosítania mind a meglévő, mind a jövőbeli termelők, valamint a helyettesíthető technológiákat – például a keresletoldali válaszokat vagy tárolási megoldásokat – alkalmazó termelők számára.

(461) Ez a szakasz először azt elemzi, hogy a piac egészét lefedő kapacitásmechanizmus a legmegfelelőbb lehetőség-e az azonosított megfelelőségi aggály kezelésére (e határozat 4.3.5.1. szakasza). Ezután elemzi, hogy a kapacitásmechanizmus egyedi kialakítása összhangban áll-e a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás fent említett követelményeivel (e határozat 4.3.5.2. szakasza).

5.3.5.1. A kapacitásmechanizmus mint eszköz megfelelősége

(462) Amint azt a (235) preambulumbekezdés ismerteti, három érdekelt fél jelezte, hogy az azonosított megfelelőségi problémára megfelelőbb megoldást nyújthatna egy stratégiai tartalék, mint egy olyan kapacitásmechanizmus, amely a piac egészére kiterjed. Ezzel ellentétben Belgium úgy vélte, hogy a stratégiai tartalék nem küzdené le a mögöttes piaci hiányosságokat (lásd a (278) és a (279) preambulumbekezdést).

(463) Amint azt a (60) preambulumbekezdésben is említi, Belgium jelenleg stratégiai tartalékkal rendelkezik, amely 2022. március 31-ig lesz használatban. A stratégiai tartalék célja, hogy a téli időszakokban fedezze a csúcsterhelést – amikor a piac ezt nem tudja megtenni – úgy, hogy a piacon kívül fenntart bizonyos mennyiségű meglévő termelési kapacitást és keresletoldaliválasz-kapacitást, amelyet csak akkor lehet aktiválni, amikor a kiegyenlítő szabályozási források kimerültek.

(464) Amint azt a (377) és a (378) preambulumbekezdés kifejti, az egész piacra kiterjedő, az energiapiacot kiegészítő kapacitáspiacot magában foglaló kapacitásmechanizmus láthatólag a leghatékonyabb megoldás a belgiumi ellátásbiztonság garantálására, tekintettel a strukturális változásokra, például a nukleáris energiatermelés fokozatos kivezetésére.

5.3.5.2. A kapacitásmechanizmus egyedi kialakításának megfelelősége

Ellentételezés kizárólag a kapacitás rendelkezésre bocsátásáért

(465) A környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 225. pontja szerint az intézkedésnek kizárólag a rendelkezésre állást mint szolgáltatást kell ellentételeznie.

(466) Az eljárást megindító határozatban a Bizottság arra az előzetes megállapításra jutott, hogy az intézkedés a kapacitás rendelkezésre állásának biztosítását ellentételezi. Sem Belgium, sem az érdekelt felek nem kérdőjelezték meg a Bizottságnak ezt a véleményét.

(467) A kapacitásmechanizmus ellentételezi a kapacitás rendelkezésre állását, viszont nem terjed ki a kapacitásszolgáltatók által a piacon kínált villamosenergia-mennyiség ellentételezésére.

(468) Ezért az intézkedés megfelel a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 225. pontjának.

Az intézkedés nyitottsága valamennyi releváns kapacitásszolgáltató felé

(469) A környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 226. pontja előírja, hogy a kapacitásmechanizmusoknak i. nyitottnak kell lenniük a különböző technológiák számára, ii. figyelembe kell venniük, hogy a rendszerösszekötőn keresztül csatlakozó kapacitás milyen mértékben segíthet orvosolni a villamosenergia-termelés megfelelőségével kapcsolatban azonosított problémát, és iii. megfelelő ösztönzőket kell biztosítaniuk mind az új, mind a meglévő kapacitások számára.

(470) A (66) preambulumbekezdésben foglaltak szerint az intézkedés a tervek szerint minden olyan kapacitás előtt nyitva áll majd, amely hozzájárulhat az erőforrások megfelelőségéhez, technológiasemleges lesz, és különösen nyitva áll majd mind a meglévő, mind az új kapacitások, a tárolás és a keresletoldali válasz előtt. A kapacitások aggregálása (beleértve a különböző technológiákból származó kapacitások aggregálást is) megengedett lesz. Emellett egy adott szállítási időszakra nézve minden technológia részt vehet minden aukción (a T–4 és a T–1 aukciókon egyaránt).

(471) Belgium több intézkedést is bevezetett annak biztosítása érdekében, hogy valamennyi technológia részt vehessen az aukciókon. Ezzel kapcsolatosan a Bizottság tudomásul veszi azt a döntést, hogy a keresletoldali válaszintézkedésben érdekelt szolgáltatók részvételének ösztönzése érdekében a beszerzendő mennyiség egy részét a T–1 részére tartják fenn. Ezen túlmenően a T–4 vonatkozásában külön kategóriát irányoznak elő a „nem bizonyított kapacitásra” (amely nyitott minden olyan technológia számára, amely a rendszer relevanciája miatt nem igényel napi programokat és egyéni részvételt) annak érdekében, hogy elősegítse azon kapacitások részvételét is, amelyek a T–4 során esetleg nehezebben tudják biztosítani az előírt standard fejlettségi szintet (lásd a (83) és (98) preambulumbekezdést).

(472) A megújuló energiaforrások tekintetében megjegyzendő, hogy a meglévő vagy új megújulóenergia-kapacitásszolgáltatók jogosultak a kapacitásmechanizmusban való részvételre, kivéve, ha kifejezetten ezt a célt szolgáló állami támogatási programok keretében működési támogatásban részesülnek (lásd a (205) preambulumbekezdést).

(473) Az eljárás megindításáról szóló határozatot követően az egyik érdekelt fél előadta, hogy azok a kapacitástulajdonosok, amelyek jogosultak a részvételre (például az 1 MW-nál nagyobb kapcsolt energiatermelő létesítményeket) kizárják a részvételből abban az esetben, ha egy adott időszakban zöld tanúsítványaik (GSC) és/vagy kapcsolt hő- és villamosenergia-termelési tanúsítványaik (CHP) okán működési támogatásban részesülnek (lásd a (237) preambulumbekezdést).

(474) A Bizottság úgy véli, hogy a kapcsolt hő- és villamosenergia-termelési tanúsítványokat már eleve úgy alakították ki, hogy fedezzék a kapcsolt hő- és villamosenergia-termelést végző üzemeltetők szükséges költségeit, és ösztönözzék a folyamatos működést. Amint azt a (205) preambulumbekezdés részletesen leírja, a támogatás felhalmozásának és az ebből következő túlkompenzációnak az elkerülése érdekében az energiatermelők nem lehetnek olyan egyéb támogatási intézkedések (például a megújuló energiaforrásokat vagy a kapcsolt energiatermelést érintő támogatási rendszerek) kedvezményezettjei, amelyek már megfelelő mértékben fedezik e kedvezményezettek működési költségeit.

(475) Amint az a (205) preambulumbekezdés ismerteti, amikor ezek az üzemeltetők már nem részesülnek a megújuló energiaforrásokat vagy a kapcsolt energiatermelést érintő működési támogatásban, akkor jogosulttá válnak a kapacitásmechanizmusban való részvételre.

(476) A (205) preambulumbekezdésben ismertetett szabályok nem jelentik az ilyen jellegű támogatásban nem részesülő kapacitásszolgáltatók kizárását.

(477) A határokon átívelő részvétellel kapcsolatban megjegyzendő, hogy már az első szállítási időszaktól kezdődően részt vehet a kapacitásmechanizmusban az olyan határkeresztező kapacitás, amely Belgiummal közvetlen hálózati összeköttetéssel rendelkező tagállamban található (lásd a (189) preambulumbekezdést).

(478) Emellett az olyan új kapacitások vagy meglévő kapacitások részvételét, amelyek rendelkezésre állásának biztosításához jelentős tőkeráfordításra van szükség, többéves szerződések felkínálásával teszi lehetővé a rendszer, azzal a feltétellel, hogy az érintett fél igazolja, hogy az új létesítmények kifejlesztéséhez és megépítéséhez vagy a meglévő létesítmények felújításához egy bizonyos előre meghatározott beruházási költségszint szükséges (lásd a (138) preambulumbekezdést).

(479) A beruházási küszöbértékek a (137) preambulumbekezdésben ismertetett elszámolható beruházási költségeken alapulnak. A küszöbértékek a csökkentett telepített kapacitás (vagyis az előre meghatározott rendelkezésre állási arány és az erőforrások megfelelőségével kapcsolatos célkitűzéshez való hozzájárulás) helyett a névleges telepített kapacitást (vagyis az egység által üzemeltetni tervezett maximális kapacitást) veszik figyelembe.

(480) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság kétségeit fejezte ki a névleges telepített kapacitásnak a beruházási küszöbértékek kiszámításához való felhasználásával kapcsolatban. A Bizottság szerint az ilyen kialakítás valószínűsíthetően hátrányosan különbözteti meg azokat a technológiákat, amelyek esetében magasak a csökkentési tényezők, különös tekintettel az időszakosan rendelkezésre álló megújuló nap- és szélenergia-forrásokra. A csökkentett telepített kapacitás az a mérőszám, amely tükrözi azt, hogy egy adott technológia ténylegesen mennyiben járul hozzá az összkapacitáshoz, és a többéves szerződésekhez való hozzáférés tekintetében egyenlő esélyeket biztosít valamennyi technológia számára.

(481) A kezdeti kétségek ellenére – tekintettel a belga villamosenergia-piac jelenlegi helyzetére és az érdekelt felek ezzel kapcsolatos észrevételeinek hiányára – a Bizottságnak jelenleg nem állnak rendelkezésére olyan bizonyítékok, amelyek alapján megállapíthatná, hogy a mechanizmus kialakítása valóban bizonyos technológiák közötti megkülönböztetéshez vezetne ebben a konkrét esetben. Belgium vállalta továbbá, hogy a kapacitásmechanizmus működéséről szóló szabályokat rendszeresen felülvizsgálja annak biztosítása érdekében, hogy – az adott piaci fejlemények mellett – ne vezessenek a technológiák potenciális megkülönböztetéséhez.

(482) A (236) preambulumbekezdésben említettek szerint az egyik érdekelt javasolta, hogy a T–4 aukción történő esetleges túlbeszerzés elkerülése érdekében vezessenek be egy T–2 aukciót.

(483) Ezzel kapcsolatban Belgium kifejtette, hogy a két időszakra (T–4 és T–1) felosztott aukció már eleve lehetővé teszi valamennyi technológia számára, hogy hosszabb vagy rövidebb átfutási idővel részt vegyen a mechanizmusban, valamint a tagállam számára, hogy relatív bizonyosságot szerezzen afelől, hogy az ellátásbiztonságnak az adott szállítási évben történő biztosításához szükséges mennyiség beszerezhető. A kapacitásmennyiségek további felosztása és a T–2 aukció bevezetése azzal a kockázattal járna, hogy a verseny ezeken az aukciókon túlzott mértékben csökkenne (lásd a (280) preambulumbekezdést).

(484) A Bizottság úgy véli, hogy megalapozott a hatóságok azon döntése, hogy a kapacitások beszerzését két aukció (a T–4 és T–1) keretében végzik el.

(485) A Bizottság tudomásul veszi a hatóságok kötelezettségvállalását arra nézve, hogy a kapacitásmechanizmus működéséről szóló szabályokat rendszeresen felülvizsgálják annak biztosítása érdekében, hogy – az adott piaci fejlemények mellett – ne vezessenek a technológiák potenciális megkülönböztetéséhez.

(486) A (107) preambulumbekezdésben ismertetett kibocsátási határérték valamennyi technológia esetében alkalmazandó, és lehetővé teszi Belgium számára a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 220. és 233 e) pontjának való megfelelést. Végezetül: a fosszilis tüzelőanyagokkal működő új létesítményekre nézve – amelyek 15 évre szóló szerződésekre lesznek jogosultak – kötelezőek lesznek az Európai Unió és/vagy Belgium által meghatározott azon célkitűzések, amelyek szerint a klímasemlegesség 2050-ig történő megvalósítása érdekében csökkenteni kell az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását (lásd a (109) preambulumbekezdést).

(487) A Bizottság ezért megfelelőnek tartja a támogatást.

5.3.6. *Arányosság*

(488) A támogatási összeg akkor arányos, ha a kitűzött cél eléréséhez szükséges minimumra korlátozódik. A környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 228–231. pontja határozza meg ezt a követelményt a termelési kapacitások megfelelőségét biztosító intézkedésekre vonatkozóan, amelyek célja a rendkívüli bevételek kizárása és annak biztosítása, hogy a kedvezményezetteknél jelentkező megtérülés nem haladja meg az észszerű megtérülési rátát.

5.3.6.1. Versenyeztetéses ajánlattételi eljárás

(489) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság aggályainak adott hangot azzal kapcsolatban, hogy – a (480) és (481) preambulumbekezdésben ismertetett – magas csökkentési tényezőkkel rendelkező kapacitások esetlegesen megkülönböztetésnek lehetnek kitéve, ami a versenyeztetéses ajánlattételi eljárásra is kihat.

(490) Amint azt a (485) preambulumbekezdés kifejti, az ismertetett prima facie kétségek ellenére a Bizottságnak jelenleg nem állnak rendelkezésére olyan bizonyítékok, amelyek alapján megállapíthatná, hogy a mechanizmus kialakítása valóban a különböző technológiák közötti megkülönböztetéshez vezetne ebben a konkrét esetben, és ezáltal hátrányosan befolyásolná a versenyeztetéses ajánlattételi eljárást.

(491) A bejelentett intézkedés az egész piacra kiterjedő, technológiasemleges kapacitásmechanizmus, amelynek keretében valamennyi jogosult kapacitásszolgáltató egyetlen kapacitásaukció keretében versenyez abból a célból, hogy meghatározható legyen az a legalacsonyabb fenntartható ár, amelyen biztosítható a szükséges kapacitás. Az aukció versenyjellegéből adódóan az árak nullára csökkennek abban az esetben, ha a kereslet kielégítéséhez elegendő kínálat áll rendelkezésre. Az eljárásra átlátható és megkülönböztetésmentes kritériumok vonatkoznak (ideértve a jogosultsági kritériumokat is). A jogosultság hiányának fő oka az, ha a kapacitásszolgáltató olyan egyéb támogatási intézkedések jogosultja is, amelyek a támogatás felhalmozódásához vezetnének és esetlegesen túlkompenzációt eredményeznének. A szerződések időtartama kapcsán megjegyzendő, hogy a legtöbb kapacitásszolgáltató csupán egyéves kapacitásmegállapodásra jogosult. Az új és felújított kapacitások – melyek intenzív beruházási költségekkel járnak – hosszabb időtartamú kapacitásmegállapodásokra jogosultak, annak érdekében, hogy az érintett befektetők biztosítani tudják a szükséges finanszírozási forrásokat (lásd a (117) és (326) preambulumbekezdést).

(492) A piac egészét lefedő kapacitáspiac kialakítása a hatékony energiapiac valószínűsíthető eredményeit tükrözi. Az első két aukciót (az első két szállítási évre vonatkozó T–4 aukciót) „pay-as-bid" (ajánlatok szerinti) módszerrel szervezik, az azt követő aukciókat pedig „pay-as-cleared" (egységáras) módszerrel (lásd a (112) és a (113) preambulumbekezdést). A rendkívüli bevétel elkerülésére és a piaci erőfölénnyel való visszaélés korlátozása érdekében a kapacitásmechanizmus két különböző árplafont tartalmaz: i. egy globális aukciós árplafont és ii. egy köztes árplafont (lásd a 2.5.4.2. szakaszt). Az árplafonok célja a piaci erő mérséklése, és ezáltal annak a támogatási összegnek a korlátozása, amely a rendelkezésre állásért mint szolgáltatásért járó ellentételezés észszerű összegének minősül.

(493) Következésképpen a Bizottság megállapítja, hogy az intézkedést egyértelmű, átlátható és megkülönböztetésmentes kritériumokon alapuló versenyeztetéses ajánlattételi eljárás formájában alakították ki, és megfelel a rendkívüli bevételek megelőzésére vonatkozó követelménynek is.

5.3.6.2. Beszerzendő mennyiség

(494) Amint az a (223) preambulumbekezdésben szerepel, a Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatban kétségeit fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy adott esetben szükségtelen kapacitás finanszírozásához vezethet az, hogy a kapacitásmechanizmus keretében a mennyiség kiszámításához egy valószínűtlen forgatókönyvet alkalmaztak.

(495) Az egyik érdekelt fél előadta, hogy a finanszírozási mechanizmus befolyásolhatja a kapacitásmechanizmus kapacitásmennyiségét. Például a kapacitásmechanizmus finanszírozására szolgáló díjaknak a keresleti csúcsok idején történő villamosenergia-fogyasztással való összekapcsolása értelmezhető úgy is, hogy arra ösztönözi az érintett feleket, hogy a keresleti csúcsok idején csökkentsék fogyasztásukat, ami az árverésre bocsátandó kapacitás iránti igény csökkenéséhez vezet (lásd a (241) preambulumbekezdést).

(496) Amint azt Belgium kifejtette (lásd a (293) preambulumbekezdést), jelenleg Belgiumban nem állnak rendelkezésre megfelelő intelligens mérőeszközök ahhoz, hogy lehetővé váljon a csúcsterhelési időszakban történő fogyasztáson alapuló finanszírozási mechanizmus. A kapacitásmechanizmusról szóló törvényt módosították annak érdekében, hogy 2025-ben bevezethető legyen egy ilyen modell. Belgium azt is kifejtette, hogy a meglévő finanszírozási mechanizmus felülvizsgálatára 2023-ban kerül sor, amikor jelentést adnak majd ki az intelligens fogyasztásmérők bevezetéséről.

(497) A Bizottság biztosítékokat is kapott Belgiumtól az aukcióra vonatkozó keresleti függvény meghatározásához használt módszere nézve, amelyet a 2.5.2. szakasz említ. Belgium megerősítette továbbá, hogy az aktualizált megfelelőségi problémával arányos mennyiségű kapacitás beszerzését végzi majd el, és – az aukciók versenyképességének biztosítása mellett – úgy igazítja ki az idővel beszerzendő mennyiséget, hogy az tükrözze a megfelelőség-értékelés és a megbízhatósági standard aktualizált változatát. Belgium kötelezettséget vállalt arra, hogy szükség esetén kiigazítja a mennyiségeket annak érdekében, hogy azok a korábban ismertetett módon tükrözzék az aktualizált megfelelőségi értékelést és megbízhatósági standardot. A fentiekre, valamint a (395) és (400) preambulumbekezdésben ismertetett érvelésre tekintettel a Bizottság úgy véli, hogy a kapacitásmechanizmus nem lépi túl a megfelelőséggel kapcsolatos aggályok kezeléséhez szükséges mértéket.

5.3.6.3. Az arányosságra vonatkozó következtetés

(498) A Bizottság megállapítja, hogy az intézkedés arányos.

5.3.7. *A verseny indokolatlan torzulásainak megelőzése és a mérlegelési teszt*

(499) A kapacitásmechanizmus által a belső villamosenergia-piacon a versenyre és a kereskedelemre gyakorolt negatív hatásokat megfelelően korlátozni kell ahhoz, hogy az intézkedés mérlege általában pozitív legyen. A Bíróság egyértelműsítette, hogy annak értékeléséhez, hogy egy adott intézkedés a közös érdekkel ellentétes mértékben befolyásolja-e hátrányosan a kereskedelmi feltételeket, a Bizottságnak mérlegelnie kell a tervezett támogatásnak az általa elősegített tevékenység fejlesztésére gyakorolt pozitív hatásait, valamint azon negatív hatásokat, amelyekkel e támogatás a belső piac tekintetében járhat ([103]).

5.3.7.1. Pozitív hatások

(500) A mérleg pozitív oldalát illetően a Bizottság megjegyzi, hogy a rendszer pozitív hatással van a meglévő kapacitásoknak a villamosenergia-piacon történő megtartására, továbbá az új kapacitások létrehozására, és ennek eredményeként a villamosenergia-ellátás biztonságára. Ezzel kapcsolatban megjegyzendő, hogy az EUMSZ 194. cikke értelmében az energiaellátás biztonságának biztosítása az Unió energiapolitikai célkitűzéseinek egyike.

([103]) 2020. szeptember 22-i ítélet, Ausztria kontra Bizottság, C-594/18 P, EU:C:2020:742, 101. pont.

(501) A Bizottság megjegyzi továbbá, hogy a kapacitásmechanizmus keretében nem köthető szerződés olyan energiatermelő létesítménnyel, amely esetében a villamos energia 1 kWh-jára jutó szén-dioxid-kibocsátás meghaladja az 550 g-ot (lásd a (107) preambulumbekezdést), továbbá hogy a jogosult létesítményeknek vállalniuk kell, hogy 2050-ig elérik a klímasemlegességet. Megállapítható tehát, hogy – a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás (233) bekezdésének e) pontjával összhangban – a kapacitásmechanizmus előnyben részesíti az alacsony szén-dioxid-kibocsátású energiatermelőket.

5.3.7.2. Negatív hatások

(502) Negatív hatásnak tekinthető, hogy a kapacitásszolgáltatóknak nyújtott támogatás a villamosenergia-piacon torzíthatja a versenyt és a kereskedelmet, többek között a támogatásban részesülő vállalkozások és ugyanazon ágazatban működő versenytársaik közötti versenyt és kereskedelmet.

(503) A környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 232. és 233. pontja előírja a versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülésére vonatkozó követelményt, hangsúlyozva a programban való széles körű részvétel szükségességét és azt, hogy a piacot aláásó hatásokat – például az erőfölény erősítését vagy a beruházási döntések befolyásolását – el kell kerülni.

(504) Az intézkedés valamennyi meglévő és új energiatermelő, keresletoldali válaszintézkedéseket végző üzemeltető és tárolásirendszer-üzemeltető előtt nyitva áll. Az intézkedés emellett a határkeresztező kapacitás előtt is nyitva áll.

A kereslet és a kínálat aggregálásának lehetősége

(505) A környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás (232) bekezdésének a) pontja kimondja, hogy a termelési kapacitások megfelelőségét biztosító intézkedésnek lehetővé kell tennie mind a kereslet, mind a kínálat aggregálását.

(506) A (242) preambulumbekezdésben említettek szerint bizonyos érdekelt felek jelezték, hogy az aggregálást akadályozzák a többéves szerződésekre vonatkozó jelenlegi jogosultsági szabályok, azokon belül pedig az a szabály, hogy a teljes portfólióra vonatkozó szerződéses időtartamot az aggregált portfólióban szereplő legrövidebb szerződéses időtartamú eszköz határozza meg.

(507) A Bizottság elismeri, hogy a többéves szerződésekre vonatkozó jelenlegi jogosultsági szabályok akadályozhatják az aggregálást. Ezért üdvözli Belgiumnak a beruházási küszöbértékeket, a beruházási költségek elszámolhatósági kritériumait és a rangsorolási eljárást megállapító királyi rendelet módosítására irányuló javaslatát (lásd a (141) preambulumbekezdést). A módosítás értelmében az aggregált ajánlat kezelője kiválaszthatja az aggregált ajánlatra vonatkozó kapacitáskategóriát.

(508) Az egyik érdekelt fél által a napi ütemezésű kötelezettségek hatálya alá tartozó eszközök aggregálását érintő akadályokkal kapcsolatban tett észrevételét illetően (lásd a (243) preambulumbekezdést) a Bizottság tudomásul veszi a Belgium és az érdekelt fél által megfogalmazott érveket [(297) és (298), illetve (243) preambulumbekezdés]). Tekintettel arra, hogy a napi ütemezésű kötelezettségek hatálya alá tartozó kapacitásokra különleges koordinációs eljárások vonatkoznak, a Bizottság úgy véli, hogy Belgium e kapacitásokkal kapcsolatos megközelítése a villamosenergia-piac sajátosságainak figyelembevétele szempontjából indokolt. Belgium mindazonáltal rendszeresen elvégzi majd a kapacitásmechanizmus értékelését, hogy szükség esetén lehetőség nyíljon a módosításokra, ideértve a napi ütemezésű kötelezettségek hatálya alá tartozó eszközök aggregálásának lehetőségét is.

Beruházási küszöbértékek

(509) Egyes érdekelt felek azon észrevételeivel kapcsolatban, amelyeket a többéves szerződésekre érvényes beruházási küszöbértékekkel kapcsolatban fogalmaztak meg, azt állítva, hogy e küszöbértékek bizonyos technológiai kategóriák közötti megkülönböztetéshez vezethetnek, a Bizottság tudomásul veszi, hogy Belgium kötelezettséget vállalt arra, hogy frissíti e küszöbértékeket, amennyiben új bizonyítékok – ideértve az érdekelt felek észrevételeit is – ennek szükségességét mutatják. A többéves szerződésekre vonatkozó új beruházási küszöbértékeket (amelyekkel kapcsolatban nyilvános konzultációra került sor) a (138) preambulumbekezdés tartalmazza. A CREG szükség esetén, de legalább háromévente aktualizálja a beruházási küszöbértékeket. Ezért a Bizottságnak nincs oka azt feltételezni, hogy a többéves szerződésekre vonatkozó új küszöbértékek a technológiák közötti megkülönböztetéshez vezetnének.

Csökkentési tényezők

(510) Amint azt a (247) és a (248) preambulumbekezdés említi, egyes érdekelt felek előadták, hogy a jelenlegi csökkentési tényezők súlyosan büntetnek bizonyos technológiákat (ilyen például a tárolás, a felhasználóoldali válasz és a megújuló energiaforrások).

(511) Belgium kifejtette (lásd a (303) preambulumbekezdést), hogy az energialimitált technológiák esetében érvényesítendő csökkenési tényezők alacsonyabbak abban az esetben, ha arányuk az adott rendszerben/országban megnő. Innen ered a belgiumi, egyesült királyságbeli és franciaországi csökkentési tényezők közötti különbség, amelyet az érdekelt felek említenek. Mindazonáltal az érdekelt felek aggályainak eloszlatása érdekében Belgium a szabályozó hatóság tanácsa nyomán és az összes érdekelt fél részvételével 2021. január elején a téma kapcsán tartott munkacsoporti ülést követően aktualizálta a csökkentési tényezőket. A frissített csökkentési tényezőket a (79) preambulumbekezdés ismerteti. Következésképpen a Bizottságnak nincs oka arra, hogy a felülvizsgált csökkentési tényezőket ne tekintse megfelelőek.

Visszafizetési kötelezettség

(512) Néhány érdekelt fél azon észrevételével kapcsolatban, miszerint a visszafizetési kötelezettség mechanizmusa hátrányosan megkülönbözteti a teljes ütemezés hatálya alá tartozó kapacitásszolgáltatókat ((250) és (251) preambulumbekezdés), Belgium előadta, hogy a kapacitásmechanizmus egyensúlyt teremt egyfelől a visszafizetési kötelezettséget előírása, másfelől pedig az olyan kapacitásokkal szembeni megkülönböztetés elkerülése között, amelyek aktiválása csak a kötési árfolyamnál magasabb áron lehetséges.

(513) A Bizottság megjegyzi, hogy azok a tagállamok, amelyek az egész piacra kiterjedő hasonló kapacitásmechanizmusokkal rendelkeznek, eltérő gyakorlatokat alkalmaznak a visszafizetési kötelezettség tekintetében. A Bizottság azt is megjegyzi továbbá, hogy a belga kapacitásmechanizmusban előírt visszafizetési kötelezettség mechanizmusát a nyilvános konzultációkat követően jelentősen módosították és javították.

(514) A Bizottság ezért úgy véli, hogy a visszafizetési kötelezettség mechanizmusa megfelelő egyensúlyt teremt a két egymással szembenálló cél között, amelyeket az (512) preambulumbekezdés említ.

Köztes árplafon

(515) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság kétségeit fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy a kapacitásokra vonatkozó köztes árplafonnak az egyéves szerződések kategóriájában történő bevezetése – egyedi derogáció lehetőségének hiányában – bizonyos kapacitástulajdonosokat esetleg kizárhat a kapacitásmechanizmusból. Ugyanezen kétségeknek egyes érdekelt felek is hangot adtak (lásd a (252) preambulumbekezdést).

(516) Ennek megfelelően a Bizottság üdvözli Belgium azon kötelezettségvállalását, hogy derogációs mechanizmust vezet be. A derogációs mechanizmusról nyilvános konzultációt folytattak; a mechanizmust a beruházási küszöbértékeket és a beruházási költségek elszámolhatósági kritériumait megállapító királyi rendelet vezette be. A derogációs mechanizmus a nemzeti és a határkeresztező közvetett kapacitásokra egyaránt alkalmazandó (lásd a (129) és (130) preambulumbekezdést).

(517) Amint azt a (131) preambulumbekezdés ismerteti, az első aukciót érintő derogációt utólag, vagyis az aukció lezárását követően engedélyezik. Tekintettel Belgium érveire, amelyeket a (131) preambulumbekezdés ismertet, a Bizottság úgy véli, hogy az első aukció esetében indokolt a köztes árplafontól való utólagos eltérés.

Az intézkedés valamennyi technológia tekintetében való nyitottságára vonatkozó következtetés

(518) Az intézkedés a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás (232) bekezdésének a) pontjával összhangban lehetővé teszi a különböző technológiákat alkalmazó energiatermelők és az azonos műszaki teljesítményű intézkedéseket kínáló üzemeltetők részvételét.

Határkeresztező kapacitások

(519) A környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 232. pontjának b) alpontja biztosítékokat tartalmaz annak garantálására, hogy más tagállamok gazdasági szereplői is részt vehetnek egy adott intézkedésben.

(520) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság aggodalmának adott hangot azzal kapcsolatban, hogy a határkeresztező közvetett kapacitások jogosultsága egyéves szerződésekre korlátozódik, amely szerződésekre a köztes árplafon érvényes, és ez adott esetben visszatarthatja a más tagállamokban működő üzemeltetőket attól, hogy részt vegyenek a kapacitásmechanizmusban.

(521) A Bizottság elfogadja Belgium ezen aggodalommal kapcsolatos érveit. Különösen hosszú távon nem mindig biztosítható a megfelelő import kapacitás, tekintettel arra, hogy az a (143) preambulumbekezdésben ismertetett különböző tényezőktől függ. A Bizottság üdvözli Belgium kötelezettségvállalását, hogy felülvizsgálja a külföldi kapacitások többéves szerződésekhez való hozzáférésének lehetőségét (lásd a (144) preambulumbekezdést).

(522) Az (516) preambulumbekezdésben említettek szerint a Belgium által az eljárás megindításáról szóló határozatot követően bevezetett, a köztes árplafontól való eltérést lehetővé tévő derogációs mechanizmus a nemzeti kapacitásokra és a határkeresztező közvetett kapacitásokra egyaránt vonatkozik.

(523) A kapacitásmechanizmusban való határokon átívelő közvetlen részvétellel kapcsolatban két érdekelt fél azzal érvelt, hogy az ilyen jellegű részvétel csökkentheti a rendszerösszekötőn keresztül csatlakozó kapacitásba való befektetés ösztönzőit vagy alááshatja a piac-összekapcsolást ((254) és (255) preambulumbekezdés).

(524) Amint azt Belgium kifejtette (lásd a (316) preambulumbekezdést), az érdekelt felek által felvetett aggályok eloszlatása érdekében módosították a kapacitásmechanizmusról szóló törvényt. Az új szabályok értelmében a határkeresztező közvetlen kapacitások kapacitásmechanizmusban való részvételének előfeltétele, hogy megállapodást kössön Belgium és az a tagállam, amelynek területén a kapacitás található.

A szűk keresztmetszetek kezeléséből származó bevételek

(525) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság felvilágosítást kért a szűk keresztmetszetek kezeléséből származó bevételek felhasználásáról és ezeknek a bevételeknek az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti megosztásáról is.

(526) Belgium egyértelműsítette, hogy a szűk keresztmetszetek kezeléséből származó bevételeket a villamosenergia-rendeletben, különösen az annak 26. cikk (9) bekezdésében meghatározott szabályoknak megfelelően fogják felhasználni és felosztani.

(527) Belgium megerősítette továbbá, hogy meg fog felelni az ACER 36/2020. számú határozatának, amely többek között az importkapacitás allokációjából származó bevételek elosztásának módszertanát írja elő (lásd a (204) preambulumbekezdést).

Az intézkedés határkeresztező kapacitásra való nyitottságára vonatkozó következtetés

(528) A Bizottság ezért megállapítja, hogy az intézkedés a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás (233) bekezdésének a) és b) pontjával összhangban nem csökkenti a rendszerösszekötőn keresztül csatlakozó kapacitásba való befektetés ösztönzőit vagy a piac-összekapcsolást.

(529) Az erőfölény indokolatlan erősödése (a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás (233) bekezdésének d) pontja) kapcsán megjegyzendő, hogy kapacitásmechanizmus számos olyan intézkedést foglal magában, amelyek kifejezetten a piaci erőfölénnyel való visszaélés megakadályozására irányulnak, ilyenek például a megbízhatósági opciók, az árplafonok és a versenyképes aukciós folyamat (lásd a (94), (111) és (147) preambulumbekezdést). Emellett az új kapacitások felé való nyitottság és a hosszú távú szerződések rendelkezésre állása várhatóan biztosítja a meglévő erőfölény indokolatlan erősödésének kivédését.

(530) Végezetül: azzal kapcsolatban, hogy az alacsony szén-dioxid-kibocsátású energiatermelők előnyben részesülnek abban az esetben, ha egyenértékű műszaki és gazdasági paramétereket kínálnak (a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás (233) bekezdésének e) pontja), a Bizottság megjegyzi, hogy az intézkedés nyitva áll az alacsony szén-dioxid-kibocsátású energiatermelők előtt. Mindazonáltal a támogatás felhalmozásának és az ebből következő túlkompenzációnak az elkerülése érdekében a termelők nem lehetnek más támogatási intézkedés kedvezményezettjei, ahogyan az a (205) preambulumbekezdésben szerepel.

(531) Az intézkedés összhangban van a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 3.9.6. szakaszával.

5.3.7.3. A verseny indokolatlan torzulásainak megelőzésére és a mérlegelési tesztre vonatkozó következtetés

(532) A Bizottság megállapítja, hogy az intézkedés jelentős pozitív hatásokkal jár a gazdasági tevékenység megkönnyítése tekintetében, miközben biztosítja az ellátásbiztonságot, és nem vezet a verseny és a kereskedelem indokolatlan torzulásához. Ebből következik, hogy a támogatás kedvező hatásai meghaladják a versenyre és a kereskedelemre gyakorolt kedvezőtlen hatásokat. A javasolt támogatás tehát – amint azt az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja előírja – elősegíti egyes gazdasági tevékenységek fejlődését, ugyanakkor nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekkel ellentétes mértékben.

5.3.8. *A támogatás átláthatósága és a nehéz helyzetben lévő vállalkozások, vagy olyan vállalkozások, amelyekkel szemben visszafizetési felszólítás van érvényben*

(533) Belgium kötelezettséget vállalt arra, hogy alkalmazza a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 3.2.7. szakaszában előírt átláthatósági feltételeket, amennyiben azok alkalmazandók a kapacitásmechanizmus keretében nyújtott támogatásokra (lásd a (219) preambulumbekezdést).

(534) A környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 16. pontjával összhangban nehéz helyzetben lévő vállalkozások nem részesülnek támogatásban (lásd a (221) preambulumbekezdést).

(535) A környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 17. pontjával összhangban a kapacitásmechanizmus keretében nem nyújtható támogatás olyan vállalkozások számára, amelyekkel szemben visszafizetési felszólítás van olyan korábbi bizottsági határozat nyomán, amely valamely támogatást jogellenesnek és a belső piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánított (lásd a (220) preambulumbekezdést).

6. **VÉGKÖVETKEZTETÉS**

Az intézkedés az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja és a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás vonatkozó rendelkezései alapján összeegyeztethető a belső piaccal,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Belga Királyság által végrehajtani tervezett kapacitásmechanizmus formájában nyújtott támogatás a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján összeegyeztethető a belső piaccal. A támogatási program az első aukció időpontjától számított legfeljebb 10 éves időtartamra engedélyezett.

2. cikk

Ennek a határozatnak a Belga Királyság a címzettje.

Amennyiben ez a határozat olyan bizalmas információt tartalmaz, amely nem tehető közzé, kérjük, hogy a kézhezvételtől számított tizenöt munkanapon belül értesítsék a Bizottságot. Amennyiben a megjelölt határidőig nem érkezik indokolással ellátott kérelem a Bizottsághoz, a Bizottság úgy tekinti, hogy hozzájárultak a határozat teljes szövegének közzétételéhez. Kérjük, hogy a kérelmet a bizalmas információk pontos megjelölésével elektronikusan juttassák el a következő címre:

European Commission
Directorate-General for Competition
State Aid Greffe (Állami Támogatások Iktatási Osztálya)
B-1049 Bruxelles/Brussel
Stateaidgreffe@ec.europa.eu

Kelt Brüsszelben, 2021. augusztus 27-én.

a Bizottság részéről
Margrethe VESTAGER
a Bizottság tagja